

ΝΕΟΙ ΑΠΟΜΟΙ

ΑΘΗΝΑΙ

ΙΟΥΝΙΟΣ 1938

ΑΡΙΘ. 6

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗ
ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Πρόεδρος
ΕΠ. ΧΑΡΙΛΑΟΣ πρώην ύπουργός

Ἀντιπρόεδρος
ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ συν)τάρχης ε. α.

Ι Δ Ρ Υ Τ Α Ι

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΩΡΓΑΤΟΣ—ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ—ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ
—ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ—ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ—ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΝΕ-
ΛΟΠΟΥΛΟΣ—ΑΡ. ΚΟΥΖΗΣ—Κ. ΜΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ—Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ἀντιστρά-
τηγος — ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ — ΜΙΧΑΗΛ ΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΤΑΘΑΤΟΣ — ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ.

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑΙ. ΓΡΑΦΕΙΑ: 18 ΟΔΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΠΕΝΑΚΗ
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 32-633

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: 18 ΟΔΟΣ ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ.
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 5

ΙΟΥΝΙΟΣ 1938

ΕΤΟΣ Ιον

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 6

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32-633

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡΧ. 60

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «Η ΤΕΧΝΗ»
Πλατεία άγ. Θεοδώρων Σκουλενίου 1

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ν. Π. Ἀποστολόπουλος — Ἀλ. Ἰατρίδης — Ν. Χαρίλαος.

(Τὸ περιοδικὸν δεσμεύεται ἀπέναντι τῆς τιμῆς διὰ τῆς σφραγίδος αὐτοῦ
καὶ διὰ τῆς υπογραφῆς ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς)

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Πρὸς Συμπλήρωσιν μιᾶς προσπάθειας, ἄρθρον τοῦ κ. Ἐπαμεινῶνδα Χαριλάου καὶ ἑκκλησις πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους βιοτεχνικῶν καὶ βιομηχανικῶν ὀργανισμῶν. Ὁ ἱσθὸς τῶν Ἀγίων Ἀντωνίου καὶ Ἀνδρέα εἰς τὸ Σάλασι τῆς Ἀττικῆς, ὑπὸ Ἀντωνίου Κούρη. Ὁ Μπάμπης Ἀννίνος ὡς σατυρικός, ὑπὸ Ν. Π. Ἀποστολοπούλου. Περὶ τῆς Ἐγκληματικότητος ἐν Μάνη, μελέτη Θ. Ι. Σταυρογιαννῆ. Ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ ΓΙΟΒΑΝΝΙ ΡΑΡΙΝΙ κατὰ μετάφρασιν Ἑλένης Ψημένου. Τὸ Στασίδι τοῦ Ἰαποδιστρία, στίχοι ὑπὸ Σκοπευεῆ. Δράματα ἀπὸ τῆ ζωῆ, διήγημα Ἀργύρι Μπότση. Ποιήματα Χ. Βασιλακάκη, Καλλιόπης Λιακάκου. Ἡ Οἰκογένεια Πετράκη καὶ ἡ Μονὴ Πετράκη ὑπὸ Περ. Ἰακ. Ἀργυροπούλου. Ποιήματα DIEGO VALERI, Ἀυδίας Ἀβλωνίτου, Δ. Σούτζου, Μ. Καλλιολαίου, ΧΡΟΝΙΚΑ, Ἐσωτερικά καὶ Ἐξωτερικά γεγονότα τοῦ λήξαντος μηνός. Ἡμερολόγιον τῶν Ἀρχαιολογικῶν Γεγονότων τοῦ τρέχοντος ἔτους, συντασσόμενον ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν Ἀλέξ. Θ. Φιλαδέλφου. Λογοτεχνικὴ Συγκέντρωσις τοῦ Λυκαίου Ἑλληνίδων. Αἱ ἐκ Βουλγαρίας ἐντυπώσεις, ὑπὸ Δανάης Ι. Ἀναστασοπούλου. Ἐκτὼρ Ρομανιόλι. Αἱ ἐργασίαι τοῦ Ἑλληνοαἰγυπτιακοῦ Συνδέσμου. Εὐθυμὴ Ζωή.

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 6

ΑΘΗΝΑΙ
ΙΟΥΝΙΟΣ 1938

ΓΡΑΦΕΙΑ: 18 ΟΔΟΣ ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 32-633

ΠΡΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΝ ΜΙΑΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ

Ἄρθρον τοῦ κ. ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ ΧΑΡΙΛΑΟΥ καὶ ἑκκλησις πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους βιοτεχνικῶν καὶ βιομηχανικῶν ὀργανισμῶν.

«Οἱ Νέοι Δρόμοι» κλείνουν τὸ πρῶτον ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν.

Ἡ «Ἐθνικὴ Συντηρητικὴ Ὀργάνωσις» ἐβεβαίωσεν τὴν πρὸς τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἐπικρατοῦσαν ἐκτίμησιν.

Παραλλήλως ἡ «Ἐθνικὴ Συντηρητικὴ Ὀργάνωσις» ἐξ αἰτίας τῆς δράσεως ὀρισμένων ἐκ τῶν μελῶν τῆς, δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι τόσον ἐν τῇ Σιβιτανιδεῖῳ ὅσον καὶ ἄλλαχοῦ, ἔχει δεσμοὺς μὲ τὴν μέριμναν, ἥτις καταβάλλεται πρὸς καλυτέρευσιν τοῦ μέλλοντος τῆς τεχνικῆς νεότητος.

Ἦδη ἡ Σιβιτανιδεῖος ἰδρύουσα τὴν πρῶτην Σχολὴν ἐργοδηγῶν, βαίνει πρὸς μίαν ἐπέκτασιν τοῦ προωρισμοῦ τῆς. Διὰ διατάγματος ἐκδοθέντος ἐπὶ τῆς ὑπουργίας τοῦ κ. Ἀνδρέα Χατζηκυριάκου, ἡ βιοτεχνικὴ καὶ ἡ βιομηχανικὴ ἱστορία διδάσκεται καὶ εἰς τὰς ἄλλας σχολὰς τῶν τεχνιτῶν, καὶ ἐνημεροῦνται οὗτοι περὶ τοῦ πῶς ἠργάζοντο καὶ τί ἀπέδιδον οἱ προγενέστεροί των τεχνίται.

Ὀργανον αὐτῶν τῶν ἐργασιῶν, ὀργανων τοῦ πόθου νὰ φανῶμεν ὠφέλιμοι πρὸς τὴν νεολαίαν τῶν ἐργοστασιῶν καὶ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, εἶναι τὸ περιοδικὸν «Νέοι Δρόμοι», τὸ ὁποῖον ἐξ ἀφορμῆς τῆς εὐρύτητος, ἥτις ἐπικρατεῖ κατὰ τὴν συλλογὴν τῆς ὕλης, κυκλοφορεῖ καὶ εἰς ἄλλα ἐπίπεδα.

Ἐργασθέντες ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μας ὑπὲρ τῶν μελλόντων τεχνιτῶν καὶ ἐργοδηγῶν διὰ τῆς συμβολῆς ὀρισμένων ἐξ ἡμῶν εἰς τὴν πρόδον τῶν σχετικῶν σχολῶν, ἐκδόσαντες καὶ τὸ περιοδικὸν τοῦτο, νομίζομεν ὅτι ἔχομεν καὶ ἕτερον καθήκον, ἀπορρέον ἐκ τῆς κατευθύνσεως ἣν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως ἡμῶν ἐθέσαμεν

Τὸ νὰ μορφώσωμεν καὶ «διευθύνοντας», δι' ἰδρύσεως ἀνωτέρας εἰδικῆς σχολῆς, τῆς ὁποίας πρόγραμμα εἶναι ὁ καταρτισμὸς ἐκείνων οἵτινες ἐργαζόμενοι ἤδη εἰς τὰ γραφεῖα ἢ τὰ ἐργαστᾶσια τῶν βιοτεχνικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, κατέχονται παρ' εὐγενῶν φιλοδοξιών

και αποβλέπουν εις τὸ νὰ ἀνέλθουν πλησιέστερον πρὸς τὰς διευθυνούσας θέσεις τῶν ἐπιχειρήσεων.

Εἶναι γνωστὸν πῶς ὁ Φόρντ ἀποδίδει σημασίαν (διὰ τὸ μέλλον τῆς παραγωγῆς τῶν ἀστικῶν προϊόντων ἐνὸς τόπου) πρὸς τὴν ἐγκαίρως ἀνάδειξιν τῶν διευθυνόντων τὴν ἐν λόγῳ παραγωγῆν.

Αἱ γνώσεις τῶν ἐν τοῖς γραφείοις καὶ ἐργοστασίοις στελεχῶν δὲν ἀρκοῦν διὰ νὰ καταλάβωσιν οὗτοι ἀνωτέρας θέσεις ἐν τῇ ἐπιχειρήσει. Ἀπαιτεῖται καὶ πρόσθετος μόρφωσις. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἦν κατηρτίσαμεν πρὸς μελέτην καὶ διατύπωσιν τοῦ ὄργανισμοῦ τῶν μαθημάτων, ἀποτελεσθεῖσα ἐξ ἐπιλέκτων συνεργατῶν μας, τῶν κ.κ. Α. Νέζου, Ν. Φωτιά, καθηγητῶν τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, καὶ Εὐγενίου Ἀποστολοπούλου, διευθυντοῦ τῶν μηχανουργείων τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς, ἀπεφάνθη ὅτι ἐντὸς διετίας καὶ μὲ φοίτησιν μιᾶς ὥρας ἐπὶ τρεῖς φορές τὴν ἑβδομάδα, οἱ θέλοντες νὰ ἀποκτήσουν τὴν μόρφωσιν ταύτην δύνανται νὰ τὸ ἐπιτύχουν. Τὰ μαθήματα ἅτινα θὰ ἀκούουν εἶναι τὰ ἑξῆς:

- 1) Ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ Δικαίου.
- 2) Ἀρχαὶ Πολιτικῆς Οἰκονομίας.
- 3) Ἰδιωτικὴ Οἰκονομία.
- 4) Βιομηχανικὴ καὶ Ἐργατικὴ Νομοθεσία.
- 5) Βιοτεχνικὴ καὶ Βιομηχανικὴ Ἱστορία.
- 6) Βιομηχανικὴ Πολιτικὴ.
- 7) Λογιστικὴ Ἐπιστήμη.
- 8) Ἐμπορευματολογία.
- 9) Ὁργάνωσις Γραφείων καὶ ὁργάνωσις παραγωγῆς.
- 10) Ὁργάνωσις Ἐργοστασίου.

Παραλλήλως πρὸς ταῦτα, δι' ἐκτάκτων εἰδικῶν διαλέξεων οἱ ἡγῆται τῆς βιομηχανίας θὰ ἐπικοινωνοῦν μὲ τὴν σπουδάζουσαν νεότητα, μὲ τοὺς αὐριανοὺς διευθύνοντας, πρὸς τοὺς ὁποίους θέλομεν νὰ ἔλθωμεν οὕτω εἰς ἐπαφὴν ἵνα ἐκθέτοντες πρὸς αὐτοὺς τὰ πορίσματα μακρᾶς πείρας, παραδώσωμεν αὐτοῖς κατ' ἀσφαλέστερον τρόπον τὴν παρακαταθήκην.

Ἡ Σχολὴ θέλει λειτουργήσῃ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φθινοπώρου.

Πληροφορίας περὶ τῆς λειτουργίας τῆς θὰ δώσῃ ἐγκαίρως τὸ παρὸν περιοδικὸν καὶ ἀπὸ τοῦδε τοιαῦται πληροφορίαι παρέχονται εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μπενάκη γραφεῖα μας.

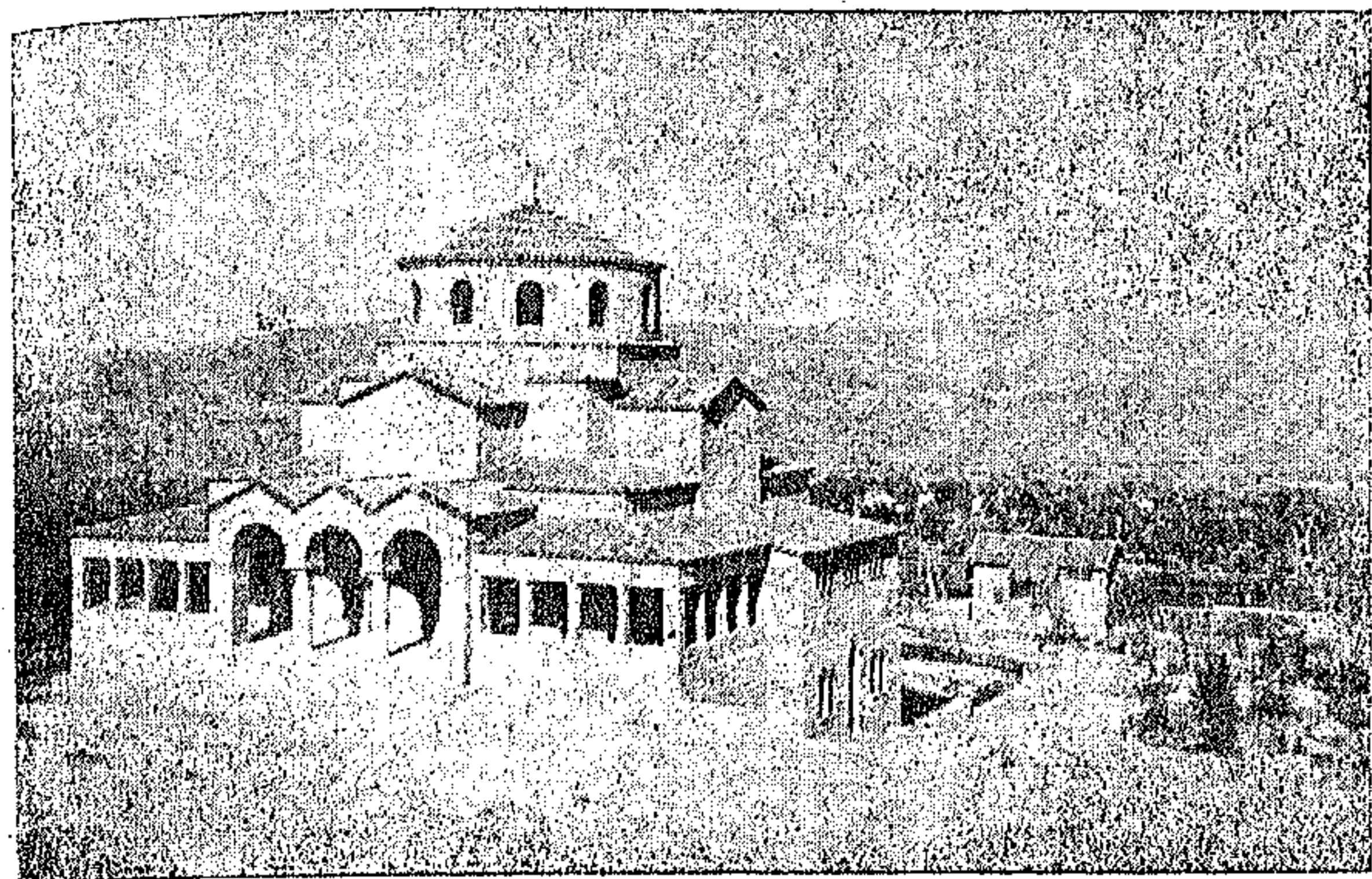
Ἡ «Ἐθνικὴ Συντηρητικὴ Ὁργάνωσις» διὰ τῆς ἰδρύσεως τῆς Σχολῆς ταύτης φρονεῖ ὅτι ἐξυπηρετεῖ τὴν ἰδέαν τῆς καλλυτέρας ἑλληνικῆς αὐριῶν καὶ ὅτι ἐκτελοῦμεν ἐν τῷ καθορισμένῳ κύκλῳ τῆς δράσεώς μας τὸ καθήκον μας, προσαρμόζοντες τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ πρὸς ὅσας ἐνεργείας καταβάλλει τὸ σημερινὸν καθεστῶς χάριν τῆς ἑλληνικῆς νεότητος.

Μὲ ἐλατήριον αὐτὰς τὰς ἀντιλήψεις, καλοῦμεν τοὺς νέους νὰ παρακολουθήσουν τὴν Σχολὴν, διὰ νὰ παραλάβουν τὰ πορίσματα τῆς πείρας μας, καὶ τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης, προτοῦ ἡμεῖς ὑποκύψωμεν ὑπὸ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου.

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΙ ΑΝΔΡΕΑΣ

Ὁ Ναὸς τῶν Ἁγίων Ἀντωνίου καὶ Ἀνδρέα τοῦ ὁποῖου τελευταίως ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια στὸ Κακοσάλεσι τῆς Ἀττικῆς, περικλείει καὶ εὐρύχωρον καλλιτεχνικὴν κρύπτην εἰς τὴν ὁποίαν ἔχουν κατατεθεῖ ἐντὸς μαρμαρίνων σαρκοφάγων, ὁ παλαιὸς ὑπουργὸς Ἀντώνιος Ζυγομαλάς καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνδρέας, ὁ ὁποῖος ὡς ἑφεδρὸς ἀξιωματικὸς ἔπεσεν κατὰ τὸν ἀγῶνα τῆς Βορείου Ἡπείρου.

Εἰς τὰ πλάγια τῆς εἰκόνας φαίνεται ἡ ἐξωτερικὴ εἴσοδος τῆς κρύπτης ἡ ὁποία καὶ ἐσωτερικῶς ἐπικοινωνεῖ μὲ τὴν ἐκκλησίαν.

Ὁ ναὸς τοποθετημένος εἰς γραφικὴν θέσιν ἐκτίσθη εἰς τὸ κέντρον τοῦ χωριοῦ καὶ πλησίον τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ.

Ἡ κυρία Λουκία Ζυγομαλά—τὸ γένος Μπαλάνου—χήρα τοῦ παλαιοῦ ὑπουργοῦ, μητέρα τοῦ νεαροῦ ἀξιωματικοῦ, ἀφ' οὗτου ἔχασε τὸ μόνον παιδί τῆς καὶ κατόπιν τὸν σύζυγόν τῆς, ἀφοσιώθη εἰς τοὺς χωρικούς τῶν μεσογείων τῆς Ἀττικῆς, μὴ θέλουσα νὰ λησμονήσῃ ὅτι μίᾳ ἀμοιβαίᾳ ἀγάπῃ συνέδεε τοὺς χωρικούς αὐτοὺς μὲ τὸν Ἀντώνιον Ζυγομαλά, ὁ ὁποῖος τοὺς ἀπήλλαξεν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς δουλοπαραικίας. Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἡ κυρία Λουκία Ζυγομαλά, τοὺς ἀνταπέδωσεν αὐτὸ.

τό αίσθημα της αγάπης, με τὸν ἐπιβλητικὸν ναὸν τῆς θρησκείας, ἡ ὁποία προστάζει τὸ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

Εἰς ἀπόστασιν δὲ ὄχι μεγάλην ἀπὸ τὸν βωμὸν τῆς θρησκείας, ἡ κυρία Ζυγομαλά ἔστησεν διὰ τοὺς χωρικοὺς ἕναν ἄλλον βωμὸν, τὸν βωμὸν τῆς Βιοτεχνίας.

Καὶ αὐτὸς ὁ βωμὸς εἶναι τὸ μουσεῖον τῶν κεντημάτων τῆς Ἀττικῆς, κτίριον εὐρύχωρον ποὺ ἀπέχει λίγα λεπτά τῆς ὥρας ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν. Πρόκειται περὶ ἐργασίας συλλεκτικῆς ἥτις ἀπὸ ἐτῶν συντελεῖται σύμφωνα με τὴν ἰδέαν ποὺ εἶχεν ἡ κυρία Λουκία Ζυγομαλά, θελήσασα νὰ πλησιάσῃ αὐτὲς τίς κεντίστρες τῶν Μεσογείων, καὶ νὰ ἀνασύρῃ ἀπὸ τὴν ἀφάνειαν, σχέδια τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐξαιρετικὴν καλαισθησίαν, σχέδια τὰ ὁποῖα τιμοῦν τὴν Ἑλληνικὴν «βελονιά», καὶ διατηροῦνται εἰς τὰ χωριά, ὅπου ὁ τόπος μένει ἀνεπηρέαστος ἀπὸ ἐπιδράσεις ξένων ἀνέμων, καὶ ὁ τοπικὸς ρυθμὸς κρατεῖ τὸ σύνολον ἢ τὸ περισσότερον μέρος τῶν ἀρχικῶν του στοιχείων.

Δὲν θὰ ἀργήσουν νὰ γίνουν καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ μουσείου, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ὀριστικοποίησιν τῆς σχετικῆς ἐργασίας, ἥτις ἤρχισεν ἀφ' ὅτου ἡ κυρία Ζυγομαλά, ἵδρυσεν σχολὰς Κεντητικῆς Τέχνης εἰς τὰ χωρία τῆς Ἀττικῆς, Λιόσια, Σάλεσι, Βαρνάβα, Λιόπεσι, Μαραθῶνα, Μαρκόπουλο, Κορωπί, Καλύβια, Κερατέαν καὶ Μενίδι. Ἀπὸ τὰς ἐν λόγῳ Σχολὰς προήλθον ἐκθέματα πρὸς τὰ ὁποῖα ἀπένευμε ἐν ἔτει 1925 τὸ μέγα βραβεῖον, ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Διεθνοῦς Ἐκθέσεως τῶν Διακοσμητικῶν Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων ἐν Παρισίοις.

Πρέπει κανεὶς νὰ εὐχεται νὰ παρουσιάζωνται συχνὰ εἰς τὴν ὑπαιθρον χῶραν τῆς Ἑλλάδος παρόμοια πρωτοβουλία, διότι μόνον με αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ δυνατότης τῆς σὺν τῷ χρόνῳ ἰδρύσεως ἐνὸς γενικοῦ ἀρχείου τῶν ἑλληνικῶν σχεδίων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ παραλαμβάνη καὶ θὰ τροποποιῆ πρῶτυπα ἢ ἐξέλιξις τῆς ἀστικῆς παραγωγῆς. Ὅταν ἡ αἰμνηστος Βασίλισσα Ὀλγα ἠθέλησε νὰ διασώσῃ τοὺς πραγματικοὺς τύπους τῶν ἑλληνικῶν ἐνδυμασιῶν—ἀνδρικῶν καὶ γυναικείων—ἐσυστήματοποίησε ἐργασίαν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν προέκυψε συλλογὴ ὄχι πλήρης ἀλλὰ ἀρκετὰ μεγάλη, προκάλεσασα τότε τὸ ἐνδιαφέρον πρὸς αὐτὴν τὴν γηγενῆ βιοτεχνίαν, εἰς τὴν ὁποῖαν λόγῳ τοῦ εἴδους τῆς, τὸ κέντημα παίζει ρόλον ἐν αὐτῇ. Παρ' ὅλας ἐν τούτοις τὰς ἐκάστοτε σημειωθείσας προσπαθείας, ἡ ἀπαρχὴ τῶν ὁποίων χρονολογεῖται καὶ προτοῦ ἡ Βασίλισσα Ὀλγα ἀναλάβει τὴν πρωτοβουλίαν ποὺ ἀνέλαβεν, τὸ στάδιον τῆς ἀναζητήσεως καὶ τῆς ἀνευρέσεως σχεδίων παραμένει εὐρύ, καὶ μάλιστα ἀφ' ἧς ὁ νέος πληθυσμὸς—ποὺ ἦλθεν εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα—ἐκόμισεν μεθ' ἑαυτοῦ τὰς ἔξεις τῆς παλαιᾶς του οἰκοτεχνίας. Συνεπῶς τὸ ἔργον τῆς κυρίας Λουκίας Ζυγομαλά, εἶναι ἕνας σημαντικὸς σταθμὸς, ἱκανὸς νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσουν μουσεῖα παρόμοια καὶ ἄλλα ἐπαρχία τοῦ κράτους.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΟΥΡΤΗΣ

Ο ΜΠΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ ΩΣ ΣΑΤΥΡΙΚΟΣ

(Ὁμιλία τοῦ κ. Ν. Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΔΟΥ γενομένη εἰς τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων τὴν 23ην παρελθόντος Μαΐου).

Συμπληροῦνται κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμερομηνίαν 4 χρόνια ἀκριβῶς, ἀπὸ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Μπάμπης Ἀννίνος «παρέδωκεν τὸ πνεῦμα».

Εἰς πολὺ ὀλίγους θανάτους ἢ μακάβριος αὐτὴ φράσις συμπίπτει πλήρως με τὴν πραγματικότητα. Διότι ὁ Μπάμπης Ἀννίνος, θνήσκων εἶχε πραγματικὸ πνεῦμα νὰ παραδώσῃ. Ἦτο τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον ἐπὶ 65 χρόνια παρεκλούθησεν καὶ ἐξετίμησεν ὁ σκεπτόμενος κόσμος τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος δύο φορές προσέβη, εἰς ὀμαδικὰς ἐκδηλώσεις πρὸς τὸν Ἀννίνον, τὴν πρώτην φορὰν κατὰ τὸ 1899 ὅτε ἐσωστάθη ἡ τριακονταετηρὶς τοῦ φιλολογικοῦ του σταδίου, καὶ πάλιν μετὰ πάροδον ἐτῶν, τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1919, ὅτε ἡ προσθήκη δύο ἀκόμη δεκαετηρίδων εἶχε προκαλέσει τὸν πανηγυρισμὸν τῆς πεντηκονταετηρίδος.

Νομίζω ὅτι βλέπω ἀκόμη εἰς τὸ βῆμα τοῦ συλλόγου «Παρθνασοῦ» ζοηρὸν καὶ εὐλόγιστον τὸν Ἰωάννην Δαμβέργην, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκονταετηρίδος. Ἀναφέρω δὲ δύο περιστατικὰ διὰ νὰ γίνωιν νοητότερα τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Δαμβέργη.

Ὁ Μπάμπης Ἀννίνος πρὸ τοῦ 1878 (ὅτε ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας) διετέλεσεν προξενικὸς υπάλληλος τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἰταλίᾳ.

Ὁ Μπάμπης Ἀννίνος μεταξὺ τῶν τύπων τοὺς ὁποῖους εἶχεν ἀναβιβάσει ἐπὶ σκητῆς, διέπλασεν καὶ τὸν παιδέντα δάσκαλον, ὁ ὁποῖος ἀπηλπισμένος ἀπὸ τὴν καριέρα του ζητεῖ νὰ προσληφθῇ ὑπηρέτης.

Ἄν καὶ πρόκειται περὶ κωμωδίας παλαιᾶς, δὲν ἀποκλείεται νὰ συναντήσετε σήμερα ἀκόμη ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν ἀποστηθίσει τὴν προσφώνησιν τὴν ὁποῖαν εἶχεν ἐτοιμάσει ὁ δάσκαλος διὰ νὰ τὴν ἀπαγγεῖλῃ πρὸς τὴν κυρίαν, ἡ ὁποία ἐδημοσίευσε τὴν ἀγγελίαν «ζητεῖται ὑπηρέτης . . . » :

» Πολλῶν δεινῶν ἀφορητῶν καὶ ἀπροσδοκῆτων περιστάσεων ἐξαναγκασσῶν με, πρὸς ἐπιδίωξιν βιοκομιστικοῦ ἐπαγγέλματος ἀλλοτρίου τῶν τέως καθηκόντων μου, προσέρχομαι ἐκλιπαρῶν τὴν ὑμετέραν καλοκαγαθίαν, ὅπως με προσλάβητε εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ οἴκου ὑμῶν καὶ ὁ Πανάγαθος Σωτὴρ ἀνταμειψάτω ὑμᾶς ἐκατονταπλασίως».

Προσέφυγα εἰς αὐτὰς τὰς δύο παρεμβάσεις, εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Μπάμπη ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ διδασκάλου, διὰ νὰ ἐξηγηθῶν εὐχερέστερον τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Δαμβέργη ἐπὶ τῷ πανηγυρισμῷ τῆς πεντηκονταετηρίδος τοῦ Ἀννίνου.

Ὁ Δαμβέργης εἶπεν :

» Κατηγορῶ τὸν Χαράλαμην Ἀννίνον ὅτι ἐκ συστάσεως μετὰ τοῦ φράγκου Baby, μετὰ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνοῦ Ἠρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, μετὰ τοῦ Ἰσραηλίτου Ἀββακούμ καὶ λεγεῶνος ὅλης ψευδωνόμων, ἐγένετο εἰσηγητὴς κοινῶν δαιμονίων, καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἀπαισίου δαιμονίου τῶν καλαμπουριῶν, ἀσκήσας δὲ δι' αὐτοῦ μεγάλην καὶ φθοροποιὴν ἐπίδρασιν, ἀπὸ ἄπλοῦς ὑπαπρόξενος ἐν Καστελαμάρε ἐγένετο πρόξενος πολλῶν δεινῶν ἀφορητῶν καὶ δικηφορέων τῆς νεολαίας. Ἐνθυμοῦνται οἱ παλαιότεροι ὅτι πρὸ τῆς καθόδου τοῦ Ἀννίνου τοιαύτη πληγὴ δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸν τόπον μας».

Τὸ κατηγορητήριον τοῦ Δαμβέργη δὲν μοῦ φαίνεται ἀπολύτως ἀκριβές. Τὸ λογοπαίγνιον καὶ πρὸ τῶν μέσων τοῦ 18ου αἰῶνος, ὅτε ἐδημιουργήθη ὁ διεθνὴς

δρος «καλαμπούρι» ἐξ ἀφορμῆς τοῦ γερμανοῦ ἄββα Calenberg, καὶ μετέπειτα, ὑπῆρξεν παντοῦ καὶ πάντοτε. Εἰς τὴν βιογραφίαν τοῦ ἐπιφανοῦς διδασκάλου τοῦ Γένους Γεωργίου Γενναδίου, γραφείσαν ὑπὸ Ξενοφῶντος Ἀναστασιάδου, παρατηρῶ ὅτι ὁ βιογράφος ἀναφέρει ὅτι πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ὁ Γεννάδιος εἶχεν ἀποσπάσει τὴν εὐνοίαν τοῦ Ρώσου αυτοκράτορος, ὡς διδάσκων εἰς τὴν ἐν Ὀδησῶν Ἑλληνικὴν Σχολήν.

Τὸ κείμενον προχωρεῖ ὡς ἑξῆς :

- Τῆς εὐνοίας ταύτης δεῖγμα ἠθέλησε ν' ἀπονεύμῃ τῷ Γενναδίῳ προτείνας διὰ τοῦ Καποδιστριαίου τὴν ἀπονομὴν τίτλου εὐγενείας. Ἄλλ' ὁ μὲ καναρχαίαν καὶ γνησίως Ἑλληνικὴν εὐγένειαν πεπρωκισμένος τὸν τε νοῦν καὶ τὸ αἷμα ἀδιάφθορος Ἕλληνας εἶπε τῷ Καποδιστριαίῳ ἀστεϊζόμενος: Ἄν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ὀρχίσωμεν γενόμενοι Βαρῶνοι, κίνδυνος εἶναι μὴ τινὲς ἀποβάλλοντες τὸ Βᾶρ μείνωσιν . . . ».

Θὰ ἰδύνατο ἐπομένως κανεῖς νὰ πῆ ὅχι ὅτι ὁ Μπάμπης ἴδρυσεν τὸ νεοελληνικὸν λογοπαίγνιον, ἀφοῦ ἄλλως τε τοῦ Μπάμπη χρονολογικῶς προηγείται ὁ Ἐμμανουὴλ Ροΐδης, ἀλλ' ὅτι μὲ τὰ ἔξυπνα καὶ συχνὰ καλαμπούρια του, ἐκίνησεν τὴν διάθεσιν πολλῶν νὰ τὸν μιμηθοῦν, καὶ ἡ διάθεσις αὐτὴ εἰς πολλοὺς ἐξελίχθη εἰς πολυετῆ μανίαν. Διότι τὸ καλαμπούρι τοῦ Μπάμπη, πάντοτε ἤρρεσε, καὶ ἀρέσκον ἐκίνει φιλοδοξίας.

Δὲν ἦτο ὁμοῦ πάντοτε τὸ καλαμπούρι μοναδικὴ ἔκφρασις τῆς ἐτοιμότητος τοῦ πνεύματός μου.

Πλεῖστα ὅσα ἐτοιμολογήματά του δὲν ἦσαν λογοπαίγνια.

Τὸ φθινόπωρον τοῦ 1899 ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Βέλλης, διακεκριμένος δημοσιογράφος ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἴδου πῶς περιγράφει ὁ Σουρῆς τὸ πρὸς τιμὴν τοῦ ἐλθόντος γεῦμα τῶν ἐδῶ δημοσιογράφων :

- Εἰς τὴν Μινέρβα τὴν γνωστὴν μεγάλο φαγοπότι,
- καλαμαράδες ἐκλεκτοὶ κα' ἐφημερίδων πρῶτοι,
- γεῦμα λαμπρὸν παρέθεσαν στοῦ Μονιτέρ τὸν Βέλλη,
- πολύτιμον συνάδελφον ἐν Κωνσταντινουπόλει
- φαιδρότης, γέλοια, χάχανα, λεπτῶν σκωμμάτων βέλη
- καὶ πνεῦμα χαριέστατον κατεσπινθηροβόλει.
- Ὁ Μπάμπης προσεφώνησε, καλαμποურიῶν Ἀτίλας,
- τὸ ρεῦμα τῶν τῶρητικῶν πρὸς ὄραν ἀναστειλάς . . . ».

Καὶ πράγματι τὸ καλαμπούρι ἢ τὸ ἐφρολόγημα τοῦ Μπάμπη, ὅσκις ἠκούετο ἀνέστελε κάθε ἄλλη σκέψι, καὶ ἀπέσπα τὴν προσοχὴν ὄλων πρὸς τὴν ἀνάγκην νὰ μὴν τὸ λησμονήσουν.

Εἰς μίαν συναναστροφὴν κάποιος νέος ἠθέλησεν νὰ ἀπαγγεῖλῃ στίχους τοὺς ὁποίους ἰσχυρίζετο ὅτι εἶχεν γράψει.

Ἀλλὰ οἱ παριστάμενοι λόγιοι κατάλαβαν ἀμέσως τί συνέβαινε. Οἱ στίχοι ἦσαν τοῦ Λαμαρτίνου. Συνέπεσε ὁμοῦ μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐνώπιον τοῦ ἰδίου ἀκροατηρίου, πάλιν ὁ νέος νὰ προσκομίσῃ στίχους, διαπράξας ἐκ δευτέρου ἀπὸ τὸν Λαμαρτίνον λογοκλοπὴν,

Καὶ τοῦ λέει ὁ Μπάμπης :

— Τὸ δὲς . . . *ἐκλαμαρτεῖν* οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ . . .

Εἰς ἓνα γεῦμα ὅπου ἐπεκράτει μεγάλη ταραχὴ, ἤγειρε τὸ κύπελλον καὶ ὄλον περιμέναν τὴν πρόποσιν του. Ἀλλὰ ἀντὶ τοῦ «προπίνω εἰς ὑγείαν» ἤρχισε τονίζων τὰς λέξεις «προ-τείνω ἢ σ-υχίαν».

Εἰς μίαν ἐκδρομὴν τῶν λογίων εἰς τὸν Διόνυσον, ὁ Μπάμπης ἔκοψε ἓνα τριαντάφυλλον, καὶ ἀνέβηκε σὲ μίαν καρτέκλαν καὶ ἐνώ ὄλοι διηρωτῶντο τὸν λόγον τούτου, ὁ Μπάμπης ἐπέδειξεν τὸ τριαντάφυλλον, κατέβηκε ἀπαθέστατος ἀπὸ τὴν καρτέκλαν, καὶ εἶπε : «ἴδου τὸ ρόδον, ἴδου καὶ τὸ κήδημα».

Ὅταν κατὰ τὸν Αὐγούστον τοῦ 1910 ἐδώθηκε εἰς τὴν «Νέαν Σκηνὴν» ἡ Λυσιστράτη τοῦ Ἀριστοφάνους, μεταφρασμένη ἀπὸ τὴν διασκευὴν ποῦ ἔκαμε εἰς τὸ κείμενον ὁ Γάλλος δραματικὸς Donnay, ἐφάνη ἡ αἰσθητὴ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἀρχαίου κειμένου καὶ τῆς διασκευῆς. Τὸν ρωτοῦν :

— Τί σχέσιν ἔχει ἡ Λυσιστράτη τοῦ Donnay μὲ τὴν Λυσιστράτην τοῦ Ἀριστοφάνους ;

Καὶ ἀπαντᾷ :

— Ὅσην σχέσιν ἔχω ἐγὼ μὲ τὰ χρηματοκιβώτια τοῦ κ. Σκουλούδη.

Κατὰ τὸ κάλοκοῦρι τοῦ 1917 ἐξ ἀφορμῆς τοῦ παγκοσμίου πολέμου, παρετηρεῖτο εἰς τὰς Ἀθήνας μεγάλη κίνησις συλλόγων «Ἀλυτρώτων Ἑλλήνων».

Συνέπεσε νὰ ρωτήσω τὸν Μπάμπη γιατί δὲν εἶναι τακτικὸς εἰς τὸ Νέον Φάληρον, στὴν συντροφιὰ τοῦ Σουρῆ. Μοῦ ἀπήντησε ὅτι τοῦ ἦτο ἀνυπόφορη ἡ νυκτερινὴ ἀναχώρησις, μὲ τὸν τρόπον ποῦ ὁ κόσμος σπρώχνεται γιὰ νὰ μπῆ στὸ τραῖνο.

— Πῆγα—μοῦ εἶπε προχθὲς—καὶ ὅταν θέλησα νὰ γυρίσω μαῦτὸ τὸ τραῖνο ἔπεσαν κατ' ἐπάνω μου σὰν κανίβαλοι, ὄλος ὁ Ἑλληνισμὸς ὁ ἀλύτρωτος καὶ ὁ λυτρωμένος . . .

Ἐπὶ ἔτη πολλὰ ὁ Μπάμπης διετήρησεν τὴν προεδρίαν τῶν θεατρικῶν συγγραφέων. Ἦτο ἄλλως τε ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τοῦ σωματείου. Ὅταν οἱ τεχνίται τοῦ θεάτρου οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀποτελέσει *Συνδικάτον* ἠξίουσαν νὰ τοὺς καταβληθοῦν ἀδικαιολογίτως μερικὰ ἔξοδα ποῦ δῆθεν εἶχαν κάμει, εἶπε : αὐτὰ τὰ ἔξοδα «*ὡς εἰν' -δικά των*».

Καθὼς ἔρρεπε πρὸς τὴν ἀπαισιοδοξίαν δὲν ἐπίστευε ὅτι ὁ τελευταῖος μεγάλος πόλεμος θὰ ἐτελείωνε ποτέ.

— Μακαρίζω—ἔλεγεν—τοὺς ἀποτάτους ἀπογόνους μας ποῦ θὰ δοῦνε τὸ τέλος αὐτῆς τῆς ἐποχῆς . . .

Κατὰ τὴν τριακονταετηρίδα τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων»—τὴν ἀνοίξει τοῦ 1909—ὁ Μπάμπης ὁμιλῶν περὶ ἀγωγῆς τῆς νεότητος, τονίζει ὅτι ἐνδέχεται τὸ *ξυλο νὰ βγῆκε ἀπὸ τὸν παράδεισον*, ἀλλ' ἀσφαλῶς θὰ ἐπῆγε εἰς τὴν κόλασιν ὁ πρῶτος δάσκαλος ὁ ὁποῖος τὸ μετεχειρίσθη εἰς τὸ σχολεῖον. Καὶ γράφει ὁ Νιρβάνας εἰς τὴν «Ἐστίαν» τῆς 24 Μαΐου 1934, τὴν ἐπομένην τοῦ θανάτου τοῦ Μπάμπη :

«Ἡ τελευταία του λέξις, τὸ τελευταῖον του εὐθυμολόγημα, τὸ τελευταῖον του λογοπαίγνιον, ἔκαμαν τὸν γῆρον ὄλων τῶν διανοητικῶν κύκλων.

«Ἔερετε τί εἶπεν ὁ Μπάμπης ;»

Καὶ ὅταν δὲν ὑπῆρχον νέα σπινθηροβολήματα τοῦ πνεύματός του ἐκυκλοφόρουν τὰ παλαιὰ «Ὅπως τὰ εἶχε πῆ κάποτε ὁ Μπάμπης».

Ἐνα πλήθος χαριτωμένων ἀνεκδότων ποῦ ἐπέρασεν στὴν μεγάλη δημοσιότητα καὶ κυκλοφοροῦν ἀνωγύμως τοῦ ἀνήκουν».

Ὁ Σουρῆς τοῦ ἔγραψε στὸ 1899 :

- Τριάντα χρόνους ἔκανες καλαμαράς ἀπὸ γένος
- τριάντα χρόνους στὴ βοή πνευματικῆς ἀντάρας,
- τὸ καλαμπούρι ἔχρησες καὶ τώρα χορηγούμενος
- θέλεις τὴ φτώχεια νὰ γευθῆς μιᾶς δόξας τριαντάρας

Καὶ ἐπειδὴ συχνὰ τοῦ ἀπεδίδεται αὐτὴ ἢ πατρότης, τῆς διαδόσεως τοῦ καλαμπουργίου στὴν Ἑλλάδα, ὁ Ἄννινος ὁ ὁποῖος ἀφ' οὗτου συνεδέθη μὲ τὸν Κωνσταντῖνον Παπαρηγόπουλον, ἤρχισεν νὰ ἐπιδίδεται συστηματικῶς εἰς ἱστορικὰς μελέτας, ἐνεβάθυνε ὡς ἱστορικὸς εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ λογοπαιγνίου καὶ ἐδημοσίευσεν σχετικὴν διατριβὴν.

Ἡ διατριβὴ αὐτὴ ἔχει περιληφθεῖ εἰς Συλλογὴν εὐθυμογραφημάτων του, φέρουσαν τὸν τίτλον «Σύλλογος τῶν Εἰσαγγελέων» καὶ ἐκδοθεῖσαν τὸ 1925.

Δὲν ἔχει ὅμως τὴν θέσιν τῆς ἐκεῖ. Ἀνήκει εἰς ἄλλο τμήμα τοῦ ἔργου τοῦ Ἄννινου. Εἰς τὸ ἱστορικόν. Ἀλλὰ ἐπ' αὐτοῦ δὲν πρόκειται νὰ ἀπασχοληθῶμεν ἕδῳ, ὅπως δὲν πρόκειται νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ἔργον του ὡς διηγηματογράφου καὶ ὡς θεατρικοῦ συγγραφέως. Τὸν ἐξετάζομεν ἁπλῶς ὡς σατυρικὸν ποιητὴν, διὰ τὸν ὁποῖον τὸ καλαμπουργὶ δὲν ἦτο σκοπός, ἀλλὰ μέσον μὲ τὸ ὁποῖον ἐπεδίωκε νὰ καταστήσῃ πλέον ἀποδοτικὴν τὴν ἄλλοτε πεζὴν, καὶ ἄλλοτε ἔμμετρον σατυρικὴν του φράσιν.

Τόσον ὁ Μπάμπης Ἄννινος εἰς τὴν διατριβὴν ποὺ ἀνέφερε, ὅσον καὶ κ. Ν. Γ. Λάσκαρης εἰς μεταγενεστέραν διατριβὴν δημοσιευθεῖσαν τὸ 1931 εἰς τὸ λεξικὸν τοῦ Πυρσοῦ, ἀποδεικνύουν τὴν ὑπαρξιν τοῦ λογοπαιγνίου ἀπὸ Ὁμήρου μέχρι σήμερον. Ἡ Ἑλληνικὴ καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ ἀρχαιότης τὸ ἐχρησιμοποίησαν. Τόσον ὁ Μπάμπης Ἄννινος, ὅσον καὶ ὁ κ. Λάσκαρης κατατάσσουν καὶ τὸν Ναζωραῖον μεταξὺ ἐκείνων οἵτινες δὲν ἀπέφυγον τὸ λογοπαιγνίον. Καὶ ἀναφέρουν τὴν πρὸς τὸν Πέτρον φράσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ :

—Σὺ εἰ Πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρα οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν».

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου θὰ ἠδυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν καὶ μίαν ἄλλην λογοπαικτικὴν φράσιν του : Εἶναι ἡ στιγμή καθ' ἣν οἱ στρατολογούμενοι μαθηταὶ «συνέκλεισαν πλῆθος πολὺ ἰχθύων... Καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σύμωνα ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβοῦ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους θέλεις ἀγρεύει».

—Ἀναγνωρίσατε—γράφει ὁ Μπάμπης—ὅτι τὸ λογοπαιγνίον... κατέχει θέσιν οὐκ ἀπεριφρονηθεῖσαν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος».

Μὲ αὐτὴν τὴν πεποιθήσιν ὁ Ἄννινος τὸ ἐχρησιμοποίησεν εἰς τὰ πεζὰ του, εἰς τοὺς στίχους του, εἰς τὴν ὁμιλίαν του.

Ἀπὸ αὐτὰ τὰ τρία εἶδη τοῦ λόγου του, τὸ ὀλιγώτερον γνωστὸν εἶναι ὁ σατυρικὸς του στίχος. Καὶ ὅμως ἡ σατυρικὴ τοῦ Ἄννινου στιχογραφία κατέχει μίαν ἀπὸ τὰς πρῶτας θέσεις εἰς τὴν πνευματικὴν περίοδον ποὺ δημιουργεῖται ἀπὸ τοῦ 1878 καὶ μετέπειτα.

Ποῖοι εἶναι οἱ δημιουργοὶ αὐτῆς τῆς μεταοθωνείου πνευματικῆς περιόδου;

Ἀπὸ τοῦ 1865 ἀρχίζει ἡ βαθμιαία ἐξέλιξις τοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου «Παρνασσοῦ». Παράλληλως δὲ ὁ «Ἄσμοδαῖος» τὸν ὁποῖον ἐκδίδει τὸ 1875 ὁ Θέμος Ἄννινος μὲ συνεργάτας τὸν Ἄγγελον Βλάχον καὶ τὸν Ροῖδην, ἡ σατυρικὴ ἐφημερὶς «Ραμπαγᾶς» τὴν ὁποίαν ὁ Κλεάνθης Τριαντάφυλλος μὲ τὸν Γαβριηλίδην ἰδρύουν τὸ 1878, τὸ ἐβδομαδιαῖον πολιτικοσατυρικὸν περιοδικὸν «Μὴ Χάνεσαι» ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ Γαβριηλίδην τὸ 1880, ἡ «Ἀκρόπολις» ἐμφανισθεῖσα τὸ 1883, τὸ σατυρικὸν «Ἄστν» ποὺ ὁ Θέμος Ἄννινος ἰδρύσεν τὸ 1885, αὐταὶ εἶναι αἱ στέγαι ὑπὸ τὰς ὁποίας συγκεντροῦνται κάθε νέα προσπάθεια, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν μιᾶς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀτμοσφαιρᾶς, πρὸς θετικῆς ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς προηγουμένης δυναστείας, δηλαδὴ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὁθωνος.

Ἡ ἐπιθυμία τοῦ Κουμουندούρου νὰ μὴν ἐπιδιώκῃ ἡ Ἑλλὰς πράγματα δυσανάλογα πρὸς τὰς δυνάμεις τῆς, ἡ γνώμη τοῦ Τρικούπη ὅτι ἦτο πλέον καιρὸς νὰ τακτοποιηθῇ ὁ μηχανισμὸς τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἡ τάσις τῆς κοινωνίας πρὸς δημιουργίαν παραγωγικῶν ἐπιχειρήσεων, καθιστῶσι τὴν Ἑλλάδα ὀλιγώτερον

ρωμαντικὴν ἀπὸ πρότερον, καὶ οἱ πνευματικοὶ τῆς Ἑλλάδος παράγοντες ἔρχονται νὰ συντελέσουν τὸ κατὰ δύναμιν καὶ αὐτοὶ, εἰς τὴν σημειουμένην ἐξέλιξιν.

Ὁ Σουρῆς μου διηγήθηκε ὅτι εἰς τὸν διάδρομον τοῦ «Μὴ Χάνεσαι» ὁ Γαβριηλίδης τοῦ ἐσύστησε τὸν Μπάμπη. Τότε πρωτογνωρίσθησαν, οἱ κατόπιν ἀχώριστοι φίλοι τῶσαν δεκαετηρίδων. Ἀλλὰ αἱ στέγαι αὐταὶ τὰς ὁποίας ἀνέφερα προηγουμένως περιέκλειον μίαν ἀόρατον ἀφομοιωτικὴν δύναμιν. Καὶ βλέπετε τὸν Μπάμπη ἀπὸ τὴν Κεφαλληνία, τὸ Κόκο ὁ ὁποῖος ἦτο ἀπὸ τὴν Νάξο, τὸν Κλεάνθη, τὸν Γαβριηλίδην καὶ τὸν Ἰωάννην Καμπούρογλου ποὺ ἦσαν Κωνσταντινουπολίτες, τὸν Μίκιο Λάμπρον, Ἡπειρώτη καὶ Κερκυραῖο, τὸν Δαμβέρογην ποὺ ἦτο Κρητικὸς, τὸν Σουρῆ, Χιώτη, Συριανὸ καὶ Ἰσταντῶτη,—γιὰ νὰ ἀναφέρωμε μερικὸς ἀπὸ τοὺς κυριωτέρους—νὰ ἔρχοντο τὰς προελεύσεις των, νὰ ὑφίστανται μίαν ἀφομοίωσιν, νὰ γίνωνται ὅλοι Ἀθηναῖοι, καὶ νὰ συνταυτίζωνται μὲ τὸ λεπτὸ χρῶμα τοῦ ἄττικοῦ οὐρανοῦ.

Ὁ Μπάμπης λησιμονεῖ ἀπολύτως τοὺς ἰδιοτισμοὺς τῆς διαλέκτου τοῦ τόπου του, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν γνώμην μου ἔβλαψαν τὸ ταλέντο τοῦ Λασκαράτου, καὶ ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τοῦ Ροῖδην, προσπαθεῖ καὶ ἐπιτυχάνει νὰ δώσῃ φόρμα εἰς τὴν καθαρῆν τὴν ὁποίαν χρησιμοποιεῖ.

Κατὰ τὰ ἔτη ἐκεῖνα διὰ τοῦ Κουμουندούρου καὶ διὰ τοῦ Τρικούπη, ἡ ἔννοια τοῦ Κράτους γίνεται πλέον σεβαστή. Ὁ Μπάμπης Ἄννινος ἐνισχύει τὸν Τρικούπη εἰς αὐτό. Δὲν ἀνέχεται νὰ ἰσχυρῶνται τὸ ἀνάστημά των ἀπέναντι τοῦ Κράτους οἱ δημόσιοι λειτουργοί, ὅσον ὑψηλὰ καὶ ἂν ἴστανται, καὶ τὸ μεταξὺ ἱερᾶς Συνόδου καὶ κυβερνήσεως ἐπεισόδιον, παρέχει στάδιον δράσεως πρὸς τὸν Ἀββακούμ. Αὐτὸ τὸ ψευδώνυμον εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ πολλά, ποὺ ἐχρησιμοποίησε ὁ Μπάμπης Ἄννινος, εἰς τὸ «Ἄστν».

Τὸ ἐπεισόδιον συνέβη ὡς ἑξῆς :

Τὴν 3ην Μαρτίου 1889 ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συνήλθε εἰς συνεδρίασιν διὰ νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ χηρεύοντος Μητροπολιτικοῦ θρόνου Ἀθηνῶν.

Ὁ Πρωθυπουργὸς Τρικούπη εἶχεν ἐκπεφρασμένην γνώμην ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας, ὡς καταλλήλου διὰ τὸν θρόνον τοῦτον.

Μόλις ὅμως ἤρχισεν ἡ συνεδρίασις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ ὁ Βασιλικὸς ἐπίτροπος διετύπωσε τὴν γνώμην ὅτι καιρὸς νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογή, διότι δὲν εἶναι καλὸν ἡ Ἐκκλησία νὰ μένῃ ἐπὶ πλέον ἄνευ κεφαλῆς, ὁ προεδρεύων Ἅγιος Σύρου ἐξήτησεν ἀναβολὴν καὶ δηλώσας ἀσθένειαν συγγενοῦς του διέλυσε τὴν συνεδρίασιν. Ἡ ἐκ τῆς κοιλιασεργίας ταύτης προκληθεῖσα γενικὴ ἐν τῇ κοινωνίᾳ αἰσθησις ἐπῆρξεν ἰσχυρά. Ὁ Ἅγιος Σύρου παρητήθη ἀπὸ Συνεδριῶν. Καὶ ἡ θέλησις τοῦ Χαριλάου Τρικούπη ἐπεκράτησεν.

Τώρα ἐρχόμεθα στοὺς στίχους τοῦ Μπάμπη :

Γεραίρομεν τῆς Σύρου τὸν Μεθόδιον
Μὴ κρύπτοντα τὸ φῶς ὑπὸ τὸ μῶδιον
Πλὴν φανερὰ προβάλοντα ἐπιπόδιον
Νὰ μὴ χειροτονήσουν τὸν ἀρμόδιον
Πρῶτοῦ νὰ δώσουν κ' εἰς αὐτὸν διόδιον

Γεραίρομεν τῆς Σύρου τὸν Μεθόδιον
Τὸν ὑπὸ αἷλαιον τεχθέντα ζώδιον
Μὴ θέλοντα νὰ γίνῃ ὀλοπόδιον
Καὶ νὰ κτυπάται ὡσεὶ ὀκταπόδιον
Κ' ἐπίσκοπον γενόμενον πλανόδιον.

Γεραίρομεν τῆς Σύρου τὸν Μεθόδιον
Τῆς πίστεως τὸν κολοσσὸν τὸν Ρόδιον
Ὅστις ἐνῶ τοῦ ψάλου τὸ Τριώδιον
Πηγάλνει ν' ἀναπνεύσῃ τὸ ἰώδιον
Καὶ φεύγει εἰς τὴν Σύρον—Κατενύδιον!

Γεραίρομεν τῆς Σύρου τὸν Μεθόδιον
Τοῦ στέλλομεν εἰς τὸ καλώδιον
Διὰ τὴν κίρκαν δῶρον ἓνα ρυθίδιον
Καθὼς ἐπίσης κ' ἓνα καλαπόδιον
Τῶν παπουτσιῶν ἀφέλιμον ἐφόδιον.

(Ἄστυ 12 Μαρτίου 1889).

Εἶναι ζήτημα ἂν ἡ νέα ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἔχει πολλὰ σατυρικά ποιήματα τόσον ἄρτια ὅσον αὐτό. Ἡ ἐπιγραμματικότης εἶναι ἀρτία καὶ ἡ ὁμοιομορφία τῶν καταλήξεων, τὸ Vers Uniforme—ποῦ ὁ Ναπολέων Λαπαθιώτης, τὸ μεταφράζει «μονοκονδυλιές»—αὐξάνει τὴν μουσικότητα τοῦ συνόλου.

Ἡ ὑποστήριξις ποῦ τὸ «Ἄστυ» παρῆλθεν πρὸς τὸν Τρικούπην, εἶχεν ὡς συνέπεια τὴν σφοδρὰν πολεμικὴν ἐναντίον τοῦ ἀντιτριακουπικοῦ κόμματος, τοῦ ὁποίου ἠγεῖτο ὁ Θεόδωρος Π. Δηλιγιάννης, ὅστις ἐν τούτοις ἦτο συγγενὴς τοῦ Θέμου Ἀννίνου.

Ἀπευθυνόμενος ὁ Μπάμπης ὡς Ἀββακούμι, πρὸς τὸν Ἀγγελὸν Νέγγρη, διδάσκαλον τῶν κωφαλάλων, λέγει πρὸς αὐτόν:

ὦ ναί, διδάσκαλέ μου, βεβαιώσου,
Πῶς εἶναι θαυμαστὴ ἡ μέθοδός σου.
Ἄλλ' εἰς τὸν τόπον τοῦτον εἶναι κρῖμα
Νὰ μάθουν κ' οἱ κωφάλαλοι τὴν λίμα.
Μπορεῖς ἐν ἄλλο θαῦμα νὰ μᾶς κάνης;
Νὰ μὴ μιλήσῃ ποσῶς ὁ Δηλιγιάννης;

Λέγοντες ὅμως πολεμικὴν τοῦ «Ἄστεως» ἐννοοῦμεν ἰγῶνα ὃ ὁποῖος διεξήγετο ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἀσθηρᾶς εὐπρεπείας. Καὶ ὅταν ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία μελετήσῃ βαθύτερον τὴν Ἑλλάδα τοῦ Γεωργίου τοῦ πρώτου, θὰ παραδεχθῆ δι' ἐκείνους οἵτινες κατεῖχον τότε τὰ σκῆπτρα τῆς σατύρας, ὅτι τὸ ὄπλον τὸ ὁποῖον τοὺς ἐδώρησεν ὁ Θεὸς, δὲν τὸ ἔστρεψαν ἐναντίον τῶν κανόνων τῆς συμπεριφορᾶς οἵτινες διέπουν πᾶσαν πολιτισμένην κοινωνίαν ἀνθρώπων.

Δὲν ἔφθειραν τὸν βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον σχηματιζόμενον νεοελληνικὸν πολιτισμόν, δὲν διέσυρον ὑπολήψεις, δὲν ὑπῆρξαν παράγοντες ἀναρχίας, ἀλλὰ ὑπῆρξαν κατὰ κανόνα φίλοι τῆς κοινωνικῆς τάξεως, ὑποβοηθοῦντες μὲ τὰς σατύρας τῶν, τὴν παγίωσιν καὶ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν αὐτῆς.

Ἀντελήφθησαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ὅτι τὸ τόξον τῆς σατύρας εἶναι ὄπλον εὐγενές, καὶ μὲ τὴν συνείδησιν ὅτι ἡ εὐγένεια ὑποχρεώνει, ἀνελογίζοντο τὴν ἠθικὴν εὐθύνην ἐκάστου βέλους τὸ ὁποῖον ἐσφενδόνιζον, καὶ ἡ προσεκτικότης τῶν αὐτῶν ἐδημιούργησεν παράδοσιν, χρήσιμον διὰ νὰ ἐμπνέῃ συνείδησιν εὐθυνῶν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους.

Ὡς φίλος τῆς εὐπρεπείας, ὡς φίλος τοῦ νόμου, ὡς ἐχθρὸς τῆς παρανομίας ὁ Μπάμπης Ἀννίνος, ἐκαυτηρίαζεν πᾶσαν ἀπόπειραν παραβίασεως κειμένων νομικῶν διατάξεων, καὶ πᾶσα νοθεῖα ἐκλογικὴ, πᾶσα ἐκδήλωσις καταπτώσεως ἐν τῇ τοπικῇ ἢ τῇ γενικῇ διοικήσει, εὗρισκεν αὐτὸν ἀμείλικτον κεντηριαστήν.

Ἐν ἔτει 1887 ἔγραψεν τὸ «Ἐγχειρίδιον τοῦ ἐκλογέως». Εἶναι σάτυρα γραμμένη εἰς τὸ πεζὺν.

Ἡ σάτυρα ἀρχίζει καὶ προχωρεῖ μὲ ἐρωταποκρίσεις.

Ἐρώτ. Τί εἶναι ψῆφος;

Ἀπ.—Ψῆφος εἶναι ἐν τεμάχιον μολύβδου, τὸ ὁποῖον κάθε πολίτης ἔχει τὸ δικαίωμα ἐν καιρῷ ἐκλογῆς νὰ ρίψῃ εἰς τὴν κάλπην τοῦ ὑποψηφίου διὰ τῆς χειρὸς του ἢ εἰς τὴν κούρην τοῦ ἀντιθέτου διὰ τοῦ πυροβόλου ὄπλου του.

Ἐρώτ.—Ποῦ κατασκευάζονται αἱ ψῆφοι;

Ἀπ.—Εἰς τὸ ὄπλοστάσιον, διότι καὶ ἡ ψῆφος εἶναι τὸ ὄπλον τῶν πολιτῶν. Ἐκεῖ ἐπομένως κατασκευάζονται καὶ ἐκεῖ φυλάσσονται ὁμοῦ μὲ τὰ παλαιὰ ὄπλα Σασσεπὸ καὶ μὲ τὴν λαίμητόμον.

Ἐρώτ.—Διὰ τί ἡ ψῆφος εἶναι στρογγύλη;

Ἀπ.—Διὰ νὰ γυρίζῃ εὐκόλα.

Ἐρώτ.—Ὅλοι οἱ πολῖται ἔχουν δικαίωμα ψήφου;

Ἀπ.—Ὅλοι διότι ἡ λέξις ψῆφος καὶ ἡ λέξις πολῖται εἶναι πάντοτε ἀρρήκτως συνδεδεμένα.

Ἐρώτ.—Πῶς τοῦτο;

Ἀπ.—Διότι ἡ ψῆφος πωλεῖται.

Ἐρώτ.—Εὐρίσκεται εἰς κανένα συγγραφεῖα ἢ τοιαύτη ἐτοιμολογία;

Ἀπ.—Εὐρίσκεται εἰς τὰ συγγράμματα καὶ τὰ κατάστιχα τῶν περισσοτέρων ἐκ τῶν πολιτευομένων.

Ἐρώτ.—Ἔως ὅποτε δύναται νὰ ἐξασπῆ τὸ δικαίωμά του ὁ ἐκλογεὺς;

Ἀπ.—Ἔως ὅτου ζῆ καὶ μετὰ θάνατον ἀκόμη.

Ἐρώτ.—Τί τὸν τρόπον;

Ἀπ.—Καὶ ἀφοῦ ὁ ἐκλογεὺς ἀποθάνῃ ψηφίζει ἄλλος ὑπὸ τὸ ὄνομά του.

Ἐρώτ.—Τί εἶναι κάλπη;

Ἀπ.—Κάλπη εἶναι δοχεῖον ἐκ τενεκέ, ὅμοιον περίπου μὲ ἐκεῖνον εἰς τὸν ὁποῖον ἀποθέτονται αἱ ἀκαθαρσίαι καὶ τὰ σκουπίδια, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς αὐτὴν ἀποθέτονται αἱ ἐλπίδες περὶ τῆς εὐημερίας καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος.

Ἐρώτ.—Τί ἦτο ἡ κάλπη εἰς τὴν ἀρχαιότητα;

Ἀπ.—Ἀγγεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἐνεπετιθετο ἡ κόνις τῶν νεκρῶν.

Ἐρώτ.—Καὶ εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους;

Ἀπ.—Εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ κάλπη χρησιμεύει πρὸς ἐναπόθεσιν τῆς κόνεως τῆς δημοτικότητος τῶν ἀποτυχόντων ὑποψηφίων.

Ἐρώτ.—Τίς ἦτο ἐφευρέτης τῆς κάλπης;

Ἀπ.—Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὅστις ὀνομάσθη διὰ τοῦτο σκευὸς ἐκλογῆς.

Ἐρώτ.—Εἰς τί χρησιμεύει ἡ κάλπη;

Ἀπ.—Ἀνθρώποι τέως ἄγνωστοι, γίνονται δι' αὐτῆς γνωστοὶ ὡς κάλπικοι παράδες.

Ἐρώτ.—Ἐχει ἀναλογίαν ἡ κάλπη μὲ τὸν ὑποψήφιον;

Ἀπ.—Ἐχει διότι καὶ ἡ κάλπη, ὡς ὁ ὑποψήφιός λέγει ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ναὶ καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ὄχι.

Ἐρώτ.—Τίς εἶναι ὁ πρῶτος ἐκλογικὸς συγγραφεὺς;

Ἀπάντ.—Ὁ Βιργίλιος ὅστις ἐκτὸς τῆς Αἰνείαδος, ἔγραψε καὶ Γεωργικά καὶ Ἐκλογάς.

Ἐρ.—Τί εἶναι ὁ ἐκλογεὺς;

Ἀπάντ.—Ἀνθρώπος ὅστις ἀφοῦ ἐνηλικιωθῆ καὶ ἀποκτήσῃ δικαίωμα ψήφου, χάνει ἡμέσως τὴν ἀνθρωπίνην του ἰδιότητα καὶ γίνεται ἀπλοῦς ἀριθμὸς εἰς τὸν ἐκλογικὸν κατάλογον.

Ἐρώτ.—Τί εἶναι ὑποψήφιός ἐν γένει;

Ἀπάντ.—Ἀνθρώπος πιστοποιῶν τὴν ὑπαρξίν του διὰ πολυχρόνων προγραμμάτων ταχολογημένων εἰς τοὺς δρόμους.

Ἐρώτ.—Τίνα τὰ προσόντα τοῦ ὑποψηφίου;

*Απάντ.—Νά γνωρίζη γράμματα διά νά αναγινώσκη τόν έκλογικόν κατάλογον, νά έχη πολλούς κουμπάρους καί νά διατηρῆ ανοικτόν σαλόني κατά τὰς ἡμέρας τῶν έκλογῶν.

*Ερώτ.—Διατί πρέπει νά έχη σαλόνη ὁ ὑποψήφιος;

*Απ.—Διότι ὁ έκλογικός σάλος ἀπαιτεῖ νά ὑπάρχη καί έκλογική σάλα.

*Ερώτ.—Τί πρέπει ἀπαραιτήτως νά πράξη ὁ ὑποψήφιος;

*Απ.—Πρὸ τῆς έκλογῆς νά κάμη μίαν διαδήλωσιν, μετὰ τὴν έκλογὴν νά κάμη μίαν δήλωσιν δι' ἧς νά εὐχαριστῇ τοὺς συμπολίτας του, εἴτε ἐπιτύχη εἴτε ὄχι.

*Ερώτ.—Τί εἶναι ὑποψήφιος Δήμαρχος;

*Απ.—Ἄνθρωπος ὁμοιάζων μετὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

*Ερώτ. Διατί;

*Απ. Διότι ἐπειδὴ συνήθως εἰς τὰ προγράμματά του ἀποκαλεῖ ἑαυτὸν τέκνον τοῦ λαοῦ, ἔχει ὅπως καὶ ἡ Ἐκκλησία, πολλὰς χιλιάδας πατέρων.

*Ερώτ. Τί εἶναι ὑποψήφιος πάρεδρος;

*Απ. Ἄνθρωπος ὅστις συνήθως δὲν κάμνει τίποτα καὶ ὅστις δὲν ἐπιθυμεῖ νά μεταβάλλῃ τὸ ἐπάγγελμά του.

*Ερώτ. Καὶ ὑποψήφιος σύμβουλος;

*Απ. Ἄνθρωπος διατελὼν ἐνίοτε εἰς κατάστασιν ἀπαγορεύσεως καὶ ὅστις ἐπιθυμεῖ νά συμβουλευσῇ τὸν δῆμον.

*Ερώτ. Ποῖον εἶναι τὸ συμπέρασμα;

*Απ. Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι, ἀφοῦ ἀλλάζομεν ὑποκάμισον τυπλάχιστον καθ' ἑβδομάδα, πρέπει νά ἀλλάζωμεν δήμαρχον τυπλάχιστον καθ' ἔτος. Ἐπὶ μίαν τετραετίαν εἶναι ἀδύνατον νά ὑπάρχη δήμαρχος ἀμέμπτου καθαριότητος.

Λίγα χρόνια μετὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτῆς τῆς σατύρας (κατὰ τὸ ἔτος 1892) ἐγκαινιάζεται εἰς τὸ Νέον Φάληρον, ἡ ιδιόκτητος ἑπαυλις τοῦ Σουρῆ, μὴ ἀπηλαγμένη ἐλαφροῦς ὑποθήκης εἰς τὴν Πιστωτικὴν Τράπεζαν, ποὺ διηύθυνεν ὁ μακαρίτης Σγοῦτας.

Τὸ χρέος αὐτὸ τὸ ξέρομε ἀπὸ συχνοὺς στίχους τοῦ Σουρῆ.

Ἔγραφε σὲ ἕναν καζαμίαν του, τὸ 1893.

Κι' ἀνέτειλε τοῦ Κλήδωνος ἐπίσημος ἡμέρα
κι' ὁ Σγοῦτας τῆς Πιστωτικῆς μετὰ τὴν λεπτὴν γαστέρα
μοῦ ζήτησε τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους ὀλοκλήρου
διὰ τὸ μέγα μέλαθρον ἐκεῖνο τοῦ Φαλήρου,
κι' ἐγὼ ποὺ μετὰ τὰ μέλαθρα τὴν Μοῦσαν ἐκηλίδωνα
ἀπήνητοσ' ἀδιάφορος αὐτὰ τὰ λέν στὸν Κλήδωνα».

Κατὰ τὰ ἐγκαίνια αὐτοῦ τοῦ μελάθρου, ὁ Μπάμπης Ἄννινος, ἀπήγγειλε στίχους πρὸς τὸν Σουρῆ καὶ πρὸς τὴν Κυρίαν Σουρῆ:

Σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ποῦλθαμε τὸ Φαληροκτισμένο,
τοῦ χρόνου, Παναγία μου, νά τῶχης πληρωμένο.
Σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ποῦλθαμε κλητῆρας ἂν πατήση
ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ τὰ τὸν ξυλοκοπήση.
Σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ποῦλθαμε πέτρα νά μὴ ραῖση
καὶ ἂν ραῖση ἄλλως τε ὁ Σγοῦτας ἄς φροντίση.
Σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ποῦλθαμε μετὰ τοὺς καινούριους τοίχους
εἶθε νά γράφῃ ὁ Ρωμηὸς χίλιες χιλιάδες στίχους.
Νάχης ἀέρα καθαρὸν νά μὴν ἰδῆς κορέους
καὶ νά ξενίξης πάντοτε πολλοὺς μουσαφιρέους,
νάχουν ἢ κότταις σου αὐγά κι' ὁ κῆπος σου σπανάκι
καὶ ἡ Κυρία Φασουλῆ νά κἀνῃ Φασουλάκια.

Καταλήγει δὲ μετὰ αὐτὴν τὴν παραίνεσιν πρὸς τὸν Σουρῆ:

Ἄδιακόπως φρόντιζε τοῦ φίλου σου τὴν ὕλη
καὶ τρόχιζε τὰ θάνατο σατυρικὰ κονδύλι,
Ποῦ τὰ γαποῦν οἱ Ἕλληνες ἐλεύθεροι καὶ δούλοι...
καί... Φασουλῆ τὸ Φασουλή γεμίζει τὸ σακούλι.

Μὲ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ έκλογέως, ποὺ εἶδαμεν προηγουμένως, σχηματίζομεν ἰδέαν περὶ τῆς πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς διοικήσεως προσπαθείας τὴν ὁποίαν κατέβαλε ὁ Ἄννινος ὡς συγγραφεὺς, καὶ ὡς δημοσιογράφος.

Παραλλήλως πρὸς αὐτό, ὁ Μπάμπης Ἄννινος δὲν παρεγνώρισε τὴν ἀλήθειαν ὅτι τὸ μέλλον ἐνὸς λαοῦ δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὴν μηχανὴν τοῦ κράτους. Τὸ κράτος εἶναι μιὰ ἀπὸ τὰς δυνάμεις τῆς χώρας, εἰς τὸ σύνολον τῶν ὁποίων ἡ μεσαιὴ τάξις κατέχει θέσιν σημαντικὴν.

Αὐτὸς ὁ ἀριστοκράτης τῆς Ἐπτανήσου, ποὺ τὸ ὄνομά του εἶναι ἀπὸ τὰ πρὸ ἀριστοκρατικὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα, γνωστὸ ἀπὸ τὸ 1262 εἰς τὴν Κεφαλληνίαν καὶ περασμένο περίπου ἀπὸ τὸ 1604 εἰς τὴν χρυσοῦν βίβλον τῶν Ἑνετῶν, δὲν ἀπηξίωσε νά προσέξῃ τὴν μεσαιὴν τάξιν τῶν Ἀθηναίων, νά τὴν πλησιάσῃ καὶ νά τὴν ψυχαναλίσῃ.

Κατὰ τὸ 1878—ποὺ ἦλθεν ὁ Μπάμπης στὰς Ἀθήνας—δὲν ἦτο πιά ἡ ἐποχὴ τοῦ Ὀθωνος, ἐποχὴ ἀπλότητος γενικῆς, καὶ βιωτικῶν ἀναγκῶν ὀλίγων.

Ἐἶχεν ἀρχίσει μία συγκέντρωσις κεφαλαίων ἡ ὁποία ἠῦξανε τὴν ἀπόστασιν μετὰ τῆς μεσαιῆς τάξεως καὶ τῶν εὐπόρων, καὶ μία δημιουργία κέντρων διασκέδασις μὴ προσιτῶν εἰς τοὺς πολλοὺς.

Ἄντι δὲ ἡ ἀθηναϊκὴ συνοικία νά συγκεντρωθῇ περὶ τὸν ἑαυτὸν της, νά δημιουργήσῃ τὴ δική της ζωὴ, καὶ νά ἀποκτίσῃ δικό της χαμόγελο, περιορίζετο εἰς τὸ νά σχολιάσῃ τὴν κίνησιν τῶν εὐπόρων τῆς πόλεως, καὶ νά ζῆ ὑπὸ τὸ βάρος ὅλων τῶν προλήψεων τῆς φωροῦπερηφρανείας, αἱ ὁποῖαι ἠῦξαν τὴν κατῆφειαν εἰς τὸ συνοικιακὸν περιβάλλον.

Μέσα εἰς τὸ περιβάλλον αὐτὸ, ὁ Ἄννινος συνήντησε τὴν οἰκογένειαν Παραδαρμένου.

Τὸν ἄκουσα κάποτε νά λέγῃ: Μπαίνω σὲ τρᾶμ ἢ σὲ καφενεῖα, ἀκούω κουβέντες διπλανῶν, καὶ στὴν ὀμιλίαν των ἀναφέρουν τὴν λέξιν «Παραδαρμένος». Ἐγὼ τὸν ἐδημιούργησα.....

Δὲν εἶχε δίκην. Δὲν τὸν ἐδημιούργησε. Τὸν εἶδε καὶ τὸν ἐφωτογράφησε. Τὸ νά δημιουργήσῃ εἶναι εὐκόλο. Τὸ νά φωτογραφήσῃ εἶναι δύσκολο.

Ἄλλὰ τὸ βλέμμα τοῦ Ἄννίνου εἶχε τὴν δύναμιν ἐνὸς Kodak. Καὶ μετὰ μὰτιὰ ποὺ τοὺς ἔριξε, ὁ πρῶν εἰρηνοδίκης κ. Ζαχαρίας Παραδαρμένος ἔχων σύνταξιν 73.27, ἡ σύζυγός του Θεοδώρα, ἡ κόρη των δεσποινίς Οὐρανία, ὁ υἱὸς των Μιμίκος, ἡ ὑπηρετρία Βασίλω, καὶ ὁ σκύλος των ὁ Μαῦρος, ἀπετέλεσαν ἕνα groupe, μοναδικῆς ἠθιογραφικῆς εἰκόνας.

Ὁ κ. Ζαχαρίας ἐκτὸς τῆς συντάξεώς του «κερδίζει ἄλλας τόσας περίπου» δραχμὰς διοριζόμενος χάρις εἰς τὸ ἀρχαῖον του ἀξίωμα, πραγματοποιῶν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου». Καὶ ἑτέρας 50 δραχμὰς περίπου κατὰ μῆνα ἀντιγράφων οἱκοδικαστικὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα τοῦ δίδει δικηγόρος τις. «Ἄλλὰ αὐτὸ νά μένη μετὰς μας, ἐπειδὴ ὁ κ. Ζαχαρίας δὲν ἐπιθυμεῖ νά γίνῃ γνωστόν».

Αὐτὴ τὴ φράσιν θὰ τὴν ὑπέγραφε καὶ ὁ Μολιέρος! Πιστὸς χαρακτηρισμὸς μᾶς ἀνοήτου ἀξιοπρεπείας, ἀνθρώπου τῆς μέσης τάξεως. Δὲν θέλει νά γίνῃ γνωστὸν ὅτι κἀνῃ ἀντίγραφα, καὶ σχολιάσει τοῦτο ἡ συνοικία εἰς βάρος τοῦ γοήτρου του ὡς πρῶν εἰρηνοδίκου!

Καὶ ἐνῶ ἡ οἰκογένεια ζεῖ ἀρκετὰ στενοχωρημένα, ἡ δεσποινὶς Οὐρανία «κόρη χλωρωτικὴ καὶ ἰσχνή ὡς τσίρος» περιορίζεται εἰς τὰ νὰ «ἀγαπᾷ τὰς καραμέλας καὶ τὰ μυθιστορήματα».

Ὅπου καὶ ἂν ἐτοποθέτησεν ὁ Ἄννινος τὴν οἰκογένειαν Παραδαρμένου εἴτε στὸ θέατρον, εἴτε εἰς τὸ διήγημα, ἡ δεσποινὶς Οὐρανία δὲν ἔπαυε νὰ ἀγαπᾷ «τὰς καραμέλας καὶ τὰ μυθιστορήματα» καὶ ποτὲ τῆς δὲν ἐσκέφθηκε νὰ προσθέσῃ κάτι εἰς τὸ γλίσχρον οἰκογενειακὸν εἰσόδημα διὰ τῆς ἐργασίας. Διότι ἂν ἀπεφάσιζεν νὰ ἐργασθῆ, τίς οἶδε τί ἐντύψεις θὰ ἐδημιουργεῖτο εἰς τοὺς γειτόνους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἡ κυρία Θεοδώρα ἤθελεν πάντοτε νὰ ἐπιδεικνύεται, καὶ δι' αὐτὸ ἄλλως τε ἂν ἐκέρδιζαν τὸ λαχεῖον ἐσκόπευε νὰ ἀγοράσῃ μερικὰ «κεντήματα γὰ τὴ ρημαδιακὴ τὴ σάλα», ἐνῶ ἡ Οὐρανία ἐν περιπτώσει κέρδους θὰ ἤθελε «καμμίαν ὀμβρέλλαν ἢ τοῦλάχιστον κανὲν μυθιστόρημα».

Ληφθείσης δὲ κάποτε τῆς ἀποφάσεως νὰ μεταβοῦν οἰκογενειακῶς εἰς τὸ θέατρον, ἡ κυρία Θεοδώρα «πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας» ὅπου ἦτο «συνήθεια νὰ γίνεται μικρὰ συναναστροφὴ» τῶν γειτόνων «ἔστρεψεν ἐπίτηδες τὴν συνομιλίαν ἐπὶ τὸ θέμα τῶν διασκέδασεων διὰ τὰ ἀναγγεῖλη εἰς τὴν ὁμήγουρην τὴν μεγάλην ἀπόφασιν. . .»

Αἱ σπάνιαι πρὸς τὰ κέντρα ἔξοδοι τῆς οἰκογενείας Παραδαρμένου εἶχαν πάντοτε πολλὰ ἀπροσδόκητα. Κατὰ δὲ τὴν ἐσπέραν πού ὁμαδικῶς μετέβησαν εἰς τὸ λαχεῖον τοῦ Φαλήρου. Ὁ Μιμίκος ἀποσπᾶται ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν, καὶ κρατῶν δύο γραμματῖα τοῦ λαχεῖου προσπαθεῖ νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὸν τόπον τῶς ἐκκυβέσεως.

«Ἄλλ' ὅτε μετ' ὀλίγον ἡ κυρία Θεοδώρα στρεφομένη δὲν βλέπει τὸν γόνον τῆς ἀναβοᾶ μετ' ἄλλους :

— Τὸ παιδί μου, τὸ παιδί μου ! . .

Ὁ Ζαχαρίας ταράσσεται, συστρέφεται, ἐρωτᾷ τοὺς πέριξ ἀπορῶν, ἐνῶ ἡ σύζυγος του βαθμηδὸν ὀργιζομένη δίδει εἰς αὐτὸν βίαιον ὠθισμὸν κράζουσα :

— Τί στριφογυρίζεις σὰν σβούρα, μωρὲ ζευζέκη ; . . πῆγαινε ναῦρης τὸ παιδί γρήγορα».

Ὁ κ. Ζαχαρίας προχωρεῖ ἀναμέσον τοῦ πλήθους. Ἐπὶ τέλους μετὰ κόπον τὸν ἀνακαλύπτει καὶ τὸν φέρνει πρὸς τὸ τῆραπέζι των.

«— Μπαμπᾶ ! . . μαμμᾶ ! . . μοῦ ἔπεσαν ! . . φωνεῖ ὁ μικρὸς δαιμόνιος.

Ἡ οἰκογένεια νομίζει ὅτι τοῦ ἔπεσαν τὰ λαχεῖα, καὶ ὅτι τὰ δάκρυά του προέρχονται ἐκ συγκινήσεως.

— Τί σοῦ ἔπεσαν ; τὸν ἐρωτοῦν μετὰ σπουδῆς.

— Μοῦ ἔπεσαν τὰ λαχεῖα εἰς τὴ θάλασσα !

Ἐπειτα ἀπὸ κάθε τέτοιου εἴδους περιπέτου διασκέδασιν, ἡ οἰκογένεια Παραδαρμένου ἐπανήρχετο εἰς τὰ ἴδια διὰ τὰ νὰ ζήσῃ μίαν ἀνευ ἐνδιαφέροντος ζωὴν, μέσα σὲ ἓνα σπῆτι πού ἐπεκράτουν αἱ ἐπιπλήξεις τῆς Θεοδώρας πρὸς τὸν Ζαχαρίαν, τὰ ἐπεισόδια τοῦ Μιμίκου κλέπτοντος τρόφιμα ἀπὸ διερχομένους πλανοδίου μικροπωλητᾶς, τὸ ξύλο τῆς οἰκοδεσποίνης πρὸς τὴν δυστυχῆ ὑπηρέτριαν.

Ὁ Ἄννινος ἐπόνεσε γὰ τὴν κατάστασιν αὐτῆ. Καὶ δι' αὐτὸ ἐφρόντισε νὰ τὴν σατυρίσῃ.

Ὁ Δροσίνης τοῦ ἔγραψε κάποτε :

Ὅλοι σὲ μακαρίζουνε καὶ λίγοι ξέρουν μόνο

Πόσες φορές τὸ γέλιο σου γεννήθηκε ἀπ' τὸν πόνο.

Πονῶν πρῶγματι ἠγέρθη ὡς ἀντίδρασις ἐναντίον τῶν μικροπρολήψεων τῆς μεσαίας τάξεως, ἐναντίον τῆς ἐλείψεως μορφώσεως, πού τὴν ἐμάστιζε, ἐναντίον τῆς ἀδυναμίας τῆς νὰ σχηματίσῃ κάτι δικό της.

Συνετέλεσε καὶ ὁ Ἄννινος μὲ τὰς σατύρας του εἰς τὸ νὰ καλυτεροῦσῃ ἡ τύχη τῆς τάξεως αὐτῆς.

Μοῦ εἶναι δὲ εὐχάριστον ὅτι συμπίπτει νὰ ἀναφέρω τὴν κοινωνικὴν ἐπίδρασιν τοῦ Ἄννίνου, εἰς τὴν αἴθουσαν ἐνὸς σωματείου τὸ ὁποῖον ἴδρυσεν ἡ Καλλιρρόη Παρρὲν.

Ἄς σκεφθοῦμε τὴν Ἑλλάδα τοῦ 1895 καὶ τοῦ 1900. Ἡ δεσποινὶς Οὐρανία Παραδαρμένου ὑπῆρχε ἀκόμη, ἀσχολουμένη μὲ τίς καραμέλας καὶ τὰ μυθιστορήματα. Ὁ Μπάμπης Ἄννινος τὴν ἐγελοιοποιοῦσε. Ἡ Καλλιρρόη Παρρὲν τῆς ἔλεγεν νὰ ἐργασθῆ, γὰ νὰ ἀποσπασθῆ ἡ μεσαία τάξις ἀπὸ τὴν ἀποτελεμάτωσι εἰς τὴν ὁποίαν εὗρισκετο.

Ὅλοι ὅσοι ἐκτύπησαν τὰς προλήψεις συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ ἐπέλθῃ εὐχάριστος ἀλλαγὴ, καὶ νὰ δημιουργηθοῦν βάσεις στερεαὶ εἰς τῆς μεσαίας τάξεως τὴν ὑπαρξιν.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δώσωμεν σαφῆ τὴν χρονολογίαν τῆς μεταβολῆς, ἀλλὰ πάντως καὶ πρὸ τοῦ παγκοσμίου πολέμου, ὁ ὁποῖος μετέβαλε τοὺς ὅρους τῆς ζωῆς, τὸ ἀποτέλεσμα εἶχεν ἐπέλθῃ. Ἡ δεσποινὶς Οὐρανία ἔπαυσε νὰ εἶναι ἰσχνὴ σὰν τσίρος ὅπως τὴν ἐσκισάριεν ὁ Μπάμπης.

Ἡ ὄψις τῆς ἐπῆρε τὸ χρώμα τῆς ζωῆς πού ἀποκτᾷ ὁ ἄνθρωπος ὁ ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὴν ἐργασίαν του. Καὶ κάθε πρῶην εἰρηνοδίκης, ἔπαυσε νὰ ντρέπεται, ὁσάκις ἀναγκάζεται νὰ ἐκτελῆ ἔργον κατώτερον ἀπὸ τὰ πρῶην δικαστικά του καθήκοντα.

Καὶ πρὸ τοῦ παγκοσμίου πολέμου, ἐξημέρωσε ἡ νέα κοινωνικὴ περίοδος, κατὰ τὴν ἀνατολὴν τῆς ὁποίας μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ἐδιαβάσαμεν εἰς τῶν ἐφημερίδων τὰς ἀγγελίας :

Τὴν προσφιλεῖ ἡμῶν οἰκογένειαν Παραδαρμένου, θανοῦσαν γυῖς κηδεύομεν σήμερον...

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΟΣ ΕΝ ΜΑΝΗ

Μελέτη τοῦ κ. Θ. Γ. ΣΤΑΡΟΓΙΑΝΝΗ, κροέδρου τοῦ ἐν Ἰουδαίῳ Δικηγορικοῦ Συλλόγου, ἀναγνωσθεῖσα εἰς τὸ ἐκεῖ Ἱερατικὸν Συνέδριον τὴν 1ην Ἰουνίου μηνός.

Πολλὰ ἀφείλονται εἰς τὴν ἐνταῦθα κοινοφελῆ δράσιν τοῦ Σεβασμίου Ἱεράργου μας, ἅτινα πάντα ἀπεδέχθημεν εὐγνωμόνως, τ' ἀνωμολογήσαμεν εἰς διαφόρους δημοσίας συναθροίσεις καὶ πολλάκις μέχρι σήμερον ἀνεφωνήσαμεν, ἀναφωνοῦμεν ἤδη καὶ θ' ἀναφωνῶμεν πάντοτε δι' αὐτόν, τὴν εὐχὴν τῆς Ἐκκλησίας «πολλὰ τὰ ἔτη σου Δέσποτα».

Ὑπεράνω ὅμως πάντων τῶν κοινοφελῶν ἔργων του, ὑφοῦται ἡ ἐντατικὴ αὐτοῦ προσπάθεια πρὸς βελτίωσιν τοῦ ὑπ' αὐτὸν κλήρου, ὅστις παρημελημένος ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων τοῦ παρελθόντος, ὡς μὴ ἀποκρύψωμεν ὅτι καθυστέρει εἰς δράσιν, ἡ κορωνὴ δὲ τῆς προσπαθείας ταύτης τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας ἀναφαίνεται εἰς τὴν καθιέρωσιν τῶν Ἱερατικῶν τούτων Συνεδρίων, δι' ὧν ἀσφαλῶς ὁ Ἱερεὺς θὰ κατανοήσῃ ἔτι μᾶλλον τὰ λειτουργικά του καθήκοντα, οὐ μὴν ἀλλά, καὶ θὰ διδαχθῇ νὰ ἑναρμονίξῃ ταῦτα πρὸς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν, εἰς ἣν, κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην, δεόν νὰ εἰσέρχεται βαθύτερον καὶ μετὰ περισσότερας δράσεως καὶ ἐπιμονῆς ν' ἀντιμετωπίζῃ καὶ καταπολεμῇ τὰς κακίας τῆς Κοινωνίας, ἀκολουθῶν ἐν τούτῳ τὰς παραδόσεις τῶν πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως προκατόχων του ἱερέων, ὧν ἡ δράσις ἐπεξετείνετο ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οἱ ἔξ αὐτῶν πρωτοπαππάδες ἐλάβανον μέρος εἰς τὰς Συνελεύσεις καὶ συνεσκέπτοντο μαζί μὲ τοὺς ἐπισκόπους καὶ Καπετάνους περὶ τῶν υποθέσεων τοῦ τότε ὁμοσπονδιακοῦ Κράτους τῆς Μάνης, ἐν τῇ πεποιθίσει δὲ ταύτῃ ἀπευθύνω εὐλαβῆ χαιρετισμὸν ἐκ μέρους τοῦ ἐνταῦθα Δικηγορικοῦ Σώματος εἰς τοὺς αἰδεσιμωτάτους Συνέδρους καὶ εἰσέρχομαι μετὰ τοῦτο εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματός μου «περὶ τῆς ἐγκληματικότητος καὶ τῶν αἰτίων αὐτῆς ἐν Μάνη» ὑπερ ἐπροτίμησα παντὸς ἄλλου ὡς ἐπίκαιρον καὶ ὡς ἔχον σχέσιν πρὸς τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοῦ ἐγκλήματος.

Πρὸ τῆς ἐξετάσεως καὶ ἀνευρέσεως τῶν αἰτίων τῶν προκαλούντων τὴν ἐγκληματικότητα, ἀνάγκη νὰ δοθῇ ὁ ἀκριβὴς ὁρισμὸς τοῦ ἐγκλήματος ὑπὸ τὴν γενικὴν αὐτοῦ μορφήν: Ὡς γνωστὸν ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται διὰ τῶν ἀτομικῶν του μέσων νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ποικίλας ἀνάγκας του, φυσικὰς, διανοητικὰς καὶ ἠθικὰς, καὶ συνέπηξεν ἕνεκα τούτου κοινωνίαν, ἐν ἣ διὰ τῶν ἀμοιβαίων θυσῶν καὶ παραχωρήσεων τῶν ἐν αὐτῇ βιούντων, κατορθώνει νὰ θεραπεύῃ τὰς ἀνάγκας του ταύτας. Ἡ κοινωνία συνεπῶς διὰ τὸν ἄνθρωπον εἶναι μία κατάσταση φυσικὴ καὶ ἀναγκαία, ἐνυπάρχουσα παντοῦ καὶ πάντοτε, καθ' ὅλον τοὺς τόπους καὶ καιροὺς, ἀπὸ τοῦ πρωτογόνου ἀνθρώπου μέχρι σήμερον, καὶ δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ὁ ἄνθρωπος ἄνευ αὐτῆς. Ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπάρξῃ κοινωνία πρέπει ἀπαραιτήτως ἕκαστος τῶν ἐν αὐτῇ νὰ περιορίσῃ κατὰ τι τὴν ἐλευθερίαν του ἐναντι τῶν ἄλλων, τὸν δὲ τοιοῦτον περιορισμὸν καθορίζουν οἱ Νόμοι, οἱ τιθέμενοι ὑπὸ τῆς Πολιτείας ὡς συνόλου, τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν πάντες νὰ σεβώμεθα καὶ κατ' αὐτοὺς νὰ ρυθμίζωμεν τὴν ζωὴν μας, ἡ ἀσεβεία δὲ πρὸς τοὺς Νόμους τούτους καὶ ἡ ἐκτροπὴ τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τὴν ὁμαλὴν κοινωνικὴν ζωὴν ἀποτελεῖ τὸ ἐγκλημα. Διὰ τῆς κοινωνίας δηλονότι ἔρχονται τ' ἄτομα εἰς σχέσεις καὶ συναλλαγὰς καὶ ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς διανοητικότητος καὶ ἀντιλήψεώς των δημιουργοῦνται προστριβαὶ καταλήγουσαι ἐνίοτε

εἰς τὸ ἐγκλημα, καὶ φαίνεται οὕτω ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι ἡ ἐγκληματικότης εἶναι πρᾶγμα φυσικώτατον καὶ συνακόλουθον πάσης κοινωνικῆς ζωῆς, ἐν ᾧ τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθές, διότι πλεῖστα ὅσα κοινωνικὰ φαινόμενα ἔξαφανίζουν ἢ περιορίζουν ταύτην, ἀλλὰ δὲ τὴν ἐνισχύουσι καὶ τὴν ἐπαυξάνουσι. Ὡς ὁ Πολιτισμὸς, ἡ Ἐκκλησία, ἡ ἐκπαίδευσις, ἡ διαπαιδαγώγησις τοῦ Πολίτου, καὶ ἄλλα τούτοις ὅμοια, ἔσχον βαθεῖαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐγκληματικότητος καὶ αἰσθητῶς ἐμείωσαν ταύτην, παρετηρήθη τοῦτέστιν ὅτι εἰς ἅς κοινωνίας εἰσέδυσεν ὁ Πολιτισμὸς, ἔδρασεν ἡ Ἐκκλησία διδάσκουσα καὶ νομοθετοῦσα, ἐφηροδόθησαν ἄρτια παιδαγωγικὰ συστήματα, ἐπιβάλλοντα εἰς τὸν διδάσκαλον νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν δράσιν του καὶ ἐκτὸς τοῦ θρανίου, καὶ τέλος ἐφρόντισεν ἡ Πολιτεία νὰ διαπαιδαγωγῆσιν τὸν πολίτην της. Εἰς τὰς κοινωνίας, ταύτας τὸ ἐγκλημα ἐξέλιπεν ἢ αἰσθητῶς περιορίσθη, τοῦναντίον δ' ἄλλα κοινωνικὰ φαινόμενα, ὡς τὸ κακὸν καὶ ἄγριον περιβάλλον ἑνὸς λαοῦ, ἡ πενία αὐτοῦ, ἡ ἔλλειψις ἐκπολιτιστικῶν ἔργων, κατ' ἐμὲ δὲ καὶ ἡ περιγραφή εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐγκλημάτων ἀγνώστων εἰς ἕνα τόπον, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, οὐχὶ σπανίως προκαλοῦν τὸ ἐγκλημα, καὶ ἐκ τούτου ὀρμηθεὶς ὁ σοφὸς ψυχίατρος Λομπρόζο ἀνεῦρε καὶ ἀνεγνόρισεν ὅτι, πλην τῶν ἐκ φύσεως καὶ ἐκ συνηθείας ἐγκλημάτων ὑπάρχουν καὶ οἱ ἐκ περιστάσεων, ὡς τοιοῦτους θεωρήσας τοὺς ἐκ κοινωνικῶν αἰτίων παρορμημένους εἰς τὸ ἐγκλημα.

Κατόπιν τούτου εὐχερέστερον δυνάμεθα νὰ ἐξετάσωμεν τὴν ἐγκληματικότητα καὶ τὰ αἰτία αὐτῆς ἐν Μάνη. Οἱ Μανιάται πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ὅτε δὲν ἔχον γραπτὸν Ποινικὸν Νόμον, ἐτιμῶρον μόνον τὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς Πατρίδος, Θρησκείας καὶ Οἰκογενείας, ἴτοι ἐτιμῶρον διὰ θανάτου τὴν λιποταξίαν, τὴν ἱεροσυλίαν καὶ τὸν βιασμὸν ἢ ἀπαγωγὴν, ἡ δὲ ἐκτέλεσις τοῦ ἐγκλήματος ἀντίθετο εἰς αὐτὴν τὴν οἰκογένειαν, εἰς ἣν ἀνήκεν οὗτος. Πατρίς, Θρησκεία καὶ Οἰκογένεια ἦτο ἡ ἰδεολογία τῶν τότε Μανιατῶν καὶ δύναται ν' ἀναλογισθῇ τις πόσον ὑψηλόφρονος ἄνδρας εἶχεν ἡ Μάνη κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην! Ἐπειδὴ δὲ δὲν ὑπῆρχον οὐδὲ ἄγραφοι Ποινικαὶ διατάξεις τιμωροῦσαι τ' ἄλλα ἀδικήματα, ἅτινα σημειωτέον περιορίζοντο εἰς τὰ κατὰ τῆς ζωῆς τοιαῦτα, τῶν λοιπῶν ὄντων ἐντελῶς ἀγνώστων, ἐπενόησαν καὶ καθιέρωσαν διάφορα ἔθιμα πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ ἐγκλήματος, τὰ ἑξῆς: 1) «τὸ ψυχικὸν» κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ ἔχοντες διαφορὰς αἵματος συνεβιβάζοντο καὶ ὀνομαζόντο ψυχάδελφοί, ἀγαπώμενοι ὡς φυσικοὶ ἀδελφοί, οὐχὶ δὲ ὀλίγαι οἰκογένεια διεσώθησαν ἀπὸ τὸ ἀλληλοεξόντωμα χάρις εἰς τὸ ἔθιμο τοῦτο. 2) «τὸ ξέβγαλμα» κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ συνοδευόμενος ὑπὸ τρίτου καὶ ἂν πρὸ τῆς θύρας τῶν ἀντιπάλων του διήρχετο, δὲν ἐθίγετο παρ' αὐτῶν, ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὸν τρίτον. 3) «Ἡ κήρυξις τῆς ἐχθρᾶς» κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἐθεωροῦτο τις ἐχθρὸς, ἂν προηγουμένως δὲν ἐκηρύσσεται δημοσίᾳ ὡς τοιοῦτος ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου του καὶ δὲν εἰδοποιεῖτο περὶ τούτου παρ' αὐτοῦ. Σχετικῶς μὲ τὸ ἔθιμον τοῦτο, τὸ καὶ σήμερον ἔτι διατηρούμενον, δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀδίκως ἐδόθη εἰς τὸν Μανιάτην ἡ στιγματίζουσα αὐτὸν προσωνομία τοῦ δολοφόνου, ἐν ᾧ κατὰ τὸν πλέον ἀνδρικότερον τρόπον προεκάλεε τὸν ἀντίπαλόν του εἰς πάλαν μέχρις αἵματος, καὶ διατὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ μὴ θεωρῶνται δολοφόνου οἱ πεπολιτισμένοι λαοί, οἱ παρὰ τὸ διεθνὲς Δίκαιον ἐπιτιθέμενοὶ ἐξ ἀπίνης κατ' ἀλλήλων, καὶ παρὰ τὸ δίκαιον τοῦ πολέμου, τὸ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένον, χρησιμοποιοῦντες κατὰ τῶν ἀντιπάλων των ἐξοντωτικὰ μέσα στιγματίζοντα τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν; 4) Ἄλλο ἔθιμον εἶναι τὸ τῆς «Ἵρέβας» κατὰ τὸ ὁποῖον ἐπήρχετο ἀναστολὴ τῶν ἐχθροπραξιῶν ἐν καιρῷ σποράς, θερισμοῦ, συλλογῆς ἔλαιοκάπου κ.λ.π. Συναισθανόμενοι δηλονότι οἱ τότε Μανιάται ὅτι δὲν εἶναι ἀνθρώπινον οὐδὲ ἱκανοποιητικὸν δι' αὐτοὺς ἡ διὰ τῆς πείνης ἐξόντωσις τῶν ἀντιπάλων των, ἐδέχοντο καὶ ἐσέβοντο τὴν αὐτοδικαίως ἐπερχομένην ἀνακοιμίαν τῶν ἐχθροπραξιῶν κατὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν, 5) καὶ τέλος τὸ ἔθιμον τῆς «Ἰερον-

τικῆς» καθ' ὃ ἐξ ἠθικῆς ὑποχρεώσεως Μανιάται ἠλικιωμένοι καὶ σεβάσμιοι ἐπενέβαινον μεταξύ τῶν διαμαχομένων καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπετύγγανον τὴν κατάπαιυσιν τῆς ἐχθρότητος καὶ τὸν συμβιβασμὸν μεταξύ αὐτῶν.

Πάντα τὰ ἔθιμα ταῦτα, τὰ στρεφόμενα, ὡς προελέχθη, κατὰ τῆς ἐγκληματικότητος, ὡς συντελοῦντα εἰς τὴν πρόληψιν τοῦ ἐγκλήματος, τινὰ τῶν ὁποίων διατηρηθέντα καὶ μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπαναστάσιν καὶ τὴν σύνταξιν τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας συνετέλεσαν καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν ὡς ἡμέραι ἐλάττωσιν τῆς ἐγκληματικότητος ἐν Μάνη, εἰς ἣν ἐλάττωσιν σπουδαιότητα συμβολὴν παρέσχε καὶ ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1900 ἰδρυσὶς ἐνταῦθα τοῦ Πρωτοδικείου μας, διὰ τοῦ ὁποίου εἶδεν ἡ Μάνη εἰς τοὺς κόλπους τῆς Δικαστίας, Δικηγόρους καὶ δικαστικούς ὑπαλλήλους, ἤκουσε πλειστάκις τὰς συστάσεις αὐτῶν, ἤκουσε τὴν προφορικὴν καὶ τὴν ἐν ταῖς ἀποφάσεσι διατυπωμένην διδασκαλίαν τῶν Δικαστῶν, ἠσθάνθη τὴν ἀμεσον καὶ ταχεῖαν ἐπέμβασιν τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἐν γένει εἶχεν εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἑνα πρώτου μεγέθους ἐκπολιτιστικὸν παράγοντα, χάρις εἰς τὸν ὁποῖον ἐξεπολιτίσθη ὁ λαὸς τῆς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε συγκρινόμενος σήμερον πρὸς τοὺς γείτονάς του ἔχει τὴν μικροτέραν ἐγκληματικότητα ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν δικαστικῶν χρονικῶν, ἐλπίζεται δὲ πολὺ συντόμως χάρις εἰς τὴν ἐντανακτικὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν προσοχὴν τοῦ ἀπὸ διετίας ὑπηρετοῦντος ἐνταῦθα Δικαστικοῦ Συλλόγου, συνεπικουροῦντος σπουδαίως καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας, ἀόκνως κινουμένου πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, ἐλπίζεται, λέγω, νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ πανηγυρίσωμεν τὴν ἠψώσιν λευκῆς σημαίας εἰς τὰς Φυλακάς μας.

Ἀληθῆς τυγχάνει ὅτι τὸ ἐγκλημα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ εἶναι ἀδικαιολόγητον, ἀν ἐν τούτοις ἐπετρέπετο νὰ προβάλῃ τις δι' αὐτὸ δικαιολογίας, θὰ εὑρισκεν ἀφθόνοιας τοιαύτας διὰ τὴν Μάνην, τὴν ὁποίαν καταφώρως ἀδικοῦσιν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, ἕξομοιοῦντες αὐτὴν ἐμπαικτικῶς πρὸς τὸ Χόλυγουντ καὶ τὰ ἐγκλήματά της εἰς βεντέας τοῦ Κινηματογράφου, οἱ τοιοῦτοι δὲ ἄς μάθωσιν ὅτι, ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους μέχρι τῆς 4ης Αὐγούστου 1936, οὐδεὶς ἔστρεψε τὰ βλέμματά του πρὸς τὴν Μάνην, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι διαμένοντες εἰς τὰς Φαράγγας τοῦ Ταυγέτου, οὐδέποτε ἐδοκίμασαν τὴν Κρατικὴν Στοργίην, δὲν εἶδον ἐκπολιτιστικὰ ἔργα. Μέχρι πρό τινας ἔστεροῦντο Ἱερέων καὶ Διδασκάλων ἀξίων τῆς ἀποστολῆς των, ἐμαστιζόντο καὶ μαστίζονται ἀνηλεῶς ὑπὸ τῆς πενίας, καὶ ἄς σημειωθῇ σχετικῶς ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ προνόμιον τῆς φορολογικῆς των ἀσυνδοσίας κατηγορήθη ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀμέσων φόρων εἰσπραττεται τοιοῦτος ὑπὸ μορφήν ἐμμέσου φόρου τὸ ἐν τρίτον σχεδὸν τοῦ μοναδικοῦ των προϊόντος, τοῦ ἐλαίου, οὐδέποτε εἶδον τὸν Νομάρχην των καὶ μόνον εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ νῦν τοιοῦτου ἐγγώρισαν αὐτόν, οὐδέποτε ἠσθάνθησαν τὴν δρᾶσιν τῆς ἐκκλησίας καὶ μόνον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ νῦν Ἱεράρχου μας εὔρον τὸν Πνευματικὸν καὶ στοργικὸν των πατέρα καὶ ἐδοκίμασαν τὴν παρ' αὐτοῦ παρεχόμενὴν παραμυθίαν καὶ περίθαλψιν, ἄς μάθωσι, λέγω, οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, οἱ δαμιλῶς ἀπολαμβάνοντες τ' ἀγαθὰ τῆς Κρατικῆς Ἀντιλήψεως, ὅτι ἡ Μάνη παρ' ὅλην τὴν ἐγκατάλειψίν της, δὲν ἐγέννησε φύσει ἐγκληματίας, δὲν ἐγέννησε τύπους ληστῶν καὶ ἐκβιαστῶν, τύπους σιαδιστῶν, τύπους Γκρῆς καὶ Δράκου Καλογρέζας, δὲν ἀπέκτησεν ἐκ συνηθείας ἐγκληματίας, κλέπτας, ζωοκλέπτας, ἀπατεώνας καὶ παρομοίους, καὶ μόνον ἐκ περιστάσεων ἐγκληματίας ἔχει, τὰς ὁποίας περιστάσεις προσπαθεῖ ὁ Μανιάτης ν' ἀποφύγῃ, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐπιτυγχάνει πάντοτε ὡς ἐκ τῶν Κοινωνικῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς διαβιοῖ. Ἀδικεῖται ἐπίσης ἡ Μάνη ὑπὸ τῶν ἀγνοούντων τὸν Μανιάτην οἷτινες πάντα τὰ ἐν αὐτῇ τελούμενα ἐγκλήματα ἀναγάγουσιν εἰς τὴν ἐκδίκασιν, ἐν ᾧ τὰ πλεῖστα τούτων, ἀν μὴ πάντα, εἶναι ἐντελῶς τυχαῖα καὶ

τῆς συνήθους μορφῆς ἐγκλημάτων, οὐχὶ δρῶν δὲ κατατάσσονται εἰς τὴν Βεντέαν αἱ τελευταῖαι ἀνθρωποκτονίαι τοῦ Οἰτύλου καὶ τῆς Κίτιας καὶ ἀποφεύγω νὰ εἰσέλθω εἰς τὰς λεπτομερείας τούτων, ἰδίᾳ τῆς τελευταίας, φοβούμενος μὴ θεωρηθῶ ὅτι θέλω νὰ ἐπιηρεάσω τὴν Δικαιοσύνην, ἣτις δὲν εἶπεν ἀκόμη τὴν τελευταίαν τῆς λέξιν. Διὰ νὰ εἶμαι περισσότερο εἰλικρινῆς, ἢ ἀντεκδίκησις ὑφίσταται ἐν Μάνη, ἀλλ' οὐχὶ εἰς ὃν βαθμὸν τὴν τοποθετοῦν τινὲς καὶ δίκαιον εἶναι νὰ κρίνηται δι' αὐτὴν ἐπιεικέστερον ὁ Μανιάτης, δεδομένου σὺν τοῖς ἀνωτέρω λεχθένσιν ὅτι ἡ ἐκδίκησις εἶναι ἐνστικτικόν, ἐνυπάρχον ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει, ὑφ' οὗ πάντες ἀνεξαιρέτως κατέχονται, ἀλλὰ μὲ διάφορον βαθμὸν ἐκδηλώσεως εἰς τὰς διαφόρους Κοινωνικὰς Τάξεις, καὶ δὲν ἐφθασεν ἀτυχῶς ὁ ἀνθρώπος εἰς τὴν Χριστιανικὴν τελειότητα νὰ στρέφῃ καὶ τὴν δεξιὰν πᾶρειάν, ὅσάκις ραπίζεται εἰς τὴν ἀριστεράν.

Ὅπως δὲ καὶ εἶναι νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ὁ Μανιάτης ἐμφανίζεται σήμερον μὲ σύγχρονον πολιτισμὸν καὶ μισεῖ τὸ ἐγκλημα ἀποδοκιμάζων τοὺς ἐγκληματίας, λίαν δὲ παρήγορον καὶ ἐνθαρρυντικὸν εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι ἤρξατο ἀπὸ τινος ζωηρᾶ κίνησις πρὸς καταστολὴν καὶ τῶν ὀλίγων ἐγκλημάτων τῇ πρωτοβουλία καὶ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας, ὃν πρέπει πάντες νὰ συνδράμωμεν ἰδίᾳ δὲ οἱ Ἱερεῖς καὶ Διδάσκαλοι, οἱ παραστᾶται καὶ καθοδηγεῖται τοῦ χωρικοῦ.

Ὅφειλόν νὰ ἀποδώσω καὶ τὸν δίκαιον ἔπαινον εἰς τὰς ἐργοδοτικὰς τάξεις τῆς Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι μὲ ἀληθινὴν αὐτοθυσίαν πολλάκις συνέδραμον τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ κόσμου, ὅχι μόνον ἀνευ ἀντιδράσεως, ὅχι μόνον ἀνευ γογκυσμοῦ ἀλλὰ καὶ μὲ πλήρη καὶ πραγματικὴν ἀφοσίωσιν. Ὁ ἐργοδοτικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος ἐπέδειξε διὰ τῆς πράξεώς του αὐτῆς σύνεσιν, ἢ ὁποία ἐμπνέει πραγματικὰ τὸν ἀστικὸν ἑλληνικὸν κόσμον, ὃ ὁποῖος ἐννοεῖ ὅτι δὲν δύναται καὶ αὐτὸς νὰ ὑπάρξῃ ἀνευ τοῦ στερεοῦ βᾶθρου τοῦ ἐργατοῦπαλληλικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος, ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ αὐτὸς προέρχεται, καὶ ὃ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον τῆς ἀσφαλείας ὁλοκλήρου τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Τὸ ἠννόησε καλὰ αὐτὸ καὶ δι' αὐτὸ καὶ ὑπέστη τὰς θυσίας αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ προέλθουν ἐξ αὐτοῦ, καὶ τὰς ὑπέστη χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ κοινωνικὸν σύνολον, διότι ἡ ἐκ τοῦ λόγου τῶν μέτρων αὐτῶν ἀΐξις τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, δὲν ὑπερέβη τὰ 2 0/0—2 1/2 0/0 ἀπὸ τὸ προηγούμενον ἔτος. Ἄρα αἱ ἐργοδοτικαὶ τάξεις τῆς Ἑλλάδος ὑπέστησαν τὸ βάρος τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἐκ τῶν κερδῶν των καὶ ὄφειλόν νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἰς τινὰς περιπτώσεις αἱ θυσίαι αὐταὶ ἐκ τῶν κερδῶν ὑπερέβησαν καὶ αὐτὰ τὰ κέρδη. Καὶ ἡ Κυβέρνησίς μου καὶ ἰδίως τὸ ὑφυπουργεῖον τῆς Ἐργασίας τὰς περιπτώσεις αὐτὰς τὰς παρηκολούθησαν καὶ τὰς παρακολουθεῖ μετὰ πολλῆς προσοχῆς, ὥστε νὰ προβῇ εἰς τὴν θεραπείαν παντὸς ἐξ ὑπερβολῆς ἀτόπου.

(1η Μαΐου 1938)

I. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν τοῦ Χριστοῦ
τοῦ GIOVANNI PAPINI

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

Ἡ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Συμβουλίου, ἤδη πλήρης κόσμου, ἐπροξένει τὴν ἐντύπωσιν ἑνὸς τόπου φασμάτων. Ἡ νέα ἡμέρα προέβαλλε μὲ δέος. Αἱ χρυσοειδεῖς φλόγες τῶν λαμπάδων μόλις ἐκινούντο μέσα στὴν ὠχρότητα τῆς χαραυγῆς.

Εἰς τὸ ἀπαίσιον αὐτὸ ἡμίφως ἀνέμεναν οἱ δικασταί: Γέροντες ὀγκώδεις, μακρόρρινες, βλοσυροί, ἀγριωποί, κλεισμένοι εἰς τοὺς λευκοὺς μανδύας των, μὲ τὰ κεφάλια σκεπασμένα μ' ἓνα πανί, μὲ τὰ σεβάσμα γένεια των ποὺ χαΐδευαν, μὲ τὰ μάτια πολεμοχαρῆ, καθησμένοι εἰς ἡμικύκλιον, ἔμοιαζαν μ' ἓνα συμβούλιον γοητευτῶν ποὺ περίμεναν ζωντανὴν λείαν. Τὸ ὑπόλοιπον τῆς αἰθούσης ἦτο κατειλημμένον ἀπὸ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ συνεδριάζοντος συμβουλίου, ἀπὸ φρουροὺς μὲ ράβδους στὰ χέρια, ἀπὸ τὸ κατώτερον ὑπηρετικὸν τοῦ οἴκου. Ἄλλ' ἢ ἀτμόσφαιρα ἦτο πυκνὴ καὶ βαρεῖα σὰν νὰ μὴ ὑπῆρχον μόνον ἀναικνοαὶ ζώντων.

Μετάφρασις: ΕΛΕΝΗΣ ΨΗΜΕΝΟΥ

ΤΟ ΣΤΑΣΙΔΙ ΤΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

Στῆς γερασμένης ἐκκλησιᾶς τὴν ἄκρου σὰν στολίδι εὐλαβικὰ ἀφίστανε νὰ στέκη τὸ στασίδι. Θαμπὸ σὰν τὴν ἀνάμνησι ποὺ μ' ὅσο φῶς κι' ἂν μείνει πάντα τὸ διάβα τοῦ καιροῦ σκληρὰ τὴν μισοσβύνει. Βουβὸ σὰν μνημα ποὺ ξεχνᾷ ὅτι θυμίζει κάτι κι' ἀντὶ νὰ λέγῃ, προτιμᾷ ν' ἀκούῃ τὸν διαβάτη.

Κι' αὐτὸς κυρτὸς—καὶ σκυθρωπὴ τῆς βιοπάλης γένα— ποὺ δύσκολα ἀράγιστα κρατεῖ τὰ περασμένα, ἐνῶ ἀνάβει τὸ κερί στὸν πέρα κερροστάτη ἀργοδιαβαίνει φεύγοντας γιὰ νὰ σταθῇ κομάτι, καὶ ψυθιρίζει τὴν ἀπλὴ τοῦ θώκου σημασία: —Ἄπ' τὸ στασίδι κέρδισε τὴ φήμη στὴ θυσία.

ΣΚΟΠΕΥΤΗΣ

Αἴγινα 25 Αὐγούστου 1934

ΔΡΑΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Θύελλα στὴ στερογιὰ, τρικυμία στὴ θάλασσα.

Εἶναι μεσημέρι καὶ ὄμως νομίζει κανεὶς πῶς ἔχει νυκτώσει. Ἡ θάλασσα ποὺ ἀπλώνεται γύρω στὴν ἄκτῃ, κτυπιέται μὲ λύσσα ἐπάνω στοὺς ἀποτόμους βράχους καὶ ποὺ ὑψώνονται ἀπειλητικὰ γύρω τῆς, σὰν νὰ θέλῃ νὰ τοὺς γκρεμίσῃ ἀπὸ θειδίκησι γιὰ τὸν ἀφροτηριασμὸ ποὺ τῆς κάνουν. Στὸ λιμανάκι ποὺ εἶναι ἓνα πολὺ μικρὸ καταφύγιον γιὰ τὰ λίγα ψαροκάϊκα τοῦ χωριοῦ δὲν βρισκονται παρὰ μόνον τρεῖς ἄτομα μαζεμμένα κάτω ἀπὸ ἓνα ὑπόστεγο γιὰ νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὴ δυνατὴ καταιγίδα ποὺ ἔχει ξεσπάσει.

Στὰ ὠρὰ καὶ πένθιμα πρόσωπά τους βλέπει κανεὶς καθαρὰ ζωγραφισμένη τὴ θλίψη.

Τὰ βλέμματά τους εἶναι καρφωμένα στὴν ἀπέραντη θάλασσα ποὺ ἀπλώνεται μπροστά τους, καὶ εἶναι τόσο δυνατὴ ἡ ἀγωνία ποὺ τοὺς σκεπάζει ὥστε φτάνονται σὰν νὰ θέλουν νὰ δώσουν βοήθεια σὲ κάνα ποὺ περιμένουν ἴσως νὰ φθάσῃ σιμά τους ἀπὸ τὴν ἀπέναντι μεριά τῆς θάλασσας.

Ἀντικρὺ στὸ θολωμένον ὄριζοντα, ποὺ φαίνεται ἀπὸ τὴ μαυρίλα σὰν νὰ εἶναι πολὺ κοντὴ, διαγράφεται μιὰ γκριζα σιλουέτα. Μιλάει σὰν νὰ πηδᾷ γιὰ λίγο ἀπ' τὴ θάλασσα, ἔπειτα νὰ βυθίζεται μέσα σὲ αὐτὴ γιὰ νὰ ξαναφανῆ κάλι σὲ λίγο. Εἶναι ἓνα καΐκι ποὺ χαρκαλεύει μὲ τὰ ὀρητικὰ κύματα ποὺ θέλουν νὰ τὸ νικήσουν καὶ νὰ τὸ παρασύρουν βαθειά, πολὺ βαθειά στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας.

Ὅσο τὸ καΐκι πλησιάζει τόσο καὶ ἡ ἀγωνία τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ποὺ περιμένουν γίνεται καὶ πιὸ μεγάλη.

Ὅταν ἔντερα ἀπὸ ἀρκετὴ ὥρα τὸ καΐκι βρίσκεται κοντὰ στὴν εἴσοδο τοῦ μικροῦ φυσικοῦ αὐτοῦ λιμανιοῦ, οἱ τρεῖς ἀνθρώποι πηγαίνουν πρὸς τὸ μέρος του μὲ μιαν ἀγωνία καὶ συγχρόνως μὲ ἓνα δισταγμὸ.

Τὰ ἄλόκοτα αὐτὰ συναισθήματά τους, τοὺς δείχνουν σὰν νὰ μὴ θέλουν νὰ ἀντικρύσουν, ἴσως σὲ αὐτὴν τὴν κατάστασιν, κάτι, ποὺ πρέπει ὄμως νὰ τὸ ἴδουν.

Προσηρῶντας τὸ καΐκι βλέπει κανεὶς ἐκτὸς ἀπὸ τὸ βρεγμένο καὶ παραμορφωμένο ἀπὸ τὴν κακοκαιρία πανί του, καὶ μιὰ μικρὴ σημαιοῦλα στὴ μέση τοῦ καταρτιοῦ. Ἡ σημαία εἰς αὐτὴ τὴ θέσι ποὺ βρισκεται εἶναι ἀρκετὴ διὰ νὰ μᾶς βγάλῃ ἀπὸ τὴν περιέργεια ποὺ μᾶς γέννησε ἢ στάσις τῶν τριῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, τοῦ τί συμβαίνει.

Πράγματι, σὲ λίγο μόλις τὸ καΐκι ἄρραξῃ βλέπουμε νὰ βγάζουν ἀπὸ αὐτὸ οἱ ναῦτες του ἓνα στενόμακρο κιβώτιον σκεπασμένο μὲ ἓνα πανί καὶ νὰ τὸ παραδίδουν μέσα σὲ νεκρικὴ σιγὴ σ' αὐτοὺς ποὺ περίμεναν.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ κιβώτιον ἦταν τὸ πτώμα ἑνὸς νέου, κατοικοῦ αὐτοῦ τοῦ χωριοῦ, ποὺ πνίγηκε τὴν προηγούμενη μέρα στὰ ἀντικρυνὰ παράλια ποὺ ψάρυσε, προσπαθώντας νὰ σώσῃ ἓνα ναυτοπαιδὸ ποὺ βρέθηκε στὴ θάλασσα παρμένο ἀπὸ ἓνα μανιαμμένο κῦμα.

Ὁ νέος αὐτοῦ καθὼς μοῦ διηγήθηκε ὕστερα ὁ καπετάνιος τοῦ καΐκιου, ποὺ ἔφερε τὸ πτώμα του, ἦλθε στὸ χωριὸ πρὶν ἀπὸ δέκα ὀκτὼ χρόνια. Δὲν θὰ ἦτο τότε παρὰ μόλις 9 ἐτῶν παιδί, ἀπὸ τὴ Τρίγλια τῆς Ἀσίας τὴν ἐποχὴ τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, μαζὶ μὲ τὸ πατέρα του τὸν καπετὰν Θανόση ἓνα εὐσωμο μεσήλικα ναυτικὸ τὸ ἐπάγγελμα, τὴν μητέρα του τὴν Χριστίνα δέκα πέντε χρονῶν τότε καὶ τὴν Ἐλένην ποὺ δὲν εἶχε κλείσει ἀκόμη τὰ ἑπτὰ τῆς χρόνια.

Τὸ παιδάκι αὐτὸ ποὺ ἦ καλοσύνη του ἀπὸ μικρὸ ἀκόμη ὅταν ἦτο, ἦταν μεγάλη, ἦρθε ἢ βάσκανη τῶν ἀνθρώπων μοῖρα νὰ τὸ ἀπορφανίσῃ ἀπὸ τοὺς δικούς του

μὲ τὰ Ἀλλεπάλληλα θανάσιμα κτυπήματα ποῦ τοῦ ἔδωκε. Τὸν πρῶτο χρόνο (ποῦ ἐγκατεστάθηκαν στὸ χωριὸ) ἔχασε τὴ μεγάλη του ἀδελφὴ ποῦ ἀπὸ τὶς κακουχίες τῆς μεγάλης αὐτῆς περιπέτειας καὶ δοκίμασαν, εἶχε προσβληθῆ ἀπὸ φυματίωση. Τὸ φοβερὸ αὐτὸ μικρόβιο τοῦ Κώχ ποῦ δὲν δειλιάζει καὶ οὐδενός, δὲν περιορίστηκε ἕως ἐκεῖ. Πῆγε μετὰ καὶ ἔκτισε τὴ φωλιὰ του μέσα στὰ σπλάχνα τῆς μικρότερης ἀδελφῆ, του τῆς Ἐλένης, καὶ μιὰ δημοσερὴ ἀυγούλα τῆς ἀνοίξεως πρὶν ἀκόμη αὐτὴ κλείσει τὰ δέκα της χρόνια τὴν παρέδιδε στὸν φοβερὸ τῶν ἀνθρώπων δῆμιό τὸ Χάρο.

Πέρσαν ἀπὸ τότε ἀρκετὰ χρόνια καὶ ὁ παρήγορος καιρὸς εἶχε κάπως βάσει βάλαμο στὶς πανεμένες τους ψυχές.

Τὰ χρόνια κυλοῦσαν ἥσυχα.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Μανώλης, ἔτσι ἔλεγαν τὸν νέον αὐτόν, τὸ πρῶτὸ πῆγαινε στὸ σχολεῖο καὶ τὸ ἀπόγευμα βοηθοῦσε τὸν πατέρα του στὴν προστοιμασία γιὰ τὸ ψάρεμμα.

Τὸν ἀγαποῦσαν ὅλοι. Ἦταν τὸ καλλίτερο παιδί τοῦ χωριοῦ. Οἱ καθηγηταὶ του ἦσαν κατενθουσιασμένοι μαζί του, γιατί ἐκτός τοῦ ὅτι ἦταν ὁ καλλίτερος μαθητῆς τῆς τάξεώς του, ἦταν καὶ πρότυπο ἠθικῆς καὶ καλωσύνης.

Τὶς ὥρες ποῦ τοῦ περίσσευαν γιὰ νὰ διασκεδάξῃ κάπως τὸν ἑαυτὸ του, τὶς ἀφιέρωνε ὅλες στὸ διάβασμα. Διάβαζε πολὺ. Ἀπὸ μικρὸς ἤθελε καὶ αὐτὸς νὰ ἐπιπλεύσῃ στὴ ζωὴ. Ἦθελε μὲ κάθε τρόπο νὰ φανῆ χρήσιμος στοὺς ἄλλους.

Οἱ γονεῖς του εἶχαν ἀποφασίσει τὸ Σεπτέμβριο ποῦ θὰ τέλειωνε τὸ Ἑλληνικὸ σχολεῖο νὰ τὸν ἐστελναν στὴν Ἀθήνα νὰ τελειώσῃ τὸ Γυμνάσιο καὶ μετὰ νὰ τὸν κάνουν Νομικό. Αὐτὸ ἦταν τὸ ὄνειρο τοῦ Μανώλη.

Ἀλλὰ τὰ εὐγενικὰ αὐτὰ ὄνειρα τοῦ νέου ἤρθε τὸ σκληρὸ πεπρωμένο, νὰ τὰ σβύσῃ. Ἐνα σούρουπο τοῦ Φλεβάρη ποῦ ὅπως πάντα, εἶσι καὶ τότε ὁ πατέρας του ἔφυγε γιὰ τὸ ψάρεμμα. Ἦταν αὐτὸ τὸ τελευταῖο του ταξίδι, γιατί ἡ μανιωσμένη θάλασσα τοῦ Εὐβοϊκοῦ ποῦ ἀπλώνεται μπροστά ἀπ' ἀπ' τὸ χωριὸ μέσα στὴν ὄρμη

της παρέσυσε βαθειά, πολὺ βαθειά, στὸ βυθὸ της, τὸ καΐκι του καὶ μαζί μ' αὐτὸ καὶ αὐτόν.

Αὐτὸς ἦταν ὁ τρίτος σταθμὸς στὴν ἀνεπνοή τοῦ αὐτοῦ νέου ποῦ εἶχε ἀρχίσῃ σιγὰ σιγὰ νὰ τὴν ξαναβρίσκῃ μετὰ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου, ὑστερὰ ἀπὸ τὰ δύο πρῶτα σκληρὰ κτυπήματα τῆς τύχης, τὸν χιμὸ τῶν δύο ἀδελφῶν του.

Μὲ καινούργιο τώρα θάρρος ὁ Μανώλης ὤπλισμένος, ἀφοῦ ἔσβυσαν γιὰ πάντα τὰ ὄνειρά του γι' αὐτόν, μπαίνει σ' ἕνα νέο δρόμο τῆς ζωῆς. Στὴ βιοπάλη. Ὁ ἀντικειμενικὸς του τώρα σκοπὸς ἦταν ἡ ὑπαρξὴ τῆς μητέρας του, ποῦ ἡ μοῆ βρισκόταν στὸν τάφο ἀπὸ νόσημα τῆς καρδιάς ποῦ προσεβλήθη ὑστερὰ ἀπὸ τὰ Ἀλλεπάλληλα κτυπήματα τῆς μοῖρας ποῦ δέχτηκε στὴ ζωὴ της.

Ἡ ὑπαρξὴς της ἦταν ἡ ζωὴ του. Αὐτὴ ἦταν γι' αὐτόν ἡ μόνη του σκέψις.

Ὁ πατέρας του ποῦ φεύγοντας ἀπ' τὴ ζωὴ πῆρε μαζί του καὶ τὴ μοναδική τους περιουσία, τὸ καΐκι τους δὲν τοὺς ἀφίσε παρά μόνο λίγα γρέη ποῦ εἶχαν μείνει ἀπ' αὐτό. Ἐπρεπε νὰ δουλέψῃ γιὰ νὰ ζήσῃ.

Στὴν ἀρχὴ τὸν πῆρε στὸ καΐκι του ἕνας καλὸς καπετάνιος ποῦ ἔκανε μ' αὐτὸ τὴ συγκοινωνία τοῦ χωριοῦ τῶν μὲ τὰ ἀντικρινὰ χωριά τῆς Εὐβοίας. Σιγὰ σιγὰ συνήθισε τὴ δουλειά. Ἐξώφλησε τὰ χρέη τοῦ πατέρα του, καὶ ἡ ζωὴ τους κυλοῦσε κάπως ἀρμονικά, χωρὶς ὅμως τὴν εὐτυχία.

Ἐπὶ ἄρκετὰ χρόνια μὲ τὶς οικονομίες ποῦ ἔκαναν ἀγόρασε δικό του καΐκι. Ἐγινε παρῶς. Εἶχε μάθει ἀπ' τὸν πατέρα του ἀρκετὰ πράγματα σκετικὰ μ' αὐτό, καὶ ἔτσι δὲ βρῆκε μεγάλη δυσκολία. Ἀλλοστὲ πῆρε μαζί του καὶ τρεῖς καλοὺς ψιράδες ἀπ' τὸ χωριὸ γιὰ πλήρωμα. Τὸ ψάρεμα ποῦ ἦταν πολὺ προσοδοφόρο ἐπάγγελμα—γιατί σὲ κείνη τὴν περιοχὴ ὑπῆρχε ἀφθονία ἀπὸ ψάρια—τὸν ἔκανε ν' ἀναπνεύσῃ εὐκονομικῶς. Ἐξώφλησε σιγὰ σιγὰ τὸ χρέος ποῦ εἶχε βάσει γιὰ τὸ καΐκι του, καὶ ἀγόρασε καὶ ἕνα μικρὸ σπιτάκι ἀπὸ δύο δωματικά καὶ κουζίνα γιὰ νὰ μένουν μὲ τὴ μητέρα του.

Ὁ Μανώλης ἔφευγε κάθε ἀπόγευμα

ἀπ' τὸ χωριὸ μὲ τὸ καΐκι καὶ γύριζε τὴν ἄλλη μέρα τὰ χαράματα, φέρνοντας μαζί του τῆς περισσότερες φορὲς πλούσια ἐσοδεία ἀπ' τὴ δουλειά του.

Πρόπερσι τὸ δεκαπενταύγουστο, ὅταν γύρισε ἀπ' τὸ ψάρεμμα, καὶ ἀνέβαινε στὸ σπίτι του, εἶδε ἀπὸ μακρὰ κόσμο πολὺ μαζεμένο ἔξω ἀπ' αὐτό.

Ἀμέσως κατάλαβε ὅτι κάτι κακὸ θὰ συνέβαινε. Πράγματι ἡ μητέρα του τὸ βράδυ ἐκείνο τὴν ὥρα ποῦ πῆγαινε νὰ κοιμηθῆ προσεβλήθη ἀπ' τὴν καρδιά της. Δὲν μπόρεσε νὰ ἀνθέξῃ παρ' ὅλας τὰς προσπάθειες τοῦ γιατροῦ, ἐνὸς καλοῦ γιατροῦ, ποῦ ἔτυχε νὰ εἶναι στὸ χωριὸ ἐκεῖνο τὸν καιρὸ παραθερίζοντας μὲ τὴν οἰκογένειά του.

Αὐτὸ ἦταν τὸ κέταρτο κατὰ σειράν μὰ καὶ περισσότερο βαρὺ ἀπ' τὰλλα, κτύπημα

ποῦ δεχόταν ἀπ' τὴν τύχη του. Ἐκλαψεν. Ἐκλαψε πολὺ γιὰ τὸ χαμό της. Τὴν ἔκλαψε καὶ γιατί ἔχασε τὸ μόνο σύντροφο τῆς ζωῆς του, αὐτὴν ποῦ εὑρίσκει κοντὰ της κάποια παρηγορία, κάποια ἀνακούφισι.

Καὶ τώρα ζῆ τὴ ζωὴ του πιά μονάχος του, χωρὶς κανένα ἀπ' τοὺς δικούς του, ὡς τὴν ὥρα ποῦ γιὰ νὰ συμπληρωθῆ τῆς μοῖρας τὸ γραμμένο, πνίγηκε καὶ αὐτὸς καθὼς προσπαθοῦσε νὰ σώσῃ τὴ ζωὴ κάποιου ἄλλου.

Ποιὸς ξέρε; Ἴσως αὐτὸ νὰ ἦταν ἡ καλύτερη λύσις γι' αὐτόν, ποῦ δὲν εἶχε βλάψῃ ποτε κανένα στὴ ζωὴ του.

Ἔτσι καμμιὰ φορὰ πληρώνει ἡ μοῖρα

ΑΡΓΥΡΗΣ ΜΠΟΤΣΗΣ

Η ΠΙΣΤΙΣ

Δὲν εἶμαι σάρκα, ποῦ τὰ πάθη μου νὰ μὴν τὰ δοῖζω,
Μὰ εἶμαι Ἰδέα ἀθάνατη, στὰ ὕψη ποῦ πετώ,
Ποῦ ἀποτελειώνω ἀλάνθαστα τὸ κάθε τι ποῦ ἀρχίζω,
Ποῦ οὔτε δειλιάζει μου ἡ ψυχὴ, ποῦ μήτε σταματῶ.

Ποῦ ὄλο δουλεύω ἀκούραστα, ὅσο θωρῶ νὰ σταῖζῃ,
Τὸ αἷμα μου τὸ κόκκινο μεσ' ἀφ' τὰ νύκτα αὐτά,
Γιατὶ πιστεύω στὴν Αὐγὴ ποῦ πάντοτε χαράζει,
Μέσ' ἀπ' τὸ σκότος καὶ τὸ Φῶς θρονιάζεται μετὰ.

ΧΡ. ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗΣ

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ ΚΑΙ Η ΜΟΝΗ ΠΕΤΡΑΚΗ

ΜΟΝΑΧΑ....

Κι' αν κάνεις την υπέρτατη θυσία
κι' απλώνεις να πατήσουν την ψυχή
καί στήνεις στην καρδιά σου μιὰ έκκλησία
κι' ένα όνομα μιλάς στην προσευχή.....

Κι' αν δίνεις τή ζωή σου, όλη τή δίνεις
κι' όλης σου τής αγάπης τή στοργή
καί σύ κρατάς την πίκρα τής όδόνις
καί τοῦ φριχτοῦ σου πόνου τή σιγή.....

Κι' αν τ' άχραντα τ' όνειρου σου λουλούδια
τά κόβεις καί στά πόδια τά σκορπάς
καί λές, καί λές, ακούραστη τραγούδια
καί ξέρεις, όπως πρέπει, ν' αγαπάς.....

Καμμιὰ δέν έχει τώρα σημασία
στην κούφια κι' επικόλαιη έποχή
Μονάχα τό κορμί μας έχει ούσια
ναί, τό κορμί μας, τ' άδειο από ψυχή!!

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΛΙΑΚΑΚΟΥ

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ.—Τό 1688 οί κάτοικοι τών Ἀθηνῶν έγκαταλείπουν τήν πόλιν έξ αίτίας τής ένετικής έπιδρομής. Ἡ έκπαίδευσις άνεστάλη. Κατά τās άρχάς τοῦ 18ου αἰῶνος αἱ Ἀθηναίοι αποκτοῦν Σχολήν ίδρυθεῖσαν ὑπό τοῦ Καλογήρου Γρηγορίου Σωτήρη. Ταύτην διαδέχεται ἡ Σχολή τοῦ Ντέκα. Αὕτη κατεστράφη ὕλικῶς έξ άφορμής τής εισόδου τών Γάλλων έν Βενετία. Ὁ Ναπολέων έσφετερίσθη τά χρήματα τών έν Βενετία Τραπεζῶν καί τās εκεί καταθέσεις τοῦ Ντέκα. Τότε ὁ Διονύσιος Πετράκης καθίσταται άρωγός καί σώζει τήν τε Σχολήν καί τόν διδάσκαλόν τής Ἰωάννην Μπενιζέλον. Ἐκραγείσης δέ τής έπαναστάσεως τοῦ 1821 ὁ Διονύσιος Πετράκης μετ' άλλων προκρίτων έξηπάτησαν τοῦς Τούρκους, ὡς δῆθεν άποδοκιμάζοντες τό κίνημα καί συνεννοοῦντο μετὰ τών έν Μενιδίῳ δια τήν είσοδον τών έπαναστατῶν έν τῇ πόλει. Ὁ Διονύσιος καί ὁ άδελφός αὐτοῦ Παρθένιος εἶναι οί τελευταῖοι ἡγούμενοι. Ὁ δικαιούμενος νά διαδεχθῆ αὐτοῦς Ἀνάργυρος Πετράκης δέν ἠθέλησε νά γίνη κληρικός. Ἡ Μονή κατεκράτησεν τά πλείστα τών κτημάτων τής οἰκογενείας άφ' ἧς ἡ οἰκογένεια έπαυσεν νά ἡγουμενεύη.

Δ.

Ὁ Ἀνάργυρος Πετράκης, διακόψας ὡς ἤδη εἵπομεν, τήν επί τρεῖς ὄλους αἰῶνας παράδοσιν τής οἰκογενείας, καθ' ἣν εἷς τών Πετράκη άνελάμβανε τήν ἡγουμενίαν τής κτητορικῆς αὐτῶν Μονῆς καί τήν διοίκησιν τών μετοχιῶν καί κτημάτων, έσπούδασε τήν Ιατρικήν έπιστήμην, ὑπερ έπίσης άπετέλει οἰκογενειακήν παράδοσιν, καί άπεδειχθη άριστος έπιστήμων, Ιατρός. Ἀλλ' αἱ περιστάσεις τής πατρίδος καί δῆ αἱ τών Ἀθηνῶν έπέβαλον αὐτῷ τήν εἰς τά κοινά δράσιν. Ἐγεννήθη τό έτος 1793 καί άπέθανε τό 1876. Ἐνυμφεύθη τήν Φανή Λιανοσταφίδα, τής άρχαιοτάτης άθηναϊκῆς οἰκογενείας.

Ὁ άείμνηστος Γεώργιος Π. Παρασκευόπουλος, επί μακρόν διατελέσας Γενικός Γραμματεὺς τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, συνεκέντρωσεν εἰς τό σύγγραμμα αὐτοῦ, «Οἱ Δήμαρχοι τών Ἀθηνῶν» τās σπουδαιοτέρας τών πηγῶν περι τής δράσεως αὐτῶν. Ἐπί πλέον εἰς τό έν λόγῳ σύγγραμμα προέταξεν αξιόλογον πρόλογον περι τής διοικήσεως τής πόλεως επί τής δημογεροντίας άπό τοῦ 1825—1835.

Εἰς τόν πρόλογον αὐτόν εξιστοροῦνται τά τοῦ θεσμοῦ τής δημογεροντίας έκ τοῦ ὁποῖου προέκυπεν ὁ θεσμός τής δημοτικῆς έξουσίας.

Εἰς τό κλασσικόν σύγγραμμα, τό πρῶτον δημοσιευθέν έν Ἑλλάδι τό 1859, τοῦ έκ πατρός πάππου μου Περικλέους Ἰακώβου, Ἀργυροπούλου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Ὑπουργοῦ, Βουλευτοῦ κ.τ.λ. «Δημοτική διοίκησις έν Ἑλλάδι» περιλαμβάνεται εἰς τόν πρόλογον ὡραία περικοπή περι τής ψυχολογικῆς άνάγκης ἧτις έδημιούργησε τήν ζωήν τών δημοτικῶν καί έπαρχιακῶν πραγμάτων. Ἴδου αὕτη σχετική πρὸς τό θέμα.

«.....Ὁ πατριωτισμός διαχέεται μέν καί αὐτός έφ' ὄλον τό κράτος, ἡ καρδιά πάλλει άδιαιρέτως ὑπέρ τής πατρίδος άλλ' ἡ πατρίς εἶναι μεγάλη, τό γενικόν αίσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ άπέραντον, ἡ δέ καρδιά χρήζει ὀρμητηρίου τινός καί σταθμοῦ, ὅπου ὁ πολίτης άναπαύεται τρόπον τινά εἰς συμβεβηκότα ὕλικώτερα, συνδεόμενα μετὰ τών άτομικῶν

συμφερόντων και της καθημερινής του ζωής· και ούτως ή φροντίς και ή σπουδή περί των δημοτικών και επαρχιακών πραγμάτων χρησιμεύει ως όρμητήριο και ως σταθμός του πατριωτισμού..... Ανάγκη λοιπόν ή μελέτη των κοινωνικών επιστημών ως όρμητήριο να λαμβάνη τον δήμον. Τρώντι ύφ' οίανδήποτε έπιρροήν και άν έμορφώθησαν αί κοινωνίαι, υπό την ράβδον του δεσπότη, υπό συνάλλαγμα αυτόπροαίρετον, ή υπό την ίσχυν της οίκογενείας, δέν συνηγελάσθησαν διά μιὰς οί άνθρωποι έν πολυπληθεί κοινωνία, αλλά συνήλθον, κατά μικρά άθροίσματα, υπό τη' νομαδικήν μορφήν της φυλής, ή υπό τον έδραϊον χαρακτηρη της γεωργικής ζωής και έσχημάτισαν δήμους άύθυπαρκτους. 'Ο δήμος λοιπόν και έντός της κοινωνίας αύτης σπουδαζόμενος, θεωρεΐται ως πυρήν της κοινωνίας, και ως περιέχων τας στοιχειωδέστερας σχέσεις και τας στοιχειωδέστερα του κοινωνισμού συμφέροντα· αλλά δέν παρουσιάζεται υπό την μαναδικήν ταύτην έποψιν. 'Ως μονάς διοικητική περιλαμβάνουσα συμφέροντα και δικαιώματα, έχει άύθυπαρκτόν τι, άλλ' έντός της έπικρατείας εύρισκόμενος και μέρος άποτελών αύτης αναπόσπαστον, έχει σχέσεις και δεσμούς άδιαρρήκτους πρός αύτήν, υπαγόμενος εις δύο κανόνες, τον γενικόν και τον δημοτικόν· εκ τούτου, κατά δεύτερον λόγον ή σπουδή των δημοτικών και των επαρχιακών θεσμών συνδέεται μετά του οργανισμού του Κράτους μένοντος άτελοϋς και άσυμπληρώτου, όταν δέν συνοδεύηται τούτο μετά επαρχιακών και δημοτικών θεσμών».

'Ο πρώτος νόμος «Περί δήμων και δημοτικών άρχόντων» ήτο ο της 37ης Δεκεμβρίου 1833. Πρό τούτου ίσχυσεν ή δημογεροντία.

* *

'Η πρώτη έν 'Επιδαύρω 'Εθνική Συνέλευσις διά του νόμου της 30ης 'Απριλίου 1822 ώρισεν να εκλέγονται οί δημογέροντες από τον λαόν, τούτο δέ έτήρησαν πιστώς και αί άλλαι Συνελεύσεις.

'Ο Καποδίστριας παρεδέχθη τον θεσμόν, αλλά με νέον οργανισμόν διά του νόμου της 16ης 'Ιανουαρίου 1828, συστήσας και επαρχιακάς δημογεροντίας· τούτας όμως κατήργησε διά του νόμου της 1ης 'Ιανουαρίου 1830, τάξας άντ' αύτών εις εκάστην διοίκησιν δωδεκαμελή συμβούλια. 'Αλλ' ή Γερουσία τον κατήργησε μόλις ανέλαβεν την διοίκησιν του Κράτους, ως έπηρεάζοντα την έλευθέραν εκλογήν, δώσασα εις την εκλογήν τον παλαιόν χαρακτηρη και θεσπίσασα ότι «ή εκλογή των δημογεροντιών θέλει άνήκει εις τό έξής εις τον λαόν».

Παρά τους κλυδωνισμούς ούς ο υπέρ ανεξαρτησίας άγών επέφερεν εις την πόλιν των 'Αθηνών, οί κάτοικοι αύτης δέν παρέλειπον να εκλέγουν τους δημογέροντας αύτών. Και εις έγγραφον περισωθέν βλέπομεν ότι 141 πολίται εις συνέλευσιν έπαυσαν τους δημογέροντας Ν. Ζαχαρίτζαν, Ι. Βλάχον, Χ. Σ. Γκιβάκη και Ι. Πάλλην, διότι «έναντίον του πατρίου νόμου της Πόλεως, διά του όποίου εκλέγονται κατ' έτος οί δημογέροντες» κατείχον επί δύο και τρία έτη τό αξίωμα των Δημογερόντων της πόλεως.

'Η πόλις των 'Αθηνών είχε κυριευθή υπό του Κιουταχί και οί 'Αθηναίοι κατέφυγον εις Αίγινα. 'Αλλά και μακράν εύρισκόμενοι έτήρησαν τον πάτριον νόμον προβάντες δι' εκλεκτόρων εις την εκλογήν δημογερόντων. 'Εν τω «'Αθηναϊκώ 'Αρχείω» Ι. Βλαχογιάννη του Α'. Σελ. 526 δημοσιεύεται τό ακόλουθον έγγραφον εις τό όποϊον φέρεται ο 'Ανάργυρος Πετράκης ως εκλέκτωρ.

«Οί ύποφαινόμενοι εκλέκτορες της 'Επαρχίας 'Αττικής δυνάμει των

δημοσίων τριών συνεδριάσεων των συμπολιτών μας εις τον ναόν της 'Υπεραγίας Θεοτόκου ένταύθα και των άνά χειρας μας εκλεκτορικών έγγράφων των ίδιων, συνελθόντες εις έν σημερον, εκλέξαμεν διά της πλειοψηφίας δημογέροντας προσωρινούς της επαρχίας μας τους κυρίους Σπυρίδωνα Πατούσαν, Σπυρίδωνα Μπενιζέλον και Στέφανον Φιλιππίδην, ούς και έφοδιάζομεν με τό παρόν ένυπόγραφόν μας.

Τήν 23 'Ιουνίου 1829. 'Εν Αίγινη

(Τ.Σ.) Οί εκλέκτορες της 'Επαρχίας 'Αθηνών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΥΛΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΜΙΧΑΗΛ ΒΟΥΖΙΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΙΣΑΡΑΛΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΙΑΝΟΣΤΑΦΙΔΑΣ ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΦΥΛΑΚΤΟΣ ΔΕΜΙΡΤΖΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΧΡΥΣΟΥΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ δια ΣΠ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

* *

Μετά τό τέλος των έχθροπραξιών και τό πρωτόκολλον της 3ης Φεβρουαρίου δι' ού άνεγνωρίζετο ή ανεξαρτησία της 'Ελλάδας, έπηκολούθησεν ή επάνοδος των 'Αθηναίων εις τας έστίας των.

Τήν 13ην Μαΐου 1831 συνήλθεν ο δήμος εις έλευθέραν εκλογήν και εξέλεξε τους δημογέροντας. Τιοιότοι εξέλέγησαν κατά σειράν οί 'Ανάργυρος Πετράκης, Ν. Ζαχαρίτζας, Μιχ. Βουζίκης και 'Αγγελος Γέροντας. Ταύτην δέν ήθελε ν' αναγνωρίση ο Καποδίστριας (ως αναφέρει ο Σουρμελής Σελ. 269). 'Αλλ' ή δημογεροντία αύτη ανέλαβε την έξουσίαν και ήρχισε δραστηρίως διαρρυθμίζουσα και τακτοποιουσα τά της πόλεως.

Δέν είχεν έτι πλήρως έλευθερωθή ή 'Ελλάς και ο μεταξύ έλλήνων άγών μεταξύ Συνταγματικών και Καποδιστριακών έξερράγη Οί 'Αθηναίοι έτάχθησαν υπέρ των Συνταγματικών. 'Αλλ' έπήλθεν ή δολοφονία του Καποδιστρίου και ή διάδοχος αύτου κυβερνήσις, «διά να βλάβη τους 'Αθηναίους» ως λέγει ο Σουρμελής, έπεριψε δυο πλοια εις Πειραιά ενεργοντα αποκλεισμόν και παραβλάπτοντα τό έμπόριον.

Οί Δημογέροντες άπηύθυναν την ακόλουθον διακοίνωσιν εις τους αντιπρέσβεις των Δυνάμεων :

«... 'Οθεν, κατ' αίτησιν της τοπικής έξουσίας και των πολιτών αναφέρονται οί ύποφαιτόμενοι περί τούτων και παρακαλούσι θερμώς τους Κυρίους 'Αντιπρέσβεις να λάβωσι πρόνοιαν περί της άποκαταστάσεως της τοπικής ήσυχίας, ώστε οί πολίται γενόμενοι έλεύθεροι πάσης έπηρεας έξωτερικής έξουσίας, να μετέρχωνται τας εργασίας και τό έμπόριον. 'Εν τούτῳ λαμβάνομεν την τιμήν να καλούμεθα της 'Υμετέρας 'Εξοχότητος.

Ταπεινοί δοϋλοι

Οί Δημογέροντες 'Αθηνών

Ν. ΖΑΧΑΡΙΤΣΑΣ, ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ ΠΕΤΡΑΚΗΣ, ΑΓΓ. ΓΕΡΟΝΤΑΣ. Μ. ΒΟΥΖΙΚΗΣ

Τή 3η Φεβρουαρίου 1832. 'Εν 'Αθήναις

'Αξιον παρατηρήσεως είναι, ότι εις πάντα τά έγγραφα των χρόνων εκείνων ή γλώσσα είναι ώραία, εύπρεπής, ρέουσα και δυνάμεθα να είπωμεν, ότι θα ήτο εύτύχημα, άν διάφοροι επιστήμονες, χρονογράφοι και άλλοι έλληνες του 1938 έγνώριζον την γλώσσαν ως οί άνδρες του 1832.

Οί αντιπρέσβεις έσπευσαν να ενεργήσωσι την διάλυσιν του αποκλεισμού. Οί δημογέροντες ούτοι διεκρίθησεν διά την δρᾶσιν των και διε-

δραμάτησαν σπουδαίον μέρος ἐν τῇ πολιτικῇ διαπλάσει καταθέσαντες τὴν ἀρχὴν περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1832.

Τὴν 25ην Ἰανουαρίου 1833 ἐλήφθη εἰς Ἀθήνας ἡ εἶδησις τῆς ἀποβιβάσεως τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος εἰς Ναύπλιον.

Τὴν 1ην Μαρτίου 1833 ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας ὁ Ἰάκωβος Ρίζος ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Βασιλέως διὰ τὴν παραλαβὴν ἀπὸ τοὺς Τούρκους τῶν φρουρίων. Καὶ τὴν 31ην Μαρτίου, ἡμέραν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, ἐκενοῦται ἡ Ἀκρόπολις καὶ ἡ πόλις τῶν Ἀθηναίων ἐλευθέρα ἀναλαμβάνει καὶ πάλιν τὴν νέαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων σταδιοδρομίαν τῆς. Διὰ διατάγματος τῆς 23ης Ἀπριλίου 1833 διορίζεται νομάρχης Ἀττικοβοιωτίας ὁ Μιχαὴλ Σχινᾶς, καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ νόμου ἐκλέγεται ἡ νέα δημογεροντία ὑπὸ τοὺς Γιαννακὸν Βλάχον, Γεώργιον Μεταξᾶν καὶ Νικόλαον Ζαχαρίτσαν, ὅστις διορισθεὶς ταμίης ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Βουζίκῃ.

*
* *

Ο ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΠΡΟΣΦΩΝΕΙ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ

Τὴν 15ην Φεβρουαρίου 1834 ὁ Βασιλεὺς Ὀθων ἀνεχώρησεν ἐκ Ναυπλίου διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ ἀνεπισήμως τὰς Ἀθήνας ὅπου καὶ τῷ ἐγένετο ἐνθουσιώδης ὑποδοχή. Μετ' ὀλιγοήμερον διαμονὴν ἀπῆλθεν ἵνα ἐπανέλθῃ μετ' ὀλίγον ἐκ δευτέρου διὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου τῶν Ἀνακτόρων. Ἀφοῦ ἐψάλη δοξολογία, ὁ ἱατρὸς καὶ τέως Δημογέρον Α. Πετράκης προσφωνεῖ τὸν Βασιλέα Ὀθωνα ἐκ μέρους τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων. Καὶ ὁ Βασιλεὺς ἀπαντᾷ ὡς ἀκολουθῶς:

«Μὲ βοθῶ ἀίσθημα θέτω σήμερον εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν θεμέλιον λίθον τῆς πρώτης οἰκίας μου, τὴν ὁποίαν οἰκοδομῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ οἰκοδομὴ αὕτη θέλει παρέχει εἰς ἐμὲ τὴν θέαν τῶν μεγάλων καὶ ἀξιοθαυμάστων μνημείων τῶν ἀρχαίων αἰώνων καὶ ἐκάστην ἡμέραν τῆς διαμονῆς μου εἰς αὐτὴν, θέλει ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην μου τοὺς μεγάλους ἐκείνους ἄνδρας, τοὺς ὁποίους θέλω ἔχει ὡς παράδειγμα πρὸς πᾶν ὑψηλὸν καὶ εὐγενές. Ἐκάστη ἡμέρα θέλει μὲ ὑποστηρίξει εἰς τὴν πεποιθήσιν, ὅτι οἱ ἀπόγονοι ἐκείνων τῶν Ἑλλήνων συνδεδεμένοι μὲ τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν, θέλουν διενεργήσῃ καὶ ἐπὶ τὸ παρὸν τοιαῦτα λαμπρὰ ἔργα».

Ὁ θεμέλιος λίθος τῶν Ἀνακτόρων φέρει κεχαραγμένην τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν: «Γῆ μητερ, δέχου με εὐμενῶς λίθον θεμέλιον Ὀθωνος Βασιλέως ἐν δόμοις 1834». (Ἐφημερίς «Σωτὴρ» 1834 ἀριθ. 19 Σύγγραμμα Γ. Π. Παρασκευοπούλου).

Ὁ νόμος περὶ συστάσεως Δήμων, βάσει τοῦ ὁποίου ἐγένοντο αἱ πρῶται ἐκλογαὶ δημοτικῶν ἀρχόντων, ἐδημοσιεύθη τὴν 27ην Δεκεμβρίου 1833 ἐπεξηγηθεὶς διὰ τῶν ὁδηγίων τῆς 15ης Ἀπριλίου 1834: «Σκοπὸς τῆς διαιρέσεως ταύτης τοῦ Κράτους εἶναι τὸ νὰ κατορθωθῇ ἡ ὀργανικὴ ἀνάπτυξις τοῦ πολιτικοῦ σώματος καὶ τῶν μερῶν αὐτοῦ καὶ ν' ἀποκατασταθῇ ἀπλουστερά ἡ διοίκησις τοῦ Κράτους, ὥστε ἡ Κεντρικὴ Κυβέρνησις νὰ μείνῃ ἐπαναπυμένῃ, ὅτι οἱ νόμοι ἐκτελοῦνται εἰς μὲν τὰς Νομαρχίας διὰ τῶν Νομαρχίων, εἰς δὲ τὰς Ἐπαρχίας διὰ τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ εἰς τοὺς Δήμους διὰ τῶν δημοτικῶν Ἀρχῶν.

Διὰ τοῦ νόμου καθορίζετο, ὅτι ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ συνεκροτεῖτο ἀπὸ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον, τὸν Δήμαρχον καὶ τοὺς Δημορχιακοὺς Παρέδρους. Τὴν ἐκλογὴν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου διενήργει δημαρειακὴ ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἀπὸ τὸν Δήμαρχον ἢ ἓνα Πάρεδρον καὶ δύο ἄλλων μελῶν ἐκλεγομένων ἀπὸ αὐτὰ τὰ μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου.

Μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἐγένετο ἡ τοῦ Δημάρχου καὶ τῶν Παρέδρων ἀπὸ Δημαρειακὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον συνέκειτο ἀπὸ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον καὶ ἴσον ἀριθμὸν τῶν πλέον φωρολογουμένων καὶ ἐχόντων δικαίωμα ψήφου δημοτῶν. Διὰ τὴν θέσιν τοῦ Δημάρχου ἐξελέγοντο τρεῖς ὑποψήφιοι, διὰ δὲ τὴν τοῦ Παρέδρου εἰς μόνος.

Μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς πράξεως τῆς ἐκλογῆς, ὁ κατάλογος ὑπεβάλλετο εἰς τὸν Βασιλέα καὶ οὗτος διὰ τοὺς δῆμους Α' καὶ Β' τάξεως διώριζε κατ' ἐκλογὴν τὸν ἓνα ἐκ τῶν τριῶν ὑποδειχθέντων καὶ τοὺς ὀριζόμενους Παρέδρους. Ἡ πρώτη ἐκλογὴ καθ' ἅπαν τὸ κράτος τῶν δημοτικῶν ἀρχόντων ἐγένετο εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 1835. Ὁ ἀγὼν διεξήχθη μὲ φανατισμὸν καὶ ἔξαψιν τῶν πνευμάτων.

Ἡ ἐφημερίς «Σωτὴρ» 1835 ἀρ. 13 ἔγραφε τὰ ἐξῆς: «Ἐκτός τῶν συναγωνιστῶν μας Φαναριωτῶν, ὅλοι οἱ λοιποὶ καταγίνονται ἐνταῦθα νὰ πιάσουν τὰς θέσεις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τὴν καθέδραν τοῦ Δημάρχου. Σκοπὸς τῆς γενεᾶς ταύτης εἶναι νὰ προετοιμασθῇ διὰ τὰ Ὑπουργεῖα καὶ διὰ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Ὁ κ. Ἡπίτης εἶναι ἐπὶ κεφαλῆς τούτων. Ὁ Βασιλεὺς μας ὁμῶς ἐπιθυμεῖ τὸ πᾶν διὰ τοὺς ἀγωνισθέντας Ἑλληνας, καὶ δείγματα μεγάλα τῶν εὐγενῶν τούτων αἰσθημάτων του μᾶς δίδει καθ' ἡμέραν».

Ὁ Βασιλεὺς εἶχε καλέσει διαφόρους προύχοντας ὅπως ἀποδεχθῶσι δικαστικὰς καὶ διοικητικὰς θέσεις διὰ τὴν πρώτην ὀργάνωσιν τοῦ κράτους καὶ τῶν ἐξουσιῶν αὐτοῦ. Οὕτω ὁ Ἀναργυρος Πετράκης εἶχε δεχθῆ τὴν θέσιν τοῦ Πρωτοδίκου ἐν Χαλκίδι καὶ μετὰ ταῦτα τοῦ Εἰρηνοδίκου ἐν Ἀθῆναις, ἐνῶ συγχρόνως ἐξεπλήρου καὶ χρέη Δημάρχου.

Τὴν δημαρειακὴν ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἀπετέλεσαν οἱ Ἀναργυροὶ Πετράκης, Δημήτριος Καλλιφρονᾶς καὶ Σπυρίδων Μπενιζέλος, πρωτοκολλητῆς δὲ ἦτο ὁ Κ. Κοκκίδης. Κατὰ τὰς πρώτας ταύτας ἐκλογὰς ἐψηφοφόρησαν περὶ τοὺς 800. Σημειωτέον ὅτι ὁ Δῆμος Ἀθηναίων περιελάμβανε μόνον τὰς Ἀθήνας καὶ τοὺς περίεξ συνοικισμοὺς, ἐνῶ τὰ χωρία Ἀμαρουσίου, Κηφισιά, Χαλάνδριον, Ἡράκλειον καὶ λοιπὰ, ὑπήγοντο εἰς τὸν Δῆμον Ἀμαρουσίου.

Δημοτικοὶ Σύμβουλοι ἐξελέγησαν οἱ ἀκόλοιθοι: Δ. Καλλιφρονᾶς Ι. Μακουγιάννης Σ. Μπενιζέλος Π. Ἡπίτης Χ. Τουφεξῆς Δ. Μισαραλιώτης Σ. Χ. Γκιβάκης Π. Σκουζῆς Ν. Γέροντας Σ. Παλαιολόγος Σ. Πατούσας Μ. Βουζίκης Κ. Κοκκίδης Ν. Λιανοσταφίδας Γ. Γεννάδιος Σ. Γαλάτης Σ. Κυριακὸς Θ. Βρυζάκης.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας συνῆλθεν ἡ κατὰ νόμον δημαρειακὴ ἐπιτροπὴ διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν τριῶν ὑποψηφίων Δημάρχων καὶ προσέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν Δημητρίου Καλλιφρονᾶ, Ἀναργύρου Πετράκη καὶ Σπυρίδωνος Μπενιζέλου. Ἐκ τούτων τὰς περισσοτέρας ψήφους ἔλαβεν ὁ Δημ. Καλλιφρονᾶς, δεύτερος δὲ ἐξελέγη ὁ Ἀναργυρος Πετράκης. Ὁθεν πάντες ἀνέμενον τὸν διορισμὸν τοῦ Καλλιφρονᾶ, ἀλλ' ὁ Βασιλεὺς ἐξέλεξε καὶ διώρισε τὸν Ἀναργυρον Πετράκην, προφασισθεὶς ὅτι ὁ Καλλιφρονᾶς ἦτο νέος ἔτι διὰ τὸ ὕψιστον τοῦτο δημοτικὸν ἀξίωμα.

Ὁ διορισμὸς τοῦ Α. Πετράκη ἔγινε διὰ Β. Δ. τῆς 6ης Μαΐου 1835. Ἵσως τοῦτο ὑπῆρξε τὸ πρῶτον σπέρμα τοῦ ἀντιοθωνισμοῦ τοῦ Δ. Καλλιφρονᾶ, ὅστις μετὰ 27 ἔτη ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν ἔξωσιν τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος. Εἰς τὸ ἐπόμενον καὶ τελευταῖον μέρος τῆς παρούσης μελέτης θὰ ἐξετάσωμεν τὰ τῆς δράσεως τῆς πρώτης δημοτικῆς ἀρχῆς Ἀθηναίων.

Ἄπο τὰ «Παλαιὰ καὶ Νέα» ποιήματα τοῦ
Diego Valeri, κατὰ πεζὴν μετάφρασιν ΕΛΕ-
ΝΗΣ Π. ΨΗΜΕΝΟΥ.

ΞΥΛΙΝΟΙ ΣΤΑΥΡΟΙ

Ξύλινοι σταυροί, γυμνοί. σ' τὴ γυμνῇ γῆ
ποὺ σκεπάζει τοὺς δοξασμένους νεκρούς.
Σταυροὶ ποὺ ἡ μάχη καὶ ἡ νίκη
φυτεύει μὲ τῆς σημαῖες ἐκεῖ ποὺ πηγαίνει.

Σταυροὶ ποὺ εἶναι φρουροὶ ἑνὸς κόσμου,
Τάφοι ποὺ εἶναι φρουροὶ μιᾶς ἀγάπης,
Ξύλινοι σταυροὶ βυθισμένοι σ' τὴν καρδιά
μιᾶς σπαραγμένης ἀνθρωπότητας.

DIEGO VALERI

ΟΧΘΗ ΛΥΠΗΣ, ΚΑΝΑΛΙ ΛΗΘΗΣ...

Τώρα εἶναι ἡ μεγάλη τοῦ φθινοπώρου σκιά·
ἡ ψυχρὴ βραδεῖα ποὺ ἔξαφνα φθάνει
ἀπὸ τὸν ἀχνοσκοτῖνο οὐρανὸ
σ' τὰ θωλὰ νερά, σ' τὴ ραγισμένη πέτρα.

Τώρα εἶναι ἡ ἀγωνία τῶν ἀραιῶν φώτων,
κίτρινα, χαμένα μεσ' τὴν ὁμίχλη,
χωρισμένα τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, μακριά,
τὸ καθένα κλεισμένο σ' τὸ δικό του κύκλο.

Ὅχθη λύπης, θλιβερὸ κανάλι
οὔτε μιὰ φωνὴ μέσα σ' τὴ πεθαμένη καρδιά,
Μόνο αὐτοὶ οἱ σπαρακτικοὶ ἀποχαιρετισμοὶ
τῶν πλοίων ποὺ ἀφίνουν τὸ λιμάνι.

DIEGO VALERI

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΔΕΚΑΞΗ ΜΟΥ ΧΡΟΝΩ

Τὸ τραγοῦδι τῶν δεκάξη μου χρόνῳ
ποῦ οἱ ρυθμοὶ γλυκειᾶς χαρᾶς εἶχαν τονίσει
Τὸ τραγοῦδι μου τὸ πρῶτο καὶ στερνὸ
τὸ τραγοῦδι τῆς ἀγάπης μου ἔχει σβύσει

Κάποιο πλάνο μαγεμένο δειλινὸ
σὰν τὰ λούλουδα τοῦ κήπου εἶχε ἀνθίσει
κάποιο πλάνο δειλινὸ—δὲν τὸ ξεχνῶ—
στὴν καρδιά μου μυστικὰ μοῦ εἶχε μιλήσει.

Τώρα, ἔσβυσε κι' ἐγὼ πονῶ-πονῶ
Τί κι' ἂν τ' ἀνθὴ ἔχουν γύρω ξανανθίσει
Τὸ τραγοῦδι τῶν δεκάξη μου χρόνῳ
Τὸ τραγοῦδι τῆς ἀγάπης μου ἔχει σβύσει.

ΛΥΔΙΑ ΑΥΛΩΝΙΤΟΥ

ΟΤΙ ΚΑΙ ΝΑΝΑΙ

Ἦσυχά περα τὰ νερά τοῦ Πηνειοῦ κυλᾶνε
παληὰ Πλατάνια γέρικα ἦσυχά τὰ θωρᾶνε.
Ἦσυχά γύρω μου παντοῦ π' ἀπλώνετε ἡματιὰ μου
Πλὴν πάντοτε ἀνήσυχη, ἡ δόλια ἡ καρδιά μου.

Μακρυὰ, μακρυὰ, πρὸς τὸ Νοτιὰ βρίσκεται καὶ χτυπάει
Γιὰ μάτια ποῦ τὴ σπάραξαν, γιὰ μάτια π' ἀγαπάει.
Γιὰ μάτια ποῦ τὴν ἔκαναν πολλές φορές νὰ κλάψη
Γιὰ μάτια ποῦ οἱ σπίθες τους τὴν εἶχανε ἀνάψει.

Ὅμως μακρυὰ κεῖ στὸ Νοτιὰ ποῖός ξέρει τί νὰ λένε !
Τάχα τὰ μάτια νὰ γελοῦν ἢ τάχατες νὰ κλαῖνε ;
Ὅτι καὶ νᾶναι ἡ καρδιά ποτέ της δὲν θὰ πάψη
Νὰ σπαρταρᾶ καὶ νὰ χτυπᾶ γι' αὐτὴνε πούχε κλάψη.

Δ. ΣΟΥΤΖΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

ΠΑΛΙΑΤΣΟΣ

Σβύσε τοῦ πόνου ἄποψε, τὸ μαράζι
μὲ τοῦ τρελλοῦ τοῦ πόθου τὴν ὁρμή,
μ' ἓνα φιλὶ γλυκὸ ποῦ ξελογιάζει,
μ' ἓνα ποτῆρι μπρούσικο κρασί!

Σπάσε τίς ἀλυσίδες ποῦ σὲ δένουν
μὲ τῶν παληῶν ὀνείρων τὴ ζωὴ!
Πᾶν οἱ χαρές, τὰ νιάτα μας διαβαίνουν.....
Καὶ σὲ μιὰν ἄκρη ὁ Χάρος καρτερεῖ!

Παρὰ νὰ κλαῖς, μιὰν εὐτυχία ποῦ περνᾷ
καὶ νὰ προσμένῃς κάποιαν ἄλλη σιτὴ ζωὴ σου
γέλα σὰν τὸν παλιάτσο, χά, χά, χά
κι' ὅλος ὁ κόσμος θὰ γελάει μαζί σου.

Μ. ΚΑΛΛΟΝΑΙΟΣ

1. ΜΑ'Ι'ΟΥ. Ἡ πρωτομαγιά ἐωρτάσθη εἰς τὰς Ἀθήνας, τὸν Πειραιᾶ, καὶ τὰ προάστεια, μὲ ἐνθουσιασμόν.

Εἰς τὸν Πειραιᾶ συνεκεντρώθησαν πολλὰ χιλιάδες ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων. Εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Δημοτικοῦ θεάτρου ὠμίλησε ὁ πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως θάνατος τοῦ Ρομανιόλι καθηγητοῦ τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Πατρῆας. Ὁ θανὼν μετέφρασεν εἰς τὴν Ἰταλικὴν ὄλα σχεδὸν τὰ περὶ σωθέντα ἔργα τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ θεάτρου, ἀφιερῶσας τὸ ἥμισυ τῆς ζωῆς του εἰς τὴν ἀναβίωσιν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ δράματος εἰς τὸ θέατρον τῶν Συρακουσῶν.

2. ΜΑ'Ι'ΟΥ. Ὁρκίζονται οἱ νέοι ἀνθυπολοχαγοὶ οἱ ἀποφοιτήσαντες κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος. Ὁ βασιλεὺς τοὺς προσφωνεῖ ὡς ἑξῆς: «Ἀπὸ σήμερον εἰσέρχεσθε εἰς τὸ Σῶμα τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ. Ἐνὸς στρατοῦ, ὁ ὁποῖος εἶδεν ἡμέρας δόξης καὶ μεγαλείου, εἶδε καὶ ἡμέρας ἀτυχιῶν καὶ πτώσεων, ἀλλ' ὁ ὁποῖος ποτέ του δὲν ἐλησμόνησε τὸν ἑαυτὸν του, ἀλλὰ πάντοτε καὶ μέσα στὴν μεγαλυτέρα του δυστυχίᾳ ἐγνώρισε νὰ ἐπανεύρῃ τὸν δρόμον τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος. Δι' αὐτὸ καὶ σήμερα ἐπανευρῶν ὀριστικῶς τὴν πλέον τὸν δρόμον τοῦτον, ἴσταται ὑπερήφανος ἐνώπιον τοῦ ἔθνους, ἀξίος αὐτοῦ καὶ τῶν προσδοκιῶν του.

Εἶνε μεγάλη τιμὴ δι' ἐσᾶς, νέοι ἀξιωματικοί, ν' ἀνήκετε εἰς ἓνα τοιοῦτον στρατόν. Ἡ δὲ πράξις, ἡ ὁποία σᾶς συνδέει μὲ αὐτὸν ἀναποσπάστως, εἶνε ὁ ὄρκος σας, τὸν ὁποῖον μοῦ ἐδώσατε σήμερον.

Εἶμαι βέβαιος, ὅτι κανεὶς ἐπὶ σᾶς δὲν θεωρεῖ τὸν ὄρκον αὐτὸν ὡς μιὰν ἀπλὴν τυπικὴν πράξιν. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι καθένας ἀπὸ σᾶς πιστεύει ἀπολύτως εἰς τὴν ἰερότητα αὐτοῦ καὶ ὅτι ὁ ὄρκος σας αὐτὸς σᾶς ὑποχρεώνει ἀπολύτως, ὄχι μόνον διὰ τὰ καθαρῶς ὑπηρεσιακὰ σας καθήκοντα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς πράξεις τοῦ ἰδιωτικοῦ σας βίου καὶ διὰ τὸν τρόπον σας τοῦ σκέπτεσθαι.

Σᾶς χαράσσει τὸν δρόμον, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον θὰ διαρρεύσῃ ἡ ζωὴ σας ἀπλῆ, ἔντιμος καὶ ὑπερήφανος.

Μὲ τὸν ὄρκον ποῦ ἐδώσατε, συμβιβασμοὶ συνειδήσεως μὲ αὐτὸν δὲν ὑπάρχουν δι' ἐσᾶς. Διεκφυγὰ μὲ προφάσεις ἀνωτέρων δῆθεν λόγων δὲν ὑπάρχουν. Ὅσοι τυχὸν εἰς τὸ παρελθόν, εἴτε ἐδῶ, εἴτε ἄλλοῦ, προσεπάθησαν νὰ παίξουν μὲ τὸν ὄρκον τῶν ἡμεῶν κατησχυμένοι εἰς τὴν ζωὴν τῶν, διότι τοὺς καταδίκασεν ἡ ἴδια αὐτῶν συνείδησις, ὅπως τοὺς καταδίκασε καὶ ἡ ἱστορία.

Ὁ ἔντιμος ἄνθρωπος, ὡς ἀξιωματικὸς πρέπει νὰ εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἔντιμος καὶ ἀκέραιος.

Πιστεύω ὅτι εἴσθε ἀπολύτως ἀποφασισμένοι νὰ ἀκολουθήσετε τὸν δρόμον αὐτὸν τῆς τιμῆς καὶ σᾶς συγχαίρω δι' αὐτὸ καὶ διὰ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιωματικοῦ, τὸν ὁποῖον ἀπεκτήσατε. Καὶ σᾶς εὐχομαι εἰς τὸ στάδιόν σας πρόδοον καὶ νὰ συντελέσητε καὶ σεῖς μὲ τὴν σειράν σας εἰς τὴν ἀκμὴν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ στρατοῦ μας».

3. ΜΑ'Ι'ΟΥ. Ἐγκαίνια τῆς ἐν τῷ Ζαππεῖῳ ἐργατικῆς ἐκθέσεως «Χαρά καὶ Ἔργασία».

Θάνατος τοῦ ποδοσφαιριστοῦ Δικαιοπούλου ἐξ' ἀφορμῆς σοβαρῶν τραυμάτων κατὰ τὸ ἀγώνισμα.

5. ΜΑ'Ι'ΟΥ. Ἀνακοινεῖται ἡ σύλληψις τριῶν ἐπικληρυγμένων πρῶην Βουλευτῶν τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος καὶ 50 ἄλλων κομμουνιστικῶν στελεχῶν. Οἱ συλληφθέντες ἀλληλοκατηγοροῦνται διὰ σπατάλας, καταχρήσεις κ.λ.π. Ἀπονέμεται γερμανικὸς μεγαλόσταυρος εἰς τὸν κ. Ι. Μεταξά.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών λαβών γράμματα παρά του Μακ. Πατριάρχου Ιεροσολύμων, σχετικά προς το ζήτημα της επισκευής του ναού της Αναστάσεως, προέβη εις ενέργειάς. Πανταχόθεν εκδηλούνται προθυμία, υπάρχουν δὲ βάσιμοι ἐλπίδες, ὅτι, διὰ τῆς συμμετοχῆς ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους, ὡς ἐγένετο καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ὁσάκις ἐπρόκειτο διὰ τὸν Πανάγιον Τάφον, θὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ τὴν ἐπισκευήν.

6. ΜΑΪΟΥ. Ἡ «Πρωΐα» γράφει: «Καὶ εἰς τὴν Ζάκυνθον, ὅπως καὶ εἰς μερικὰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος, αἱ φυλακαί, ὅπως τηλεγραφεῖται, ἔμειναν κεναὶ πρᾶγμα πού δὲν εἶχε συμβῆ ἀπὸ μιᾶς δεκαπενταετίας. Ἡ τόσον αἰσθητὴ ἐλάττωσις τῆς ἐγκληματικότητος, τῆς ὁποίας σύμπτωμα εἶνε ἡ ἔλλειψις καταδίκων εἰς μερικὰς φυλακάς τοῦ κράτους, ὀφείλεται εἰς τὴν γενικὴν κρατικὴν τακτοποίησιν». «Ἀφίξις εἰς Ἀθήνας τῆς Πριγκηπίσσης Ἑλένης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Κομήσσης τοῦ Ταϊρικῆς».

7. ΜΑΪΟΥ. Ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης ὁ Πριγκηψ Γεώργιος ἀναχωρεῖ διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ Κυβέρνησις ἀποφασίζει τὴν ἀνέγερσιν δικαστικοῦ μεγάρου ἐν Θεσπλίῃ. Ὁ Βασιλεὺς ἐπισκέπτεται τὸν Βόλον. Ὁ Δήμαρχος κ. Σπυρίδης προσφωνεῖ ὡς ἑξῆς:

«Ἡ πόλις μας ὑποδέχεται τὸν Ἀνώτατον Ἀρχοντα τῆς χώρας μετὰ συγκίνησιν ἐνθουσιασμόν καὶ ἀγάπην. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῆς τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος εἰς τὴν Πηλιοριτικὴν μας πρωτεύουσάν, ὑπῆρξε διὰ τὸν λαόν εἰς μακρὰς διακαῆς πόθος, πηγάζων ἐκ τοῦ ἀγνοῦ καὶ πατριωτικοῦ αἰσθήματος νὰ ἴδῃ καὶ ἐπευφημήσῃ τὸν Βασιλέα του, φορέα ἐλπίδων, φορέα κοινωνικῆς γαλήνης, σύμβολον ἐνώσεως καὶ ἐθνικῆς ἀναδημιουργίας». Ἐιτηκολούθησεν ὑποδοχὴ τοῦ Βασιλέως εἰς τὰ χωριὰ τοῦ Πηλίου.

9. ΜΑΪΟΥ. Ἐξακολουθεῖ ἡ ἀνά τὴν Θεσσαλίαν καὶ Μακεδονίαν περιοδεία τοῦ Βασιλέως.

10. ΜΑΪΟΥ. Ὁ Βασιλεὺς εἰς τὴν Κοζάνην καὶ εἰς τὰ Γρεβενά. Ὁ Βασιλεὺς ἐπεσκέφθη καὶ τὴν βιβλιοθήκην Γρεβενῶν ἣτις ἰδρύθη τὸν 17ον αἰῶνα ὡς σχολικὴ βιβλιοθήκη. Τὸ 1813 μετεβλήθη εἰς ἀναγνωστήριον, ἀπὸ δὲ τοῦ 1923 περιήλθεν εἰς τὸν δῆμον. Περιέχει 15.000 τόμους πολυτίμων ἐκδόσεων, ὧν πλείστα προεπαναστατικά, τὰς δύο πρώτας ἑλληνικὰς ἡμερησίας τῶν ἀδελφῶν Πουλλίου, ἐκδοθείσας εἰς Βιέννην, τὴν περίφημον «Χάρταν» τοῦ Ρήγα, γλυπτὰ ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, ξυλογλυπτικὸν διάκοσμον οἰκίας τοῦ 1624, χρυσόβαυλα, φερμάνια καὶ ἄλλα.

Τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν ψηφίζει ὡς ἀντιπρύτανιν τὸν καθηγητὴν κ. Ε. Σκάσσην.

Μετὰ ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν καθηγητῶν προέβη εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ κ. Γεωργίου Στρέϊτ ὡς ἐπίτιμου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Ὁ κ. Στρέϊτ εἶνε ὁ δεύτερος, μετὰ τὸν Αρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομον, ἐκλεγόμενος ἐπίτιμος καθηγητής.

Πρωτοβουλία τοῦ Νομάρχου Δράμας συνεκροτήθη ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία ἀνέλαβε νὰ ἀνεγείρῃ μνημεῖον τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος. Ἡ ἐπιτροπὴ καθώρισεν ὅπως τὸ μνημεῖον αὐτὸ ἀνεγερθῇ εἰς τὴν χαράδραν τοῦ Γρανίτη τῆς περιοχῆς Γιουρατζίκ, ὅπου κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, ἐγράφησαν αἱ μεγαλύτεραι ἐπιποιεῖαι. Τὸ μνημεῖον θὰ συμβολίσῃ ὄλους μαζί πού ἐπολέμησαν γιὰ τὴ Μακεδονίαν καὶ θὰ ὀνομασθῇ τοῦτο «Μνημεῖον τοῦ Μακεδόνο» Ἀντάρτου».

Κληθέντες ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἀφίχθησαν ξένοι εἰδικοί πρὸς ἐπιστημονικὴν ὀργάνωσιν τῶν δημοσίων ὀργανισμῶν. Οὗτοι εἶναι ὁ κ. Κλάρκ Ἀμερικανὸς καὶ ὁ κ. Λώραντ, Οὐγγρος. Ὁ κ. Κλάρκ ἐπελήφθη τῆς μελέτης ἀναδιοργανώσεως τῶν τελωνείων, ὁ δὲ κ. Λώραντ μελετᾷ τὸ ζήτημα τῶν συντάξεων.

11. ΜΑΪΟΥ. Συνεχίζεται ἡ Βασιλικὴ περιοδεία ἐν Μακεδονίᾳ Ὁ Βασιλεὺς ἐπεσκέφθη τοὺς τόπους ἐνθα ἔγιναν αἱ μάχαι τῆς Ἐλασσῶνος καὶ τοῦ Σαρανταπόρου.

12. ΜΑΪΟΥ. Ὁ Βασιλεὺς προπεμφθεὶς ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Καστορίας ἐφθάσεν εἰς τὴν Φλώριναν. Μεταβάς μετὰ εἰς Κρυσταλλοπηγὴν ἐπιθεώρησε τμήμα τοῦ μεθοριακοῦ στρατοῦ.

14. ΜΑΪΟΥ. Δημοσιεύεται νόμος «περὶ καταργήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀμμοληψίας καὶ ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ διὰ προσθέτου τέλους ἐπὶ τῶν ἀδειῶν ἀνεγέρσεως οἰκοδομῶν». Διὰ τοῦ νόμου ἀπαλλάσσεται τὸ κράτος ἀπὸ τὴν ἴαν δαπανηρὰν μέριμναν τῆς εἰσπράξεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀμμοληψίας, οἱ

δὲ μικροϊδιοκτῆται καὶ οἱ ἐν γένει οικονομικῶς ἀσθενέστεροι τῶν πολιτῶν ἀπὸ τὴν καταβολὴν οἰουδήποτε βάρους διὰ τὴν ἀμμον, τὴν ὁποίαν χρησιμοποιοῦν πρὸς ἀνέγερσιν νέων οἰκοδομῶν ἢ ἐπισκευὴν παλαιῶν. Οὕτω ἀπαλλάσσονται ἐπιβαρύνσεως αἱ ἀνεγειρόμεναι οἰκίαι, ἡ ἀξία τῶν ὁποίων δὲν ὑπερβαίνει τὰς 100 χιλιάδας δραχμῶν. Ἐπίσης ἀπαλλάσσονται τοῦ τέλους αἱ ἐπεκτάσεις καὶ αἱ προσθηκαὶ ἐπὶ ὑφισταμένων οἰκοδομῶν, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν ὑπερβαίνουν τὰ 100 κυβικὰ μέτρα.

Ὁ Βασιλεὺς φθάνει εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Δηλώσεις τοῦ κ. Μεταξᾶ, λέγοντος ὅτι διὰ τῶν νέων μέτρων περὶ καπνοῦ ἐπιτυγχάνεται:

1) Ἡ προστασία καὶ ἡ βελτίωσις γενικώτερον τῆς ποιότητος τοῦ καπνοῦ, καθ' ὅσον ἀπεδείχθη ὅτι ἡ βελτίωσις τῆς ποιότητος ἐπιτυγχάνεται μόνον διὰ τῆς εἰς κατάλληλον ἐποχὴν καὶ ὑπὸ ὀρισμένης προϋποθέσεως παραγωγικῆς συσκευασίας τοῦ καπνοῦ.

2) Ἡ τόνωσις τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ παραγωγοῦ πρὸς τὸ εὐγενὲς τοῦτο προϊόν, ὅπερ συγχρόνως ἀποδίδει πλείοτερον παντὸς ἄλλου.

3) Ἡ παροχὴ βοηθητικῆς ἀπασχολήσεως εἰς τὴν τάξιν τῶν καπνεργατῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀποτελούντων ταύτην καὶ συνεπῶς περαιτέρω αὐξήσεως τῆς ἀγοραστικῆς τούτων ἰκανότητος ἐπ' ὠφελείᾳ αὐτῶν τούτων καὶ τῶν λοιπῶν τάξεων.

4) Ἡ παροχὴ εἰς τὸ καπνεμπόριον ὑγιῶν καὶ ἠθικῶν βάσεων διὰ τὸν καθορισμὸν δικαίων καὶ λογικῶν τιμῶν ὑπὲρ τοῦ καπνοπαραγωγοῦ ἀναλόγως τῆς ποιότητος τοῦ ἀγοραζομένου προϊόντος, ὡς καὶ ἡ παροχὴ εὐχερίας διὰ τὴν ἐνέργειαν συγχρόνων καὶ ὁμαδικῶν ἀγορῶν εἰς ἐκάστην ἐσοδείαν πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως διευκολυνθῇ ἡ ἔγκαιρος παραλαβὴ καὶ μεταφορὰ τοῦ καπνοῦ εἰς τὰ κέντρα τῆς ἐμπορικῆς αὐτοῦ ἐπεξεργασίας.

5) Ἡ ἐναρμόνισις τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν καπνοπαραγωγῶν καὶ καπνεμπόρων καὶ ἡ ἐξάλειψις τῶν μεταξὺ τούτων προστριβῶν, ὡς καὶ τῶν προστριβῶν μεταξὺ τῶν ἐμπόρων τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν φοροτεχνικῶν ὑπηρεσιῶν αἰτινες, δύναται τις νὰ εἴπῃ ἐδημιουργοῦντο κατὰ τρόπον μωραῖον καὶ ἀθέλητον κατὰ τὸ μέχρι τοῦδε κρατοῦν σύστημα.

6) Ἡ δημιουργία βάσεως διὰ τὴν κατάρτισιν ἀκριβοῦς στατιστικῆς τῆς κατ' ἔτος ἀποδόσεως τῆς καπνοπαραγωγῆς μας, ἥς ἡ παντελὴς σχεδὸν ἔλλειψις ἐπέδρα μέχρι τοῦδε κατὰ τρόπον ἴαν ἐπιζήμιον διὰ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν οἰκονομίαν, δοθέντος ὅτι ἕνεκα τῆς ἐλείψεως ἀκριβοῦς στατιστικῆς ἦτο δύσκολος ἂν μὴ ἀδύνατος ἡ ρύθμισις τῆς καπνοκαλλιέργειας καὶ ἡ ἀσκήσις σοβαρᾶς καὶ διαρκοῦς καπνικῆς πολιτικῆς.

7) Τέλος δὲ, ὅπερ καὶ σπουδαιότερον, ἡ αὐξήσις τῆς συναγωνιστικῆς ἰκανότητος τοῦ προϊόντος μας τούτου εἰς τὴν διεθνήν κατανάλωσιν διὰ τῆς καλυτέρας ἀποδόσεως καὶ βελτιώσεως τοῦ καπνοῦ τῆς χώρας μας.

Ἀρχεται ἡ εἰς Πελοπόννησον πρωθυπουργικὴ περιοδεία. Ἡ Πριγκηπίσση Ἑλένη μετὰ τῆς Κομήσσης Ταϊρικῆς ἀναχωροῦν διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

16. ΜΑΪΟΥ. Ὁ Βασιλεὺς εἰς Θεσσαλονίκην καὶ εἰς Γιαννιτσᾶ καὶ Γιδοῦ.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὀμιλῶν πρὸς τοὺς πρὸχοντας τῆς Τριπλάεως λέγει:

«Ὁ τόπος σας, συνδέεται μέσα εἰς τὴν ψυχὴν μου, μέσα εἰς τὴν φαντασίαν μου, μετὰ τὰ ἡρωϊκὰ κατορθώματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔχω πάντοτε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὁ ἀρκαδικὸς λαὸς ἀποτελεῖ τὴν ἀκρόπολιν τῆς ἐλευθερίας μέσα εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἡ ὁποία πάλιν ἦτο πάντοτε κέντρον παμμεγίστων ἐθνικῶν ἐξορμήσεων. Ἡ πόλις σας ἔχει ἀναπτυχθῆ τὸσον πολὺ, εἶνε τὸσον ὠραία, εὐρίσκειται εἰς μίαν τὸσον ὠραίαν πεδιάδα ἢ γῆ τῆς, ἡ ὁποία δὲν εἶνε μὲν εὐνοῦς, δύναται ὅμως μετὰ προσπάθειαν, μετὰ τὰ μέσα τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης νὰ γίνῃ ἀποδοτικώτερα, μετὰ ὅλα αὐτὰ, μετὰ τὸν συντόμως ἀναπτυσσόμενον τουρισμὸν τῆς καὶ μετὰ χίλια διὰ ἄλλα πράγματα, θὰ εἶνε ἓνα κέντρον πελοποννησιακῶν μεγάλων, πόλις μετὰ εὐρύτατον μέλλον, ἀφοῦ οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως αὐτῆς ἔχουν ἓνα πνεῦμα πολιτισμοῦ, πνευματικόν, εἰς σημεῖον πού δὲν ἀπαντᾷ κανεὶς εὐκόλα. Σᾶς εὐχομαι νὰ ἐξακοινηθῆτε νὰ περιποιηθῆτε τὴν πόλιν σας, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ ἀσφαλῶς μετὰ τὰς φροντίδας σας θαυμάσιον κέντρον τουρισμοῦ καὶ διαμονῆς καὶ διὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ διὰ τοὺς ξένους. Ἀπὸ σᾶς ἐξαρτᾶται νὰ βάλητε τὰς βάσεις αὐτὰς καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὸ κάμητε».

Εἰς τὴν Βύτιναν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπεν:

Ἐκάματε τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος ἰσχυρόν, τὸ ὁποῖον δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν

έλεημοσύνη κανενός άλλου έθνους. Φίλους και συμμάχους έχουμε, αλλά τους προσφέρουμε και μεις εκείνο το όποιο υποσχθήκαμε να προσφέρουμε, διότι έχουμε την δύναμιν να το κάνουμε, ενώ πριν δεν είχαμε την δύναμιν. Και τώρα μπορείτε να σηκώνετε υπερήφανα το κεφάλι σας ως "Έλληνες". Έγινε βέβαια αυτό με θυσιάς του λαού, αλλά ποιος άλλος θα προσφέρει τας θυσιάς αυτές παρά ο έλληνικός λαός. "Έτσι φθάσαμε εις την στρατιωτικήν παρασκευήν και αν βλέπετε και ύστεροδμεν ακόμη εις τόσα άλλα πράγματα πολιτισμού, τουτο συμβαίνει διότι είμεθα πτωχός διότι όλα μας τὰ μέσα τὰ έστρέψαμε εις το να είμεθα ισχυροί πολεμικώς. "Αλλά δεν πιστεύω κανείς "Έλλην να μας κατηγορήσει διότι έπροτιμήσαμε να κάνουμε την "Ελλάδα ισχυράν πολεμικώς, παρά να κάνωμε δύο δρόμους πάρα-πάνω και είμαι βέβαιος ότι είσασιτε όλοι σύμφωνοι μαζί μου. Θα ύποφέρωμεν ακόμη έως ότου εξασφαλισθώμεν πολεμικώς. Εις τὰ άλλα έπρουπαθήσαμε άφ' ενός μόν να ύψώσωμεν το έδαφος του έλληνικού πολιτισμού, ανυψοϋντες την έθνικήν παιδείαν, άφ' έτέρου δε να βελτιώσωμεν την κατάστασιν των οικονομικών του έθνους ολοκληρώσει, ιδιαιτέρως δε του κόσμου εκείνου επί της εργασίας του οποίου βασίζεται όλη ή έθνική οικονομία, του άγροτικού κόσμου. "Ό,τι μας ήτο δυνατόν έως τώρα να κάμωμεν, το έκάμαμεν και να είσθε βέβαιοι ότι και στο μέλλον θα γίνει ό,τι είνε δυνατόν να γίνει ύπέρ του άγροτικού κόσμου. Θα κάμωμεν ό,τι πρέπει να κάμωμεν".

17. ΜΑ'Ι'ΟΥ. 'Ο κ. Πρωθυπουργός εις Γορτυνίαν. 'Από τον λόγον του εν Δημησιάνη άποσπώμεν τὰ έξής:

Παρ' όλας τας αντίδράσεις, αί όποίαι έγιναν εν τώ μεταξύ, παρ' όλας τας δυσπιστίας, αί όποίαι είχαν γίνει φανερά, έδώθε και εκείθε εν τώ μεταξύ, παρ' όλους τους σκεπτικισμούς και διαταγμούς, παρ' όλην την γκρίνιαν και τις μωρομοϋρες, αί όποίαι παρουσιάσθησαν, εν τούτοις έμείνατε ο έλληνικός λαός, ο γνήσιος έλληνικός λαός, πιστός άκλόνητος και έφέραμεν τον τόπον μας εις το σημείον αυτό, το όποιο, βέβαια, δεν είνε ή κορυφή, αλλά είνε τὰ πρώτα σκαλιά της σκάλας, την όποιαν ανεβαίνουμε και στην κορυφή της όποιας θα φθάσουμε άσφαλώς. Θα φθάσουμε, αγαπητοί μου κάτοικοι της Δημησιάνης, αγαπητοί μου Γορτυνιοί, θα φθάσουμε να ίδωμεν τον τόπον μας όπως τον ώνειρεύθητε. Βέβαια γνωρίζετε ότι χίλια δυο χρειάζεσθε και ως άτομα και διά την κομόπολιν σας γενικώς, έχετε ανάγκας και διά την γενικωτέραν κατάστασιν του τόπου σας. "Αλλά μήπως νομίζετε ότι είνε τίποτε άλλο πράγμα ή ζωή παρά ή καταπολέμησις όλων αυτών των έλλείψεων, και μήπως νομίζετε ότι δεν θα έχουμε πάντα έλλειψεις; διότι όσον ανεβαίνουμε στον πολιτισμόν, τόσο αί άνάγκαι μας γίνονται μεγαλύτεραι και εκείνος, ο όποιος είνε κατώτερος εις τον πολιτισμόν και δεν έννοεί μερικάς έλλείψεις άμα ανεβή παρά πάνω θα τις καταλάβη. "Η άπόφασις ότι θα τας ύπερβώμεν τας άνάγκας αυτές και θα τας αναπληρώσωμεν τας έλλείψεις μας, ή πεποίθησις, ή αυτοπεποίθησις ότι είμεθα Ικανοί και ή θέλησις να ύπερνικήσωμεν τὰ έμπόδια και ή αλσιοδοξία ότι άσφαλώς θα ύπερνικήσωμεν αυτά, είνε ή δύναμις ή όποία ανυψώνει ένα έθνος παραπάνω από εκεί που στέκεται. Αυτά είνε τὰ έμπόδια, που δημιουργοϋν τον πολιτισμόν αυτού του τόπου.

Αυτά είνε τὰ ήθικά έφόδια, τὰ όποία κάμνουν αυτό το έθνος, έστω και όλιγάριθμον να είνε σεβαστόν».

18. ΜΑ'Ι'ΟΥ. Βαρυσημαντος λόγος του κ. Πρωθυπουργός εν Μεγαλοπόλει. 'Ο κ. Ματαξάς λέγει περί του κομμουνισμού:

Και που δεν είχαν εισηγήσει; Μήπως δεν εισηχώρησεν εις τον εργατικόν κόσμον, του οποίου εξεμεταλλεύοντο την άθλιότητα και τον όποιο ήθελον να τον αφήσουν εις την άθλιότητα διότι εάν δεν τον άφηναν εις την άθλιότητα δεν θα μπορούσαν να τον εκμεταλλευθοϋν, και το γνωρίζετε σεις, εργάται. Διότι σεις και τὰ ζητήματά σας ύπήρξαν ή άμεσος άφορμή της έκρήξεως της 4ης Αυγούστου. Μήπως δεν είχαν εισηγήσει εις τον άγροτικόν κόσμον; Μήπως δεν έβλεπε κανείς εις τὰ χωριά της "Ελλάδος, τὰ όποία ήσαν έστίαί πίστεως θρησκευτικής και πατριωτισμού, δεν έβλεπε κανείς την νεύτητα των χωρίων, ή όποία ένόμιζεν ότι έκαμνε μεγάλα κατορθώματα εάν κατέρριπτεν όλα τὰ έθνικά Ιδανικά; Μήπως δεν είχαν εισηγήσει εις τον στρατόν και τας άλλας πολεμικάς μας δυνάμεις, μήπως δεν είχαν εισηγήσει και εις τὰ σώματα της "Ασφαλείας, αλλά, το χειρότερον, μήπως δεν είχαν εισηγήσει μέσα εις τον έκτελεστικόν οργανισμόν της χώρας δι' εργασίας πο υειούς και συστηματικής εκμέρους των και μετά μεγάλης τέχνης, εξελιχθείσης εις σημείον ώστε και τώρα ακόμη, μετά τόσους κόπους και μετά τοιούτην αυταπικρησίαν, την όποίαν κατέ-

βαλε το εκπαιδευτικόν σώμα, να εύρίσκωμεν ύπολείμματα και σήμερα ακόμη της καταστάσεως εκείνης;

Και δεν ήτο αυτός κίνδυνος; "Αμ' τότε ποιός είνε ο κίνδυνος; "Εγώ άπορώ γιατί οι κομμουνισται πρό της 4ης Αυγούστου, την στιγμήν καθ' ήν έχοντας γονατισμένα πρό αυτών τὰ κόμματα της χώρας τας λεγόμενα άστικά, χωρίς κανείς από τους εκπροσώπους των κομμάτων αυτών μέσα εις το κοινοβούλιον να διαμαρτυρηθή διά το κατάντημα αυτό, άπορώ, λέγω, πώς δεν κατέλαβον την έξουσίαν και δεν κατέρριψαν όλα μέσα εις τον τόπον αυτόν. Τους έλλειψεν ή τόλμη; φαίνεται ότι και αυτοί κατὰ βάθος, τὰ πειδ βάθη μέσα της ψυχής των, δεν έπίτευσαν έαυτούς Ικανούς να έφαρμόσουν την Ιδεολογίαν των. Δεν ύπάρχει άλλη εξήγησις. "Αλλά τί μ' αυτό, άφοϋ είχαν καταστήσει την ζωήν του έθνους άδύνατον; Που να στραφή ο τόπος αυτός, που ήθέλατε να στραφή; Τὰ πολιτικά κόμματα της χώρας είχαν ρίψει τὰ άρματα των κάτω.

Δεν θέλω να τὰ κρίνω, ούτε θέλω να φέρω όλον το παρελθόν πάλιν εις φώς, αλλά την τελευταίαν περίοδον ήτο σκέψις λογική, ήτο σκέψις πολιτική ή δημιουργία του λεγομένου λαϊκού μετώπου, ή συμφωνία κομμάτων μαζί με τον κομμουνισμόν; Πώς δεν έσκέφθησαν οι άνθρωποι αυτοί, όσοι το έπεχείρησαν είτε απ' εύθείας και φανερά, είτε διά μυστικών συνεννοήσεων και κρυφά, διότι και αυτό είχε γίνει, πώς δεν έσκέφθησαν ότι ή συμμαχία των ήτο άνοησία, διότι εις συνδυασμόν δύο πολιτικών Ιδεών ή φανατικωτέρα ύπεριούει; "Επειδή αυτοί δεν είχαν την φανατικωτέραν Ιδεολογίαν, καλά-κακά δεν είχαν Ιδεολογίαν, αλλά την φανατικωτέραν Ιδεολογίαν την είχαν οι κομμουνισται, πώς δεν έσκέφθησαν ότι θα τους παρέσυρον όλους οι κομμουνισται εις το άρμα των και τὰ στελέχη των ακόμη;

Τέτοια ήτο ή κατάστασις; και όταν έβλεπα το έθνος αυτό, γυμνόν από κάθε πολεμικήν παρασκευήν, όταν είχομεν εξέλθη δεν ένθυμοϋμαι από πόσα στρατιωτικά κινήματα, όταν έβλεπα θολούμενον τον εύρωπαϊκόν όρίζοντα και έλεγα τι θα γίνωμεν εν περιπτώσει καθ' ήν έκραγή εις πόλεμος, πώς θα αντιμετωπίσωμεν τας περιστάσεις, πώς θα έφαινόμεθα έντιμοι σύμμαχοι των φίλων μας, εις τους όποιους ύπεσχέθημεν βοήθειαν, την όποιαν ήτο άγνωστον εάν θα ήμπορούσαμεν να τους την δώσωμεν, κανείς από τους κομματάρχας δεν έσκέπτετο δι' αυτά τὰ πράγματα, όχι μόνον τοϋτο, αλλά και όταν άρχισα να σκέπτομαι έγώ πρό της 4ης Αυγούστου διά ν' άρχίσω την στρατιωτικήν παρασκευήν, με κατηγορούσαν ακόμη διότι άρχίζα την πολυτέλειαν αυτήν και την σπατάλην του χρήματος του έθνους. Σπατάλη είνε αυτή, διά της όποιας καταρτιζόμεθα ώστε να διατηρήσωμεν άκεραία και ανεξάρτητον την πατρίδα μας; Και όταν έπέστρεφον από από άγώνας διπλωματικούς τον Μάιον του 1936 διά να επιτύχω εκείνο το όποιο δεν θα είχομεν ακόμη την δύναμιν να το επιτύχωμεν διά της πολεμικής παρασκευής, εύρισκα την χώραν επαναστατημένην εν συμφωνία των κομμουνιστών μεθ' όλων των πολιτικών κομμάτων και την Μακεδονίαν κεκαλυμμένην από κόκκινες σημαίες.

Αυτή ήτο ή κατάστασις της "Ελλάδος. Και τολμοϋν να λένε ότι δεν ύπήρχε κανένας κίνδυνος».

19. ΜΑ'Ι'ΟΥ. 'Ο Βασιλεύς επανέρχεται εκ Θεσσαλονίκης.

'Ο κ. Πρωθυπουργός γίνεται ένθουσιωδώς δεκτός παρά των κατοίκων της Λακωνίας.

20. ΜΑ'Ι'ΟΥ. "Ανακοινώσεις του "Υπουργού κ. Κοντζιδ λέγοντος ότι περί τὰ τέλη "Ιουνίου θα άρχιση να λειτουργή εις τας "Αθήνας, Πειραιά και τὰ περίχωρα το Λαϊκόν Πανεπιστήμιον της Διοικήσεως Πρώτευούσης. Νέοι έπιστήμονες θα αναλάβουν την προσπάθειαν της αναπτύξεως θεμάτων των διαφόρων κλάδων των έπιστημών. Οι έπιστήμονες θα όμιλοϋν από μικροφώνου των αυτοκινήτων κινηματογράφων της Διοικήσεως εις τας πλατείας των δήμων και κοινοτήτων, ενώ συγχρόνως επί της όθόνης των κινηματογράφων αυτών θα προβάλλωνται εικόνες, έπεξηγοϋσαι τὰ μαθήματα. Τὰ μαθήματα θα έχουν δι' έφέτος την μορφήν διαλέξεων διά να εξελιχθοϋν εις πραγματικά και συστηματικά μαθήματα, άφοϋ σχηματισθοϋν οι χρήσιμοι έπιστημονικοί πυρήνες και καταρτισθή πλήρως ο οργανισμός του Πανεπιστημίου.

'Ο κ. Μεταξάς επανέρχεται εις τας "Αθήνας.

20 ΜΑ'Ι'ΟΥ. "Αρχονται εν Κερκύρα αί έορταί επί τη έπετείω της "Ενώσεως της "Επιτανήσου.

21 ΜΑ'Ι'ΟΥ. "Αρχεται ή λειτουργία του εν "Αθήναις ραδιοφωνικού σταθμού. 'Ο λαός της Σύρου ύποδέχεται ένθουσιωδώς τον ύπουργόν κ. Νικολούδη.

22 ΜΑΪΟΥ. Είς τὴν φλώριναν τελείται μνημόσυνον τοῦ Παύλου Μελά.

23 ΜΑΪΟΥ. Ὁ Ροταριανὸς Ὅμιλος Ἀθηνῶν παραθέτει πρόγευμα πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Ὁ πρόεδρος κ. Κοφινᾶς προσφωνῶν τὸν κ. Μεταξῶν λέγει : «Τὸ κοινωνικὸν Καθεστῶς ἐκινδύνευσε νὰ καταρρεύσῃ ἐκ βάρων. Τὸ κρατικὸν οἰκοδόμημα ἠπειλείτο νὰ καταλυθῇ. Ἡ οἰκονομική, ἡ δημοσιονομική καὶ ἡ γενικωτέρα κατάστασις τῆς χώρας ἐπέβαλλον τὴν ἀμεσον λήψιν ἀποτελεσματικῶν μέτρων σωτηρίας. Καὶ κατὰ τὰς κρίσιμους ἐκεῖνας ἡμέρας, διέλαμψεν ἡ μεγάλη φυσιογνωμία σας, κύριε πρόεδρε, διὰ τῆς μεγίστης τῶν ἀποφάσεων, τὴν ὅποιαν σὰς ἐνέπνευσε τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆκον. Πᾶσα περαιτέρω διστακτικότης, ἡ ἀναβολή, ἐγκυμονοῦσε πολὺ μεγαλυτέρους, ἀνεπανορθώτους κινδύνους. Καὶ τὰ ἐπακολούθησαντα γεγονότα ἐδικαίωσαν τὴν μεγάλην ἀπόφασίν σας κατὰ τρόπον πανηγυρικόν.

25 ΜΑΪΟΥ. Δημοσιεύονται ἀνακοινώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ λέγοντος ὅτι : «Ἡ προστασία τῶν συνταξιούχων ὑπὸ παρηκολούθησιν ἐπιδοτουμένων, ἠσφαλισμένων φυματικῶν ἐργατῶν, ἐργατριῶν καὶ ὑπαλλήλων, κάθε ἐργατοῦπαλληλικοῦ, ἀσφαλιστικοῦ ταμείου, συστηματοποιεῖται. Ἀπὸ τὴν ἐφετεινὴν θερινὴν περίοδον, σύμφωνα μὲ ἀπόφασιν τοῦ ὑφυπουργοῦ ἐργασίας καθιεροῦται, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν τακτικὴν μηνιαίαν σύνταξιν καὶ ἐπίδομα ἀεροθεραπείας. Τὸ ἐπίδομα ἀεροθεραπείας θὰ παρέχεται σὲ κάθε φυματικὸ συνταξιούχο καὶ εἰς τοὺς ὑπὸ παρακολούθησιν ἐπιδοτουμένους φυματικούς, θὰ καθορίζεται δὲ κάθε χρόνον, ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τοῦ κάθε ἐργατοῦπαλληλικοῦ ἀσφαλιστικοῦ ταμείου.» Δημοσιεύεται νόμος, διὰ τοῦ ὁποίου παρέχεται εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης τὸ δικαίωμα τῆς διαφωνίας πρὸς τὸ ἀνώτατον δικαστικὸν συμβούλιον, προκειμένου περὶ προαγωγῶν καὶ μεταθέσεων δικαστικῶν. Τοιοῦτον δικαίωμα ἀνεγνωρίζετο καὶ διὰ τοῦ συντάγματος τοῦ 1927 καὶ διὰ τοῦ ἰσχύοντος σήμερον συντάγματος τοῦ 1911. Τὸ σχετικὸν ὅμως ἄρθρον τοῦ συντάγματος τούτου ὥριζεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκδοθῇ νόμος, καθιερῶν τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὃ ὁποῖος ὅμως δὲν εἶχεν ἐκδοθῇ κατὰ τὸ παρελθόν.

27 ΜΑΪΟΥ. Ἀνακοινοῦται ἡ δημοσίευσις διατάγματος δι' οὗ ὁ Βασιλεὺς ὡς ἀρχηγὸς τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, ἐγκρίνει τὴν σύναψιν τοῦ γάμου τῆς Α. Β. Υ. τῆς πριγκίπισσης Εὐγενίας τῆς Ἑλλάδος, θυγατρὸς τῆς Α. Β. Υ. τοῦ πρίγκηπος Γεωργίου, μετὰ τοῦ πρίγκηπος Δομνίκου Ρανιέρου Ράτζιβιλ. Ταυτοχρόνως δημοσιεύεται καὶ νόμος ὀρίζων ὅτι Ἕλληνας, ἐκ γεννήσεως μέλος τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, συζευγνομένη μετ' ἀλλοδαποῦ, δύναται νὰ διατηρήσῃ τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν, ἐὰν δηλώσῃ τὴν περὶ τούτου θέλησιν εἰς τὴν ληξιαρχικὴν πράξιν τοῦ γάμου τὴν συντασσομένην κατὰ τὰς διατάξεις τῶν σχετικῶν νόμων.

29 ΜΑΪΟΥ. Κηδεύεται εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ ἀντιστράτηγος Περικλῆς Πιερράκος Μαυρομιχάλης. Ὁ θανὼν προερχόμενος ἀπὸ τὴν μεγάλην οἰκογένειαν τῆς Μάνης, ἔλαβεν μέρος ὡς διοικητὴς μονάδων εἰς τοὺς προσφάτους πολέμους, καὶ περὶ τὴν λήξιν τῆς παρά τὸν Ἐβρον στρατοπεδεύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, διετέλεσεν ἀρχιστράτηγος. Διετέλεσεν ἐπίσης κατ' ἐπανάληψιν βουλευτὴς, γεροῦσιαστὴς καὶ ὑπουργός.

30 ΜΑΪΟΥ. Τηλεγράφημα ἐκ Παρισίων ἀγγέλει ὅτι εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἀγίου Λουδοβίκου τῶν Ἀπομάχων, ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ πρίγκηπος Ράτζιβιλ καὶ τῆς πριγκίπισσης Εὐγενίας τῆς Ἑλλάδος.

31 ΜΑΪΟΥ. Ὁ Διάδοχος Πρίγκηψ Παῦλος ἐπισκέπτεται τὰς ἐν Δραπετσῶνι ἐγκαταστάσεις τῆς Γενικῆς Ἐταιρίας Τσιμέντων. Γίνεται δεκτὸς παρὰ τοῦ προέδρου τῆς Ἐταιρίας κ. Ἀνδρέα Χατζηκυριάκου ὅστις ἐξηγεῖ εἰς τὸν Διάδοχον τὰ τῆς λειτουργίας ἐνδὸς ἐκάστου τμήματος τοῦ ἐργοστασίου. Κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Διαδόχου οἱ ἐργάται ἐζητοκραύγασαν ὑπὲρ αὐτοῦ.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΣΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

1 ΜΑΪΟΥ. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἀγγλογαλλικῶν συνεννοήσεων ὁ λόρδος Χάλιφαξ ἐπέστη τοὺς πρεσβευτὰς Γερμανίας καὶ Ἰταλίας πρὸς τοὺς ὁποίους ἀνεκοίνωσεν, ὅτι οὔτε αἱ συνομιλίαι αἰνεῖς ἐτερματίσθησαν, οὔτε ἡ προβλεπομένη διὰ τὸ μέλλον συνεργασία τῶν ἐπιτελείων τῶν δύο χωρῶν δύναται νὰ θεωρηθῶν ὡς σιγερφόμεναι κατὰ τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ Ράιχ. Ὁ κ. Χάλιφαξ ἐδήλωσε, ὅτι διὰ τῆς συμφωνίας, ἡ ὅποια ἐπετύχθη μετὰ τῶν Γάλλων ὑπουργῶν, ἡ Ἀγγλία δὲν ἀνέλαβε νὰ ἐγγυηθῇ τὴν ἀκεραιότητα τῆς Τσεχοσλοβακίας.

2 ΜΑΪΟΥ. Ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων ἐγκρίνει τὴν συμφωνίαν μετὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἰταλίας. Ὁ Τσάμπερλαιν χαρακτηρίζει τὴν συμφωνίαν ὡς γεγονὸς ἐξασφαλίζον τὴν εἰρήνην.

Ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ ἰσπανικοῦ ὁ κ. Τσάμπερλαιν, ἐτόνισεν ὅτι ἔχει διαβεβαίωσιν τοῦ κόμητος Τσιάνο, ὅτι θ' ἀποχωρήσουν ἐκεῖθεν ὅλοι οἱ Ἰταλοὶ ἐθελονταὶ καὶ θ' ἀποσυρθῇ τὸ πολεμικὸν ὕλικόν. Ἡ τελευταία ἀγγλογαλλικὴ συνεννόησις, εἶπε διευκολύνει τὴν ταχείαν ρύθμισιν τοῦ ἰσπανικοῦ διὰ τῆς ἐπιτροπῆς μὴ ἐπεμβάσεως. Πάντως, ἐτόνισεν, οὐδὲμία ἐκκαθάρισις τῆς διεθνούς καταστάσεως καὶ οὐδεὶς κατευνασμιδὸς εἶναι δυνατὸς ἀνευ προηγουμένης ἱκανοποιητικῆς λύσεως τοῦ ἰσπανικοῦ.

Ὁ κ. Λούδ Τζώρτζ, κατεφέρθη δριμύτατα ἐναντίον τῆς ἀγγλοἰταλικῆς συμφωνίας. «Ἡ πολιτικὴ τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ, εἶπεν εἶναι πολιτικὴ συνθηκολογήσεως κατόπιν ὑποχωρήσεως. Συνήψε μίαν ἀπαισίαν καὶ ἀτιμωτικὴν συμφωνίαν, ἡ ὅποια ἀφήνει ἀβοήθητον τὴν κυβερνητικὴν Ἰσπανίαν».

Ὁ κ. Τσάμπερλαιν οὐδεμίαν ἔδωκεν ἀπάντησιν εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Λούδ Τζώρτζ.

3 ΜΑΪΟΥ. Ἀφίξις τοῦ Χίτλερ ἐν Ρώμῃ.

4 ΜΑΪΟΥ. Μεγάλῃ Κινεζικῇ ἐπίθεσις καὶ ἤττια τῶν Ἰαπῶνων εἰς τὸ Νότιον Σαντούνγκ.

7 ΜΑΪΟΥ. Εἰς τὴν Ρώμην ἀνταλλαγὴ προπόσεων Χίτλερ καὶ Μουσολίνι. Ὁ Μουσολίνι λέγει οὖν ταῖς ἀλλοίς : «Ἡ συνεννόησις μας ἔχει τὴν ἱστορικὸν ρόλον τῆς εἰς τὰ μόνιμα συμφέροντα τῶν δύο λαῶν. Ἐκατὸν ἔτη ἱστορίας, ἀπὸ τότε ποὺ ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία ἐξηγήθησαν διὰ νὰ ἐπιβάλουν διὰ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῶν ὀπλων τὸ δικαίωμα τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος, ἐκατὸν ἔτη ἱστορίας δεικνύουν πόσον εἶναι παράλληλοι αἱ βασικαὶ μας θέσεις καὶ πόσον εἶναι ἀλληλέγγυα τὰ συμφέροντά μας. Ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία ἠγωνίσθησαν μετὰ τὴν ἰδίαν θερμὴν πίστην καὶ τὴν ἰδίαν σταθερὰν θέλησιν διὰ νὰ ἰδρῶσιν τὴν ἐνότητά των.

Εἰργάσθησαν διὰ νὰ τὴν καταστήσουν σταθερωτέραν καὶ ἀσφαλεστέραν. Ἀμφότεραι ἠλευθερώθησαν προσφάτως ἀπὸ τὴν «σαπίαν» τῶν ἀποσυνθετικῶν ἰδεολογιῶν διὰ νὰ δημιουργήσουν τὸ νέον αὐτὸ κ. ἠθιστὸς τοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει τὸν παρόντα αἰῶνα. Ἠνωμένοι οἱ δύο λαοὶ μας βαδίζουσι εἰς τὴν ὁδὸν αὐτὴν τὴν ὑποδεικνυομένην ὑπὸ τῆς ἱστορίας μετὰ εὐλικρινεῖς προθέσεις καὶ ἐξ ἴσου εὐλικρινῆ ἐμπιστοσύνην καὶ τὰ γεγονότα ἔδωκαν ἤδη δείγματα τῆς ἀποφασιστικῆς θελήσεως των ὅπως ἐργασθῶν μετὰ ὅλας τὼν τὰς δυνάμεις διὰ τὴν εἰρήνην καὶ διὰ τὴν συνεννόησιν τῶν δύο ἔθνων.

Ἡ φασιστικὴ Ἰταλία γνωρίζει ἓνα μόνον ἠθικὸν νόμον ἀπέναντι τῶν φίλων τῆς : τὸν νόμον ἐκείνον, διὰ τὸν ὁποῖον ὠμίλησεν εἰς τὸν γερμανικὸν λαὸν εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Μαιου. Εἰς αὐτὸν τὸν νόμον ὑπῆκουσεν ἡ συνεργασία μετὰ τῆς ἐθνικοσοσιαλιστικῆς Γερμανίας καὶ τῆς φασιστικῆς Ἰταλίας. Εἰς αὐτὸν ὑπακούει σήμερον καὶ θὰ ὑπακούῃ πάντοτε. Τὰς συνθήκας καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς συνεργασίας αὐτῆς τοῦ ἀξονος Βερολίνου· Ρώμης ἀναφέραμεν ἐπανειλημμένως καὶ σαφέστατα δημοσίως. Ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία ἀφῆκαν κατὰ μέρος τὰς σύτοπίας, εἰς τὰς ὁποίας ἡ Εὐρώπη, τυφλώττουσα, ἐνεπιστεύθη τὰ πικρωμένα της, διὰ νὰ ζητήσουν οἱ δύο μαζὶ καὶ μαζὶ μετὰ τοὺς ἄλλους ἓνα καθερτὸς διεθνὸς συμβιβώσεως ἱκανὸν νὰ παράσχη εἰς ὅλους τὰς πλέον ἀποτελεσματικὰς ἐγγυήσεις δικαιοσύνης, ἀσφαλείας καὶ εἰρήνης».

Ὁ Χίτλερ ἐτόνισεν :

«Τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸν κίνημα καὶ ἡ φασιστικὴ ἐπανάστασις ἐδημιούργησαν δύο νέα ἰσχυρὰ κράτη, τὰ ὁποία ἀποκελούσιν σήμερον, ἐν μέσῳ τοῦ τόσον τεταραγμένου κόσμου καὶ τῆς πλήρους ἀποσυνθέσεως τῶν ὀργάνων τῆς τάξεως καὶ τῆς προόδου, μίαν

εὐρείαν δασιν ειρήνης. Οὕτω ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία ἔχουν τὰ αὐτὰ συμφέροντα καὶ συνδέονται στενῶς λόγῳ τῆς ταυτότητος τῶν ἀντιλήψεων τῶν ἐπὶ τῶν γενικωτέρων ζητημάτων. Τοιοῦτοτρόπως ἰδρῦθη ἐν Εὐρώπῃ συνασπισμὸς 120 ἐκατομμυρίων ἀποφασισμένων νὰ προσπίσουν ὅλας τὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας ἐνδεχομένως θὰ εὕρισκαν ἀντιθεμένους εἰς τὴν φυσικὴν τῶν ἀνάπτυξιν.

Ἀπὸ τὸν ἀγῶνα αὐτὸν ἐναντίον ἐνὸς κόσμου ποῦ δὲν θέλει νὰ μᾶς ἐννοήσῃ ἢ ποῦ μᾶς εἶναι ἐχθρικός, ἀγῶνα τὸν ὁποῖον ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία ὀφείλουν νὰ συνεχίσουν εἰς τὸ πλευρὸν ἢ μίαν τῆς ἄλλης, ἐγεννήθη βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον μίαν ἐγκάρδιον φιλία μεταξὺ τῶν δύο λαῶν. Ἡ φιλία αὕτη ἀπέδειξε τὴν σταθερότητά της κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν γεγονότων τῶν τελευταίων ἐτῶν.

Θάνατος τοῦ Ο. Γκόγκα πρώην πρωθυπουργοῦ τῆς Ρουμανίας.

Δι' κυβερνήσεις Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας διὰ φιλικῶν διαβημάτων τῶν ἐν Πράγῃ, συνέστησαν ὅπως ἡ Τσεχοσλοβακίκα προβῇ εἰς τὸ ἀνώτατον ὅριον ὑποχωρήσεων ἐναντι τῆς Γερμανικῆς μειονότητος.

9. ΜΑΪΟΥ. Ὁ Χίτλερ ἀναχωρεῖ ἐκ Ρώμης. Διαφαίνεται ἐπιμονὴ τῆς Γερμανίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν Σουδητῶν.

11. ΜΑΪΟΥ. Τὸ Ἰσπανικὸν ζήτημα ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία πισταὶ εἰς τὴν μὴ ἐπέμβασιν. Ἡ συζήτησις ἀνεβλήθη.

Τηλεγραφήματα ἐκ Μόσχας ἀγγέλλουν ὅτι ὁ πρόεδρος τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῶν Σοβιετικῶν Καλλίνιν, δεχθεὶς ἀντιπροσωπείας ξένων ἐργατῶν, ἐπαβεβαίωσε τὴν πρόθεσιν τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας νὰ ἐλθῇ εἰς βοήθειαν τῆς Τσεχοσλοβακίας, εἰς περίπτωσιν ἐπιθέσεως κατ' αὐτῆς.

Ἐν Βραζιλίᾳ ἐξεργάγη στασιαστικὸν κίνημα κατασταλὲν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ ἱερὸς Σύλλογος τῶν καθολικῶν Πανεπιστημίων τοῦ ὁποίου προεδρεῖται ὁ Πάπας, ἀπηύθυνε πρὸς ὅλα τὰ καθολικὰ Πανεπιστήμια ἐγκύκλιον ἀφορῶσαν τὰς περὶ τοῦ φυλετισμοῦ θεωρίας. Ἡ ἐγκύκλιος ἀναφέρει τὴν περὶ φυλῆς θεωρίαν, τὰς ὁποίας λένει, ὅτι οἱ πρῶτοι οὗτοι ὀφείλουν νὰ ἀντικροῦν καταλλήλως καὶ δὴ τὰ σημεῖα τῶν θεωριῶν αὐτῶν τὰ τονίζοντα ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ διατηρηθῇ καὶ καλλιεργηθῇ ἡ καθαρότης τοῦ αἵματος ὅτι ἡ θρησκεία ὑπόκειται εἰς τὸν φυλετικὸν νόμον καὶ ὅτι ἡ πρώτη πηγὴ καὶ ὑπέροχος κανὼν πάσης νομικῆς τάξεως εἶναι τὸ φυλετικὸν ἔνστικτον.

12 ΜΑΪΟΥ. Ἐκδίδεται ἀνακοινωθὲν ἐπὶ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Τουρκίας κ. Τζελάλ Μπαγιάρ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Ρουσσὴ Ἀράς εἰς τὴν νοτιοσλαβικὴν πρωτεύουσιν, τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς εἰς Βελιγράδιον ἐπισκέψεως τῶν Α. Α. Ε. Ε. Τζελάλ Μπαγιάρ πρωθυπουργοῦ, καὶ Ρουσσὴ Ἀράς, ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς τουρκικῆς Δημοκρατίας, ἔλαβε χώραν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων μεταξὺ τῶν Τουρκικῶν πολιτικῶν καὶ τοῦ πρωθυπουργοῦ καὶ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Νοτιοσλαβίας κ. Στογιαντινόβιτς. Αἱ ἐν λόγῳ συνομιλίαι, διεξαχθεῖσαι ἐν ἀμοσφαίρῃ μεγάλης ἐγκαρδιότητος, εἶχον ὡς ἀντικείμενον ὅλα τὰ ζητήματα, τὰ ἐνδιαφέροντα τῆς δύο χωρῶν, καὶ γενικώτερον τὴν Βαλκανικὴν Συνεννόησιν καὶ κατέδειξαν πλήρη ταυτότητα βλέψεων τῶν ἰθυνόντων τῶν δύο χωρῶν.

«Διεπιστώθη ἐξ ἄλλου, ὅτι κοινόμιον πνεῦμα ἀλληλεγγύης καὶ ἀμοιβαίας κατανοήσεως κυριαρχεῖ εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Βαλκανικῆς Συνεννοήσεως καὶ χάρις εἰς τὸ πνεῦμα αὐτὸ ὁ διεθνὴς οὗτος ὀργανισμὸς καλεῖται ν' ἀναπτύξῃ, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, τὴν πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν του δράσιν ἐν τῇ συμφέρουσι ὅλων τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν καὶ τῆς γενικῆς ειρήνης.»

Εἰς τὴν Γενεῦν συνεδρίασιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἐπὶ τοῦ Αἰθιοπικοῦ. Παρέστη ὁ Νεγκούς λαβὼν τὸν λόγον. Πρῶτος ἔλαβεν τὸν λόγον ὁ λόρδος Χάλιφαξ.

Ὁ Ἀγγλος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν προσεπάθησε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν πρόστασιν τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐπιζητεῖ νὰ ἐξετασθῶν αἱ συνέπειαι τῆς ἐν Αἰθιοπία καταστάσεως.

Ἀνέφερον, ὅτι ἡ ἰταλικὴ κυβερνησις δεσπόζει οὐσιαστικῶς τοῦ μεγαλύτερου μέρους τῆς Αἰθιοπίας καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν χώραν αὐτὴν ἄλλαι ὀργανωμέναι ἐρχαὶ ἐξ ἰθαγενῶν.

Συνεχίζων ὑπεγράμμισεν ὅτι ἡ βρετανικὴ κυβερνησις, οὔτε ἐπιθυμεῖ, οὔτε ἐπιδοκιμάζει τὰς μεθόδους, διὰ τῶν ὁποίων ἐπραγματοποιήθη ἡ ἰταλικὴ κατάκτησις τῆς Αἰθιοπίας, δὲν ἐγκαταλείπει τὰς ἀρχὰς τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, οὔτε καὶ τὴν ἀπόφασιν της νὰ ἐπιδιώξῃ εἰρηρικὴν λύσιν τῶν διαφορῶν ἐπιτιμῶν ζήτημάτων. Ὑπεγράμμισεν ὁμοίως, ὅτι ἡ ἰταλικὴ ἐπιβολὴ ἐφ' ὅλης τῆς Αἰθιοπίας εἶναι ἤδη γε-

γονός, τὸ ὁποῖον ὀφείλουν ὅλοι νὰ λάβουν ὑπ' ὄψει, ἐκτὸς ἂν δὲν ἀντιμετωπίζουσι τὴν πραγματικότητα, ἢ ἔχουν τὴν ἀπόφασιν νὰ μεταβάλλουν διὰ τῆς βίας τὴν κατάστασιν ταύτην.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας, προσέθεσεν ὁ λόρδος Χάλιφαξ, ἡ βρετανικὴ κυβερνησις ἐθεώρησε καθήκον νὰ φέρῃ τὸ ζήτημα εἰς τὸ συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἐκασθερισθῇ μίαν ἀνώμαλος καὶ ἐπικίνδυνος κατάστασις.

Ὁ Νεγκούς ἀσθενῶν παρεκάλεσεν νὰ ἀναγνωσθῇ τὸ ὑπόμνημά του, ἐνθα τονίζεταί ὅτι ἡ πραγματικὴ κατάστασις ἐν Αἰθιοπία εἶναι ὅτι δὲν εὕσκειται τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς χώρας ταύτης ὑπὸ τὴν ἐλεγχον τῆς Ἰταλίας καὶ ζητεῖ κατηγορηματικῶς ὅπως τὸ συμβούλιον καρπώσῃ τὸ οἰθιοπικὸν ζήτημα ἐνώπιον τῆς συνέλευσεως.

Μετὰ ἔλαβε τὸν λόγον ὁ κ. Μπονέ, ὁ ὁποῖος ὑπεστήριξε τὴν ἀγγλικὴν πρότασιν, ἥτις, κατὰ τὴν γνώμην του, εἶναι δικαιολογημένη ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀποκαταστάσεως ἐν Εὐρώπῃ ἀτμοσφαιρῆς ἐμπιστοσύνης καὶ διθνοῦς συνεργασίας.

Μετὰ τὴν ὁμιλίαν ἄλλων ρητόρων ὁ πρόεδρος Μοῦντερς, ἐξάγων συμπεράσματα ἐκ τῆς διεξαχθείσης συζητήσεως ἐδήλωσεν, ὅτι τὸ συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν δὲν ἐκλήθη ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ ἀρχῶν οὔτε ν' ἀνακαλέσῃ προγενεστέρως ληφθεῖσαι ἀποφάσεις. Τὸ συμβούλιον ἐπρόκειτο ὁπλῶς νὰ ἐξετάσῃ ἐάν τὰ μέλη ἠδύνατο ν' ἀναλάβουν ἐλευθερίαν ἐνεργείας. Αἱ διεξαχθεῖσαι συζητήσεις δὲν προῦποθέτουν οἰανδήποτε ὁμαδικὴν ἐνέργειαν ἐκ μέρους τῆς συνέλευσεως.

Δοθέντος, εἶπεν ὁ κ. Μοῦντερς, ὅτι ὑφίστανται διάφοροι πληροφῶριαι ἐπὶ τῆς σημερινῆς ἐν Αἰθιοπία καταστάσεως, τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου θὰ ἀναλύουν τὰ συμπεράσματα τῶν ἀπὸ τῶς καθ' ἑκάστην ληφθησάμενας πληροφῶριαι.

Ἐνῶ αὐτὸ διεξήχθη ἡ ἐν Γενεῦν συζήτησις ἀνακοινώσεως τοῦ Προέδρου Ρουζβελτ ἐν Βασιλικῶνι ἀναφέρουν ὅτι ἡ οἰαδήποτε ἀπόφασιν τῆς Γενεῦης ἐπὶ τοῦ οἰθιοπικοῦ οὐδαμῶς πρόκειται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν πολιτικὴν τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν, οὔτινας, ὡς γνωστόν, δὲν ἀνεγνώρισαν τὴν Ἰταλικὴν κατοχὴν ἐν Αἰθιοπία.

— Ἀγγέλλεται ἐξ Ἀγκύρας ὅτι παρουσίᾳ ἀνωτέρων κρατικῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ὁ πρόεδρος κ. Κεμάλ Ἀταταούρκ προέβη εἰς γραπτὴν παραχώρησιν πρὸς τὸ κράτος τῆς προσωπικῆς του περιουσίας.

13 ΜΑΪΟΥ. Τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν συζητεῖ ἐπὶ τοῦ ἰσπανικοῦ προβλήματος. Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς κυβερνητικῆς Ἰσπανίας ἐζήτησεν ὅπως ἡ κυβερνησις του ἀφεθῇ ἐλευθέρᾳ νὰ λάβῃ ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα δικαιούται νὰ λάβῃ κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Κοινωνίας τῆς Κοινωνίας τῆς Ἰσπανίας. Ὁ ἰσπανὸς ἀντιπρόσωπος εἶπεν ὅτι ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία ἔχουν εὐθύνην, ἐφ' ὅσον συνεχίζουν τὴν πολιτικὴν τῆς μὴ ἐπεμβάσεως. Ὑπεστήριξεν ὅτι εἰς τὴν Ἰσπανίαν δὲν πρόκειται περὶ ἐμφυλίου πολέμου.

Ἀκόδειξις τούτου εἶναι—κατὰ τὸν κ. Ντέλ Βάγιο—ὅτι κατασκευάζονται γερμανικὰ καὶ ἰταλικὰ ἀεροδρόμια εἰς στρατηγικὰ σημεῖα τῆς Ἰσπανίας. Ἐν συνεχείᾳ, ἰσχυρίσθη ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀγγλοἰταλικὴν συμφωνίαν ἀπεστάλησαν ἐθελονταὶ εἰς τὸν στατηγὸν Φράνγκο. Ἰσχυρίσθη ὅτι εἰς τὸ κυβερνητικὸν στρατόπεδον εὕρισκονται μόνον 6000 ξένων ἐθελοντῶν, ἐνῶ εἰς τὸ στρατιωτικὸν τοῦ στρατηγοῦ Φράνγκο ὑπερβαίνουν τὰς 100.000 καὶ ἠρώτησε : «Πῶς, κατόπιν τούτων δικαιολογεῖται ἡ στέρησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἰσπανικῆς κυβερνήσεως νὰ προμηθευθῇ ὅπλα διὰ νὰ ἀποκρούσῃ τὸν κατακτητὴν;»

Ὁ Ἀγγλος ὑπουργὸς λόρδος Χάλιφαξ, ἀπαντῶν εἶπε τὰ ἑξῆς :

«Ἄν καλῶς ἀντελήφθην, ὁ κ. ἀντιπρόσωπος τῆς κυβερνητικῆς Ἰσπανίας προσπαθεῖ νὰ μᾶς πείσῃ ὅτι οἱ ξένοι ἐθελονταὶ καὶ τὸ ξένον πολεμικὸν ὕλικόν ἔχουν ἀποσταλῆ εἰς μίαν μόνην ἐκ τῶν δύο ἀντιμαχομένων ἐν Ἰσπανίᾳ μερίδων. Δυσκοῦμαι ποῦ θὰ τὸν ἀντικρούσω, ἀλλ' εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ εἶπω, ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς του αὐτοῦ οὐδόλως ἀναποκρίνεται πρὸς τὰς πληροφορίας τῆς κυβερνήσεως τῆς Α. Βρετανικῆς Μεγαλειότητος. Ὄφειλόν ἐπίσης νὰ προσθέσω, ὅτι ὅσα μᾶς ζητεῖ ὁ κ. ἀντιπρόσωπος τῆς Βαρκελώνης ν' ἀποδεχθῶμεν, ἀντιβαίνουν πρὸς τὴν πολιτικὴν κατεύθυνσιν, τὴν ὁποῖαν ἀκολουθεῖ ἡ βρετανικὴ κυβερνησις. Δηλῶ ἀκόμη μίαν φοράν, ὅτι ὁ σκοπὸς εἰς τὸν ὁποῖον ἀποβλέπει ἡ κυβερνησις τῆς Α. Βρετανικῆς Μεγαλειότητος εἶναι ἡ ἀποχώρησις τῶν ἐθελοντῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ἀντιμαχομένων ἐν Ἰσπανίᾳ μερίδων.»

Ἡ πρότασις Ντέλ Βάγιο ἀπερίφθη.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Αἰθιοπικὸν ἢ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν σφίνας ἐλεύθερον καθεκράτος νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἰταλικὴν κατοχὴν.

— Ἡ «Ἐφημερὶς τοῦ Μπούργος» γράφει :

«Ἀφίκετο εἰς Μπούργκος ἡ Α.Ε. ὁ ναύρχος Π. Ι. Ἀργυρόπουλος Πρόκτωρ Διπλωματικῆς τῆς Ἑλλάδος διαπεπιστευμένος εἰς τὴν ἑθνικὴν Ἰσπανικὴν Κυβερνησιν. Ἡ

έκλογή ως αντιπροσώπου μιᾶς τοιαύτης διακεκριμένης προσωπικότητας αποδεικνύει τὴν ἐκτίμησιν τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν Ἀρχιστρατήγον Φράγκο.

Καλῶς ἦλθεν ὁ ἔνδοξος Ναύαρχος>.

14. ΜΑΪΟΥ Ὁ Νεγκούς ἐπανῆλθεν ἐκ Γενεύης εἰς Λονδίνον.

Ἡ Μεξικανικὴ κυβέρνησις ἀνεκάλεσε τὸν ἐν Λονδίῳ πρεσβευτὴν τῆς. Οἱ διπλωματικοὶ κύκλοι τοῦ Μεξικοῦ παρατηροῦν, ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη δὲν ἀποτελεῖ διακοπὴν τῶν σχέσεων, ἀλλ' εἶναι ἐνδῆλωσις δυσανεκτικῆς διὰ τὴν στάσιν, τὴν ὁποίαν ἐτήρησεν ἡ Ἀγγλία ἐναντι τοῦ Μεξικοῦ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ζητήματος τῶν πετρελαίων. Ὑπενθυμίζεται ὅτι τὴν 19ην Μαρτίου ὁ πρόεδρος Κερντένας, ἐπειδὴ αἱ ξένοι ἐταιρεῖαι ἤρραυοντο νὰ συμμορφωθοῦν μετὰ τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν, ἐθνικοποίησε τὰς πετρελαιοπηγὰς. Κατόπι αὐτοῦ ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἐπέδωκε τρεῖς διακοινώσεις ἐδήλου δὲ ὅτι θὰ ἔπαυε προσωρινῶς νὰ ἀγοράζῃ μεξικανικὰ πετρέλαια. Ἔξ ἀπάντησιν πρὸς τὰς παρεμβάσεις τῆς Ἀγγλίας ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις τῆς ἀνακλήσεως τοῦ πρεσβευτοῦ, ὡς δὲ ἐδήλωσεν ὁ Μεξικανὸς ὑπουργὸς εἰς τὸν Ἀγγλον πρεσβευτὴν, ἡ μεξικανικὴ κυβέρνησις δὲν δύναται τοῦ λοιποῦ νὰ δεχθῇ ἀνάμειξιν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς.

16. ΜΑΪΟΥ. Ἐν Ἀγγλίᾳ παραιτοῦνται οἱ Ὑπουργοὶ Ἀεροπορίας καὶ Ἀπαικίων

Θάνατος τοῦ Βουλγάρου στρατηγοῦ Χεσάπτσηφ, οὐνιος ἡ κυριώτερα δρᾶσις ἐσημειώθη κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, ὅτε ἦτο ἀντιπρόσωπος τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ παρὰ τῷ ἑλληνικῷ στρατηγῷ. Ὁ Χεσάπτσηφ διεκρίθη καὶ ὡς συγγραφεὺς στρατιωτικῶν πραγματειῶν καὶ ἦτο ἀπὸ τοῦ 1898 μέλος τῆς Βουλγαρικῆς Ἀκαδημίας.

19 ΜΑΪΟΥ. Δηλώσεις τοῦ κ. Νταλαντιέ τονίζοντος ὅτι «τὴν ὑπερτάτην ἐγγύησιν διὰ τὴν Γαλλίαν ἀποτελεῖ ἡ στρατιωτικὴ ἰσχὺς τῆς»

20 ΜΑΪΟΥ. Ἐν Γαλλίᾳ κατόπιν πολεμικῆς δι' ἐπιστολῶν μεταξὺ τοῦ κ. Μπουρνταὶ διευθυντοῦ τῆς γαλλικῆς κωμῶδιος καὶ τοῦ κ. Μπερνστάιν, διευθυντοῦ τοῦ θεάτρου «Ζυρνὰς», ὁ κ. Μπερνστάιν ἐκάλεσε τὸν κ. Μπουρνταὶ εἰς μονομαχίαν, ἣτις ἐγένετο διὰ βίβλους περὶ ὧραν 13ην εἰς τι ἰδιωτικὸν κτήμα τοῦ Νεϊγύ. Ὁ κ. Μπουρνταὶ ἐτραυματίσθη εἰς τὸν δεξιὸν βραχίονα καὶ ἠθέλησε νὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα. Οἱ ἰατροὶ ὅμως ἐδήλωσαν ὅτι τοῦτο ἦτο ἀδύνατον. Ἡ μονομαχία ἔληξε χωρὶς οἱ δύο ἀντίπαλοι νὰ συνδιαλλαγῶν.

Γερμανικὰ στρατεύματα παρὰ τὰ Τσεχικὰ σύνορα. Συγκρούσεις Σουητῶν καὶ Τσέχων.

21 ΜΑΪΟΥ. Οἱ Τσέχοι τονίζουσι ὅτι εἶναι ἀρκετὰ ἐξοπλισμένοι ὥστε νὰ ἀγωνισθοῦν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας των. Ἐπιστρατεύουσιν δύο ἡλικίας ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῶν διεξαγομένων ἐκλογῶν.

Ἐμφυλιὸς πόλεμος ἐν Μεξικῷ. Ἀρχηγὸς τοῦ ἀντικυβερνητικοῦ κινήματος ὁ Στρατηγὸς Σεντίλιο.

23 ΜΑΪΟΥ. Ὁ Βασιλεὺς τῆς Βουλγαρίας ἐκφωνήσας λόγον πρὸς τὴν βουλὴν εἶπεν οὖν τοῖς ἄλλοις: «Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1937 συνήψαμεν μετὰ τῆς γείτονος Γιουγκοσλαβίας σύμφωνον διερκοῦς φιλίας, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν ἐνδῆλωσιν τῆς εἰλικρινοῦς καὶ ζωηρᾶς ἐπιθυμίας τῶν δύο χωρῶν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς συνεννοήσεως. Αἱ φιλικαὶ σχέσεις μας μετὰ τῆς γείτονος Τουρκίας ἐπεβεβαιώθησαν διὰ τῆς προσφάτου ἐπισκέψεως τῶν δύο διακεκριμένων καλλιτικῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας ταύτης. Μὲ τὰς δύο ἄλλας γειτονικὰς χώρας τὴν Ρουμανίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, καταβάλλομεν κοινὰς προσπάθειας πρὸς φιλικὴν διευθέτησιν ὅλων τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων. Ἐξ ἄλλου συνήψαμεν μετὰ πολλὰς χώρας οἰκονομικὰς καὶ πνευματικὰς συμφωνίας συνεχίζοντες νὰ ἐνώνωμεν τὰς προσπάθειάς μας εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν συνεργασίας τείνουσαν εἰς βελτίωσιν τῶν διεθνῶν σχέσεων.»

Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις θεωρεῖ ἠρεμήσασαν τὴν ἐκ ταῦ σουηδικοῦ κατάστασιν

( ) κ. Τσάμπερλαιν ὁμιλῶν πρὸς τὰς Βουλὰς λέγει περίπου τὰ ἑξῆς: Ἐν ὄψει τῆς καταστάσεως αὐτῆς κύριον μέλημα τῆς Ἀγγλίας ἦτο νὰ χρησιμοποιήσῃ ὅλην τὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῷ τέλει ἵνα ἀποσοβῆσθαι τὴν ρῆξιν. Ὅθεν ἐγένοντο ἐπιχειρηματικὰ συστάσεις πρὸς τὴν κυβέρνησιν τῆς Τσεχοσλοβακίας. Ἐφ' ὅλων τῶν ἀνατέρω ἡ κυβέρνησις εὐρίσκειται ἐν πλήρει ὁμοφωνίᾳ μετὰ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως. Ἡ Τσεχοσλοβακικὴ κυβέρνησις παρέσχε τὰς παρ' ἡμῶν ζητηθείσας ἐγγυήσεις.

Ἐνηργήσαμεν ὡσαύτως παρὰ τῇ γερμανικῇ κυβερνήσει ὅπως μεριμνήσῃ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ γαλήνη. Ἡ κυβέρνησις τοῦ γερμανικοῦ Ράιχ ἐδήλωσεν ὅτι εὐχαρίστως βλέπει ὡς προσπάθειάς μας καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ τὰς ἴδῃ ἐπιτυχανούσας. Ἡδη, τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἡ κατάστασις ἠρέμησε κάπως.»

24 ΜΑΪΟΥ. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ Μεξικοῦ ἐπτεκτείνεται.

25 ΜΑΪΟΥ. Ὁ διεθνὴς τύπος δημοσιεύει μελέτας περὶ τῶν βαθυτέρων ἀφορμῶν τῆς διαστάσεως Τσέχων καὶ Γερμανῶν τῆς Βοημίας. Αὕτη δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπόχουσα ἀπὸ τοῦ 1848. Τότε οἱ Γερμανοὶ, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὴν παγγερμανιστικὴν ιδέαν, ἀπέστειλαν ἀντιπροσώπους εἰς τὸ κοινοβούλιον τῆς Φραγκφούρτης, ἐνῶ οἱ Τσέχοι ὑπὸ

τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Παλάτσκι, ἠρνήθησαν. Ἐνῶ οἱ τελευταῖοι ἔβλεπον τὴν Αὐστρίαν ὡς τὸ μικρότερον κακόν, οἱ Σουητῆται Γερμανοὶ ὑφίσταντο διαρκῶς ἰσχυροτέραν τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Βερολίνου καὶ κατεπολέμου τὴν ὑπερβολικὴν ἐπίδρασιν τοῦ Βατικανοῦ ἐπὶ τῆς μοναρχίας τῆς Βιέννης. Κατὰ τὸ 1900, οἱ πρόδρομοι τοῦ κ. Χενλάιν, ὅπως ὁ Λότζμαν, εἰσήρχοντο εἰς τὸ αὐστριακὸν Ράιχσταγ.

Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ κινήματος τῶν Σουητῶν ὑπήρχον δύο ὁργανώσεις, ἡ «Ἐνωσις τῶν ἐν Βοημίᾳ Γερμανῶν», τῆς ὁποίας πρόεδρος ἦτο ἕνας διαμαρτυρόμενος πᾶσιωρ καίτοι οἱ Σουητῆται εἶναι κατὰ 85 ο)ο καθολικοὶ, καὶ ἡ «Ἀθλητικὴ Ἐνωσις» τῆς ὁποίας ταχύτατα ἀνεδείχθη ἡγέτης ὁ κ. Χενλάιν.

Οἱ Γερμανοὶ τῆς Τσεχοσλοβακίας κατανέμονται εἰς δύο ὁμάδας: τοὺς «ἀκτιβιστάς» καὶ τοὺς «ἀρνητικούς». τοὺς ἐχθροὺς δηλαδὴ τῆς σημερινῆς μορφῆς κυβερνήσεως τῆς Τσεχοσλοβακίας. Μετὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Αὐστρίας ὅμως, ἡ ἀπειλὴ μιᾶς ἐπαναλήψεως τῆς ἐνεργείας αὐτῆς ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ συνέτριψεν, ὡς ἦτο φυσικόν, τὴν κίνησιν τῶν ἀκτιβιστῶν εἰς τὰς ἀνατολικὰς καὶ νοτίους περιφερείας. Οὕτω βαθμηδὸν ὁ κ. Χενλάιν καθίστατο ὁ ἡγέτης τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τῶν Σουητῶν Γερμανῶν.

Ὁ κ. Χενλάιν, παλαιὸς ὑπολοχαγὸς τοῦ αὐστριακοῦ στρατοῦ, ἐξήτησε μετὰ τὸν πόλεμον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Τσεχοσλοβακικὸν στρατὸν καὶ ἐπέτυχε εἰς τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις. Παρητήθη ὅμως τοῦ σταδίου.

Ὁ Χενλάιν κατ' ἀρχὰς δὲν εἶχεν ἄλλην φιλοδοξίαν παρὰ νὰ συγκεντρώσῃ ὅλους τοὺς ἐθνικοφρονεῖς Γερμανοὺς διὰ νὰ ἀποκτήσῃ περισσοτέραν ἐπιβολὴν ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως τῆς Πράγας.

Ἡ ἐπιτυχία ὅμως καὶ ἡ διαρκῶς ἐντεινομένη πίεσις τῶν ἐν Γερμανίᾳ φυγάδων Σουητῶν τὸν ἐξώθησαν βαθμηδὸν εἰς τὴν ἀδιαλλαξίαν. Πρὸ τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1935, τὰ δύο τρίτα τοῦ γερμανικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Τσεχοσλοβακίας ἀντεπροσωπεύοντο εἰς τὴν κυβέρνησιν, καὶ μόνον τὸν ἐν τρίτον εὐρίσκειτο εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν. Μετὰ τὰς ἐκλογὰς αὐτάς, ἡ ἀναλογία εἶναι ἀντίστροφος. Ὁ Χενλάιν εἶδε τὴν δημοτικότητά του ἐνισχυομένην.

Ὁ Χενλάιν κατέστη προσωπικότης ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Χίτλερ.

Εἰδήσεις ἐκ Λονδίνου ἀναφέρουσιν ὅτι ἡ ἀγγλικὴ βουλὴ ἐνέκρινε τὸ κυβερνητικὸν ἀεροπορικὸν πρόγραμμα. Ὁ Ἀγγλος πρωθυπουργὸς εἶπεν ὅτι ἡ ἀγγλικὴ ἀεροπορία εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα πολεμικὰ ὄπλα ἐν τῷ κόσμῳ. Αἱ σχετικαὶ δοκιμαίαι, ἐγένον μετὰ τὸν γοργότερον ρυθμὸν καὶ ἠκολούθησαν αἱ παραγγελίαι ἀεροπλάνων ἐντελῶς τελευταίου τύπου. Οὕτω τὰ καταδιωκτικὰ ἀεροπλάνα, εἶναι τοῦ τελειοτέρου τύπου ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ ταχύτης των ὑπερβαίνει συνολικῶς τὰ 300 μίλια. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ βομβαρδιστικὰ ἀεροπλάνα, οὐδεμία ἄλλη χώρα ἐν τῷ κόσμῳ κατέχει τελειότερα.

26 ΜΑΪΟΥ. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Σουητῶν Χενλάιν διὰ συνεντεύξεώς του ζητεῖ πλήρη αὐτονομίαν εἰς τὰς περιφερείας ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας ἡ πλειονότης τῶν κατοίκων ἀνήκει εἰς τὴν γερμανικὴν φυλὴν. Ἄλλως κατ' αὐτὸν δὲν ἀπομένει παρὰ διεξαγωγή διμοψηφισματος ἢ ἐνοπλος ἐπέμβασις τῆς Γερμανίας.

28 ΜΑΪΟΥ. Ἐκφυλίζεται τὸ κίνημα εἰς τὸ Μεξικόν.

Διάλυσις τῆς Ἰρλανδικῆς βουλῆς.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἀποδοκιμάζει ἐνδεχομένως βασικὰ λύσεις τοῦ Τσεχοσλοβακικοῦ.

Ἐν Βερολίῳ ἐγκαινιάζεται ἡ Βιομηχανικὴ Ἐκθεσις. Ὁ ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Φούγκ, ἀνέπτυξε τὰ σχετικὰ μετὰ τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὴν δρᾶσιν τῆς βιοτεχνίας ἐν τῷ συγχρόνῳ γερμανικῷ Ράιχ ὡς καὶ τὴν πολιτικὴν, τὴν ὁποίαν τοῦτο ἀκολουθεῖ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας καὶ ἐναντι τῶν ἄλλων κρατῶν.

Ἰμπίλησε διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Γερμανίας, διὰ τὰς ἐμπορικὰς τῆς συμφωνίας μετὰ τῶν ξένων χωρῶν καὶ ἐτόνισε τὴν πεποίθησιν τῶν Γερμανῶν, ὅτι διὰ νὰ ἐπιτύχουν ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἐξασφάλισις τῆς εἰρήνης. «Ὅλοι—εἶπεν—αἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων χωρῶν οἱ συνελθόντες διὰ τὴν Ἐκθεσιν εἰς τὸ Βερολίον δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θ' ἀναχωρήσουν ἀποκομίζοντες τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ γερμανικὸς λαὸς εἶναι ἀποφασισμένος νὰ ἐργασθῇ ἐντατικῶς διὰ τὴν εἰρήνην.

31. ΜΑΪΟΥ. Δημοσιεύονται δηλώσεις τοῦ ἡγέτου τῶν Σουητῶν κ. Χενλάιν ζητοῦντος τὴν αὐτονομίαν τοῦ σουηδικοῦ στοιχείου καὶ τὴν ἄρσιν τῶν στρατιωτικῶν μέτρων ἅτινα ἔλαβεν ἡ Τσεχοσλοβακικὴ κυβέρνησις.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΤΡΕΧΟΝΤΟΣ ΕΤΟΥΣ

Συντάσσεται υπό την εποπτείαν του κ. ΑΛΕΞ. Θ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ Διευθυνταῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου

Συνεχίζεται τὸ ἀπὸ τοῦ προηγουμένου τεύχους ἐγκαινισθὲν ἡμερολόγιον.

11 ΜΑΡΤΙΟΥ. Ἐπερατώθη ἡ ἀνάγεσις τοῦ νέου κτιρίου τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου.

Τὸ ἀνεγερθὲν νέον κτίριον ἔχει τρεῖς ὁρόφους καὶ ἀποτελεῖ προέκτασιν τοῦ παλαιοῦ οἰκοδομήματος τοῦ Μουσείου.

Τὸ περατωθὲν νέον κτίριον ἀνηγέρθη μετ' ὀβριμὸν Ἑλληνικόν, εἰς τρόπον ὥστε τὸ ὅλον κτιριακὸν συγκρότημα νὰ παρουσιάζῃ ὁμοιογένειαν ρυθμοῦ.

Ἡ δὴ, ὑπολείπεται ἡ κατασκευὴ τῶν ἀπέδων διὰ μωσαϊκῶν καὶ ὁ χροματισμὸς τῶν αἰθουσῶν τοῦ νέου κτιρίου.

Ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἀνάγεσιν τῆς καμμεγίστης ταύτης οἰκοδομῆς θὰ ὑπερβῇ τὰ 17.000.00 δραχμῶν.

Τὸ νέον κτίριον θὰ παραδοθῇ ἐντὸς τοῦ ἔτους εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν ὑπηρεσίαν, θὰ χρησιμοποιηθῇ δὲ διὰ τὴν προέκτασιν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου καὶ διὰ τὴν ὀριστικὴν ἐγκατάστασιν τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου, τὸ ὁποῖον στεγάζεται σήμερον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν.

Εἰς τὸ ἰσόγειον αὐτοῦ θὰ ἐγκατασταθῶν αἱ ἀποθήκαι τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου. Αἱ εὐρύχωροι αἶθουσαι τῶν ὑποθήμεων θὰ ἐπιτρέψουν τὴν καλλιτέραν τακτοποίησιν καὶ ταξινομήσιν πολλῶν ἀρχαιοτήτων, αἵτινες εὕρισκονται—λόγῳ ἐλλείψεως τοῦ ἀπαιτουμένου χώρου—συσσωρευμέναι εἰς τὰς παλαιὰς ἀποθήκας τοῦ Μουσείου.

Τὸ ἰσόγειον θὰ χρησιμοποιηθῇ ἐπίσης διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἐργαστηρίων τοῦ Μουσείου. Εἰς τοῦτο θὰ μεταφέρονται δι' ἰδιαιτέρας εἰσόδου αἱ ἀνακαλυπτόμεναι κατὰ καιροὺς ἀρχαιότητες. Τὰ ἐρχόμενα εἰς φῶς εὐρήματα, εἴαν ἔχουν σημαντικὴν ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν, θὰ ἀναβιβάζωνται καὶ θὰ ἐτοιμάζωνται διὰ νὰ ἐκτεθῶν. Ὁ ἐν λόγῳ ἀναβατὴρ θὰ δύναται νὰ ἀνυψῶνται μέχρι τοῦ ἐργαστηρίου τῆς γλυπτικῆς ἀγάλματα μεγάλου βάρους.

Τὰ ἀνακαλυπτόμενα ἀγάλματα καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρχαιότητες, οἱ ὁποῖαι δὲν θὰ εἶναι κατὰλληλοι διὰ νὰ ἐκτεθῶν, θὰ μεταφέρονται καὶ θὰ τοποθετοῦνται εἰς τὰς ἀποθήκας.

Ἐπίσης εἰς τὸ ἰσόγειον τοῦ νέου κτιρίου θὰ ἐγκατασταθῇ τὸ ἐργαστήριον τῶν γυψίνων ἐκμαγείων μετὰ ἐγκαταστάσεως κεντρικῆς θερμάνσεως ὁλοκλήρου τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος τοῦ Μουσείου καὶ τὰ διαμερίσματα τῶν φυλάκων.

Εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον ὑπάρχουν ὀκτώ τεράστιαι αἶθουσαι, αἵτινες θὰ χρησιμοποιηθῶν διὰ τὴν ἐκθεσίων τῶν χαλκίνων ἀγαλμάτων καὶ τῶν πηλίνων ἀγγείων. Τὰ ἐκ μαρμάρου ἀγάλματα καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρχαιότητες θὰ παραμένον εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ παλαιοῦ κτιρίου, ἀφοῦ προηγουμένως ἀραιωθῶν καὶ ταξινομηθῶν.

Ἐπίσης εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον θὰ ὑπάρχη μεγάλη αἶθουσα δι' ἀρχαιολογικὰς διαλέξεις, βιβλιοθήκη, ἐργαστήριον γλυπτικῆς ἀπλείως φωτισθὲν, καὶ χημεῖον διὰ τὴν προσφύλαξιν τῶν χαλκίνων ἀγαλμάτων καὶ ἀντικειμένων ἀπὸ τὰς ὀξειδώσεις.

Εἰς τὸν δευτέρον ὄροφον θὰ ἐγκατασταθῇ ὀριστικῶς τὸ νομισματικὸν Μουσεῖον μετὰ τῶν ἐργαστηρίων του. Ἐπίσης θὰ ὑπάρχουν περὶ τὰ δέκα μικρὰ ἐργαστήρια διὰ τοὺς ξένους καὶ ἡμετέρους ἀρχαιολόγους, οἱ ὁποῖοι θὰ δύνανται τοῦ λοιποῦ νὰ κάμνουν ἐκεῖ τὰς μελέτας των μετὰ ἀνεσιν.

Αἱ αἶθουσαι τοῦ νέου κτιρίου τοῦ Μουσείου χωρίζονται μετὰ κίονας ἀρχαίου ρυθμοῦ.

12 ΜΑΡΤΙΟΥ. Ἀφίκετο ἐν Ἀθήναις ὁ Ἰταλὸς καθηγητὴς κ. Τζούλιο Γιακοπι, διευθυντῆς τῆς Ἰταλικῆς ἀρχαιολογικῆς ἀποστολῆς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ.

Ὁ κ. Γιακοπι γεννηθεὶς ἐν Τεργέστη τὸ 1898, ἐσπούδασεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τὴν Ἀρχαιολογικὴν Σχολὴν τῆς Ρώμης, ἐτελειοποιήθη εἰς τὴν Ἰταλικὴν ἀρχαιολογικὴν Σχολὴν τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἀνέλαβε πολλὰς ἀρχαιολογικὰς ἀποστολάς εἰς τὴν ἐγγυὲς Ἀνατολήν. Ἀπὸ τετραετίας διευθύνει τὰς ἐρεῦνας καὶ ἀνασκαφὰς τῆς Ἰταλικῆς ἀποστολῆς εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, σταφθεῖσας ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, ἰδίως εἰς τὴν φροδισιάδα, μητρόπολιν τῆς Καρίας, ὅπου ἀνεκάλυψεν ἐσχάτως 175 ἀνάγλυφα καὶ προτομὰς τοῦ πρώτου αἰῶνος μετὰ Χριστὸν ὡραιότητας νεοκλασσικῆς τέχνης.

15. ΜΑΡΤΙΟΥ. Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις ἡ πρώτη διάλεξις τοῦ κ. Γιακοπι, ἐκθέσαντος τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἀφροδισιάδος.

Κατὰ τὴν πορείαν τῆς, πρὸς τὸν τόπον τῶν ἀνασκαφῶν, ἡ ἰταλικὴ ἀρχαιολογικὴ

ἀποστολὴ ἐν Μικρασίᾳ ἐξηγεῦν καὶ πλείστας ἄλλας ἀρχαιολογικὰς τοποθεσίας καὶ ἐπέτυχεν νὰ εἰδη σημαντικὰς ἀρχαιολογικὰς ἀνακαλύψεις, εἰς τὴν Μυσίαν, τὴν Φρυγίαν, τὴν Λυδίαν, ὅπου καθώρισε τὴν ἀκριβῆ τοποθεσίαν τῆς Μιλητουπόλεως, ἀνεῦρε σπουδαίαν ἐπιγραφὴν δίγλωσσον, περὶ τὸν εἰς Ἀἴξανοι πέριφρον ναὸν τοῦ Διὸς, πλησίον τῆς Ἀφροδισιάδος, ὡραιότητα καὶ ἰδιότητα μαρμαρίνην προτομήν τοῦ Αὐτοκράτορος Σεπτιμίου Σεβήρου.

Τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Ἀφροδισιάδος, ἡ ἀποστολὴ ἤρξατο κατ' Ὀκτώβριον ἐπαναλαμβάνουσα τὰς ἐρεῦνας εἰς τὴν ἐγκαταλειμμένην τοποθεσίαν τῶν Θερμῶν, ὅπου εἶχεν ἐργασθῆ μέχρι τοῦ 1913 μία γαλλικὴ ἀποστολὴ.

Κατὰ τὴν ἀρχικὴν αὐτὴν ἀνασκαφὴν ἀνεκαλύφθη μία πτέρυξ τῆς «ἀνατολικῆς αὐλῆς» μετὰ περιστύλιον, τροποποιηθεῖσας εἰς μεταγενεστέραν ἐποχὴν εἰς βυζαντινὴν νεκρόπολιν καὶ ἀνευρέθησαν μερικὰ ἀξιόλογα ἀρχιτεκτονικὰ μέρματα.

Ἀκολούθως ὁ καθηγητὴς Γιακοπι κατηύθυνε τὰς ἐρεῦνας εἰς μίαν πεδινήν περιοχὴν κεκλιμένην ἀπέναντι τῶν Θερμῶν, ὅπου ἐξ ὠρισμένων ἐνδείξεων ὑποπιπτέτο τὴν παρουσίαν τῆς Ἀγορᾶς τῆς ἀρχαίας πόλεως. Τὸ ἀποτέλεσμα ὑπήρξεν ἄμεσον. Ἡ ἀνασκαφὴ ἀρχίσθη εἰς ἀπόστασιν πεντήκοντα μέτρων περίπου ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου ὁρίου τῆς ζώνης τῶν γαλλικῶν ἐρευνῶν, γύρω ἀπὸ τὴν ἀπλὴν ἐνδειξὴν ἐνδὸς μαρμαρίνου ὄγιου προσέχοντος, ἔφερον εἰς φῶς ὀλοκλήρῳ τὴν κατάρχεσασαν ἐπιστύλωσιν μιᾶς θαυμασίας ἰωνικῆς στοᾶς, ἀποτελουμένην ἀπὸ ἐπιστύλιον, ζωφόρον καὶ κῆμα. Ἡ ζωφόρος ἦτο διακεκοσμημένη μετὰ κεφαλὰς καὶ προτομὰς εἰς ἀνάγλυφα, ὑποβασταζούσας στεφάνους καὶ ἐγκάρτους ταινίας. Ἀνεκαλύφθησαν 175 κεφαλῶν καὶ προτομῶν, εἰς μήκος περίπου 140 μέτρων, ἐπὶ δύο πλευρῶν τῆς στοᾶς, ἡτις εἶνε ἐκτεταμένη ἐπὶ σχεδίου ὀρθογωνίου περὶ μιᾶς μεγάλης κεντρικῆς πλατείας (200X70 μ. περίπου).

Ἄνωθεν ἡ κορινθία ἐκοσμεῖτο ἀπὸ προτομῶν λεόντων, αἱ ὁποῖαι ἐχρησίμευον ὡς ὑδρορροαὶ. Μερικὰ μέρματα τοῦ ἐπιστυλίου ἔφερον χαραγμένην, μετὰ ὡραιότητα χαρακτικῆς, τὴν ἀφιέρωσιν «εἰς τὴν Ἀφροδίτην, εἰς τὸν θεῖον Αὐτοκράτορα Καίσαρα τὸν Σεβαστὸν Δία Πατριῶν, εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Καίσαρα Τιβερίον, υἱὸν τοῦ θεοῦ Ἰουλίου, εἰς τὴν Ἰουλίαν Αὐγούσταν καὶ εἰς τὸν Δῆμον» ἐκ μέρους τοῦ Διογένους, υἱοῦ τοῦ Μενάνδρου, καὶ ἑτέρου Μενάνδρου πιθανῶς ἀδελφοῦ του.

Ἡ γλυπτὴ ζωφόρος, προῖόν μεγαλειώδους ἐνταῖας συλλήψεως ἀλλὰ ἔργον διαφόρων χειρῶν (αἱ κεφαλῶν ἐπρεπεν ἀρχικῶς νὰ εἶνε περὶ τὰς πεντακοσίας), ἀντιπροσωπεύει τὸν μεγαλύτερον καὶ πληρέστερον ἀριθμὸν τύπων τῆς νεοκλασσικῆς τέχνης τῆς Αὐγουσταίας περιόδου, μετὰ ἀναπολήσεις σχολῶν ἐκ τῆς τέχνης ὅλων τῶν προηγουμένων αἰώνων: τοῦ Φειδίου, τοῦ Πραξιτέλους τοῦ Πολυκλείτου, τοῦ Σκόπα κλπ. Ἰσχυρὰ ἐπίσης εἶνε ἡ ἐπίδρασις τῶν Σχολῶν τῆς Ἀνατολῆς, τῆς Περγάμου καὶ τῆς Ρόδου.

Διακρίνεται πλήθος θεοτήτων, μεγαλυτέρων καὶ μικροτέρων: ἡμίθεσι, ἦρωες, ὄντα μυθολογικὰ καὶ τῆς ἐπιτικῆς παραδόσεως, τεχνίται μετὰ πιθανὰς ἀπικονίσσεις ἱερῶν, ἀθλητῶν, ἀρχόντων, μελῶν τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, τὰς ὁποῖας ὁ καλλιτέχνης ἀπέσπασεν ἀπὸ τὴν ἀνεξάντλητον φαντασίαν του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ὀξεῖαν παρατήρησιν τῆς πραγματικότητος.

Ἐἰς τὸ τεράστιον τοῦτο ἔργον, συνειργάσθησαν, ἀσφαλῶς, καλλιτέχνη «Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ὑπάρξεως χαραγμένων μονογραμμάτων ἐπὶ τοῦ ἀνω τμήματος τοῦ θρηναῦ, ὑπὸ τύπον διακριτικοῦ γνωρίσματος, μετὰ χαρακτικῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς.

Ἐπίσης, οἱ ἐπιγραφαί, τὰς ὁποῖας ἔφερον εἰς φῶς ἡ ἰταλικὴ Ἀποστολή, εἶναι μεγίστης σπουδαιότητος.

Ἄνευρέθησαν δύο μεγάλαι πλάκες, περιλαμβάνουσαι πλέον τῶν ἐκτετῶν γραμμῶν κεκλιμένων, ἀπὸ τμήματος ἀγνώστου μέχρι τοῦδε τοῦ μεγαλοῦ Διατάγματος τοῦ Διοκλητιανοῦ «de pretiis» τοῦ κώδικος διατιμήσεως τῶν ὑλικῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα γνωστοῦ ἤδη ἀπὸ τὰ δύο κυριώτερα κείμενα, τῆς Στρατονίης καὶ τοῦ Αἴξ, καὶ ἀπὸ πληθὺν μικροτέρων τεμαχίων.

Ἡ Ἀφροδισιάς, τῆς ὁποῖας ἡ ἀνθήσις εἶχε γίνει γνωστὴ ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ἀγριαίου καὶ τοῦ Παπίου («κένταυροι» τοῦ Μουσείου τοῦ Καπιτωλίου) καὶ τῶν διακοσμητικῶν ἀναγλύφων τῶν Θερμῶν τοῦ Ἀθριανοῦ, εὕρισκόμενων ἤδη εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως (ἐρεῖσματα κορινθίων μετὰ προτομὰς τοῦ Περσέως, τοῦ Ἡρακλέους, τῆς Μεδοῦσης, τοῦ Μινωταύρου, Νηρηίδων κλπ.), ἦλθε σήμερον εἰς πλήρη φῶς διὰ τῶν ἀνακαλύψεων τῆς ἰταλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἀποστολῆς.

18. ΜΑΡΤΙΟΥ. Εἰς τὸν σύλλογον «Ἀσκαίον» ὁμιλία τοῦ κ. Μαρινάτου μετὰ θέμα: «Οἱ πρῶτοι Ἕλληνες εἰς τὴν Ἑλλάδα».

«Εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶπεν ὁ ὁμιλητὴς, δὲν ἔχομεν παλαιοντολογικὸν πολιτισμόν, ἀλλὰ καὶ θεωρητικῶς οἱ λόγιοι πιστεύουν ὅτι τοιοῦτος πρέπει νὰ ὑπῆρξε. Ἡ πραγματικὴ

Ιστορία της Ελλάδος αρχίζει με την νεολιθικήν εποχήν, περί τὸ 3.000 π. χ. Εἰς τὴν Θεσσαλίαν τότε ἔχομεν λαμπρὸν πολιτισμὸν με ὡραιότατα ἀγγεῖα.

» Ἐπακολουθοῦν αἱ διάφοροι φάσεις αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζονται ὡς Πρωτοελλαδικὸς καὶ Μεσοελλαδικὸς πολιτισμός. Εἰς τὴν δευτέραν ταύτην περίσσειαν ἐμφανίζεται ἡ περιφωτισμένη τροχοποίητος κεραμική, ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Μινωική, περὶ τῆς ὁποίας πιστεύουν πολλοὶ ὅτι συνάπτεται πρὸς τὴν πρώτην κάθοδον τῶν ἑλληνικῶν φυλῶν εἰς τὰς ἑλληνικὰς χώρας.

» Κατὰ τὸ τέλος τῆς Μεσοελλαδικῆς περιόδου ἐμφανίζεται αἰφνιδίως ὁ μινωικὸς πολιτισμὸς εἰς τὰς Μυκήνας με τοὺς περιφωτισμένους θησαυροὺς τῶν βασιλικῶν τάφων τῆς πόλεως ταύτης. Εὐρισκόμεθα τότε εἰς τὸ ἔτος 1600 π. χ. περίπου.

» Ὁ πολιτισμὸς οὗτος, ὅστις ἕκαστε ὠνομάσθη μυκηναϊκός ἐξαπλοῦται ἐντὸς ὀλίγου εἰς ὅλην τὴν Ελλάδα. Πελοπόννησος ἀκροπόλεις ἀνεγείρονται καὶ λαμπρὰ ἀνάκτορα σιγαλοῦν τοὺς ἰσχυροὺς ἡγεμόνας τοῦ μυκηναϊκοῦ κόσμου. Οἱ περιφωτισμένοι θεολαῶνες τάφοι κρύπτουν τὰ λείψανα τῶν δυναστῶν τούτων μαζί με ἀμυθίτους θησαυροὺς. Ἐξωτερικὰ περιπέτεια καὶ ἐσωτερικοὶ πόλεμοι ἀκονίζουσι τὴν σκληροαγωγίαν καὶ τὴν πολεμικὴν ἀγωγὴν τῶν μυκηναϊκῶν λαῶν. Τὰ κείμενα τοῦ Μπογκάξ-κιόι, τῆς πρωτεύουσος τῶν Χετταίων, καὶ τῆς Ἑλ-Ἀμάρνα ἐν Αἰγύπτῳ μᾶς πείθουν περὶ τῆς πολεμικῆς δραστηριότητος τῶν ἡγεμόνων τῆς τότε Ελλάδος.

» Ὁ τελευταῖος κηλικὸς τῆς ἀλύσεως τῶν ἑξωτερικῶν τούτων περιπετειῶν εἶναι ἡ περιφωτισμένη ἐκστρατεία τῆς Τροίας, ἣτις κατέληξεν εἰς τὴν λαφυραγωγίαν καὶ καταστροφὴν τῆς τότε πλουσιωτέρας πόλεως τῆς Μικρῆς Ἀσίας. Ἡ ἑποχὴ ἐκείνη, περὶ τὸ 1180 π. χ. ἐσήμανε καὶ τὸ τέλος τοῦ μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ, διότι εὐθὺς ἀμέσως συνέβη ἡ κάθοδος τῶν Δωριέων.

Νέα ὀμίλια τοῦ κ. Γιάνκου. Ὁμιλήσων περὶ τὴν ἐξερευνησέων καὶ ἀνασκαφῶν ἐν Καππαδοκίᾳ καὶ Παφλαγονίᾳ.

Αἱ ἐνδιαφέρονται αὐταὶ ἐξερευνήσεις ἔφερον εἰς φῶς πολλοὺς τύμβους πλησίον τῆς Πομπηίουπόλεως διαφόρων ἐποχῶν, με ἐξαιρετικῶς πλούσια καὶ μεγάλῃς ἀρχαιολογικῆς ἀξίας εὐρήματα. Ἀνευρέθησαν ἐπίσης ἀρχαιοτάτων ἱερῶν ἐν βράχῳ τῆς Φρυγίας Κυβέλης, ἱερῶν θεότητος προσομοίας με τὸν Βρονταῖον Δία εἰς τὴν Καππαδοκίαν, καθωρίσθη ἡ θέσις τῆς ἀρχαίας Ναξιανζοῦ καὶ πολλὰ ἄλλα ἀλλαχού ἀνακαλύφθη ἐγένοντο.

23. ΜΑΡΤΙΟΥ. Δημοσιεύεται ἄρθρον τοῦ κ. Morton περὶ οἰκιακῶν καὶ ἀγρίων ζώων εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ κ. Morton γράφει ὅτι πρὸ πολλῶν ἐκατονταστηρίδιον, ὅπως ἀποδεδεικνύουν αἱ ἐκ τῶν τῶνων σωζόμεναί παραστάσεις καὶ τάγματα, ἡ Αἴγυπτος ἦτο μὲν χώρα, ὅπου ὁ ἰσοπέταμος, ὁ κροκόδειλος καὶ ὁ λέων συννηντῶντο συχίως. Σήμερον, τὰ ζῶα αὐτὰ ἔγκυρῶς ἐξαλειφθέντα τὴν Αἴγυπτον, δὲν συναντῶνται δὲ πλέον παρὰ παλὸ νοτιώτερον, εἰς μερικὰ σημεῖα τοῦ Σουδᾶν.

Τοῦτο συμβαίνει προφανῶς διότι ἡδη καλλιεργοῦνται ἐκτάσεις πολὺ μεγαλύτεραι ἀπὸ τότε, καὶ διότι ὁ Νεῖλος ἐκχεῖται δὲν δημιουργεῖ πλέον νέους παραποτάμους εἰς τὸν τρόπον ὅστε νὰ ποτίζονται ἀπὸ αὐτοὺς τ' ἀπομικρυνόμενα ἀπὸ τῆς κυρίας κοίτης τοῦ ζῶα.

25. ΜΑΡΤΙΟΥ. Ἀνεκοινώθη ὅτι εἰς τὴν θέσιν «Παλιόχωρα» τοῦ τόπου δήμου Ἀβίας, εἰς ἕνα κτήμα παρὰ τὴν δημοσίαν δρόμῳ, ἀνευρέθη ἀρχαῖος τάφος με διάφορα ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα. Ἐκεῖ ἀνευρέθη δεκάγωνος δίσκος ἐκ λίθου κυανοῦ, ἀρχαία πήλινη ἰδρία ἀνευ διακοσμήσεων, ἕνα νόμισμα χρυσοῦν, ἕνα ἀργυροῦν καὶ ὕαλινα σφραγίδες.

26. ΜΑΡΤΙΟΥ Ἀνακοινούται ὅτι αἱ ἐνεργούμεναι ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων εἰς τὸν χώρον τῆς ἀρχαίας Ὀλυμπίας, ἀνασκαφαὶ σημειώνουν ἐπιτυχίαν. Μέχρι τοῦδε εὐρέθησαν θαυμάσια χαλκᾶ ἀγαλμάτια εἰδώλια, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιοῦν οἱ ἀρχαῖοι ὡς ἀναθήματα, καὶ τεμάχια ἀγγείων.

Διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν εὐρημάτων ἔχει κληθεῖ εἰς Ὀλυμπίαν Γερμανὸς καθηγητῆς τῆς χημείας. Μετὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν ἀγαλμάτων τοποθετοῦνται εἰς προσωρινὸν μωσαῖον.

31. ΜΑΡΤΙΟΥ. Δημοσιεύονται πληροφορίαι περὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων, ἐν Ὀλυμπίᾳ. Μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς κ.κ. Wrede καὶ ὁ Κούντς ἀνασκάπτεται τὸ ἐκεῖ στάδιον, τὸ περιφανέστατον τῶν σταδίων τῆς ἀρχαιότητος, ἐπιχωσθὲν ἀπὸ τοῦ 394 μ. χ. καθωρίσθη τὸ πλάτος τοῦ σταδίου ὅπερ εἶναι 28 μέτρα. Τὸ μήκος του εἶναι 212,75 μέτρα. Κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ἀνευρέθησαν καὶ τινες χαλκαῖ ἀσπίδες, ἐπίσης δὲ καὶ ξίφη, κρήνη, εἰδώλια πήλινα, χαλκᾶ ἀντικείμενα.

Τὸ στάδιον εἶναι παραλληλόγραμμον, ὀρθογώνιον καὶ ἀνευ σφενδόνης. Τὰ ἐπικλιῖθι του ἀναχώματα εἶναι ὑψος 6 μέτρων, δὲν εἶχε δὲ λίθινα εἰδώλια, ὡς τὰ Παναθηναϊκόν, καὶ τῶν Δελφῶν, τῆς Ἐπιδαύρου καὶ τόσων ἄλλων.

Οἱ θεῖαι ἐκάθηγον ἐπὶ ἀεδάφους ἀναβαθμῶν, δηλαδή εἰς τὰ ἀκαλοπάτια, ἄτινα ἦσαν κατασκευασμένα εἰς τὸ ἔδαφος. Αἱ πρώται σειραὶ τῶν ἀναβαθμῶν ἦσαν καλυμμένοι

με σανίδια. Τὸ στάδιον εἶχε χώρον διὰ 30 χιλιάδες θεατᾶς. Κατόπιν δὲ ἐγέναν ἀναχώματα ἑκατοσὺς 45 χιλιάδες. Εἰς τὴν νότιον πλευρὰν τοῦ σταδίου, ἐπὶ καθέδρας, ἐκάθητο οἱ ἑλληνοδίκαι καὶ ἀντικρὺ των ὑπῆρχε Βωμὸς μαρμάρινος, ὅπου ἐστρεφον ἡ ἴβρια Δήμητρος Χαμῦνης, ἡ μόνη γυνὴ, ἣτις παρίστατο εἰς τοὺς ἀγῶνας.

2. ΑΠΡΙΛΙΟΥ. Δημοσιεύεται ἡ εἰδησις ὅτι ὁ ἑφορος ἀρχαιοτάτων Ἀττικοβοιωτίας κ. Ν. Κυπαρίσσης ἐνήργησε ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς μετὰ Βούλας καὶ Γλυφάδας. Ἀνεκαλύφθη εἰς βάθος πέντε περίπου μέτρων ἀρχαῖον νεκροταφεῖον μυκηναϊκῆς ἐποχῆς. ἐκ τοῦ ὁποῖου ἀνεύρηθησαν διάφορα ἀρχαῖα εὐρήματα κυρίως δὲ ἀγγεῖα. Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου, λόγω ἰδίως τοῦ μέρους, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται τοῦτο, κρίνεται ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων μᾶς ὡς γεγονός σημαντικόν ἀπὸ ἀρχαιολογικῆς ἀπόψεως.

— Ὁ ἑφορος ἀρχαιοτάτων Κερκύρας κ. Παπαδημητρίου, κατόπιν ἐπιτοπίου ἐξετάσεως τῶν ἀποκαλυφθεισῶν συνεπίεζ τῶν βροχῶν κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα ἀρχαιοτήτων εἰς Κέρκυραν, ἀνεκοίνωσεν ὅτι αὐταὶ δὲν ἀναποκρίνονται πρὸς τὴν ἀρχαιολογικὴν σπουδαιότητα, ἣτις ἐν ἀρχῇ ταῖς ἐδόθη. Τὸ ἀποκαλυφθὲν παρὰ τὴν θέσιν Ρόδα ἀρχαῖον κτίριον εἶναι ἐπιτυχίως ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἣτις θὰ ἀνασκαφῆ ἐν καιρῷ. Πλησίον τῆς ἐπαύλευς ταύτης ὑπάρχουν ἀρκετὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, μετὰ τῶν ὁποῖων εἰς ἀρχαῖος δωρικὸς ναός.

6. ΑΠΡΙΛΙΟΥ. Εἰς τὴν Παλατίτσαν τῆς Βεργίας συνεχίζονται αἱ ἀνασκαφαί. Τὰ ἀρχαῖα εὐρήματα εἶναι σπουδαιότατα, διότι θὰ φέρουν εἰς φῶς τὴν τέχνην τῆς ἐποχῆς τῆς μακεδονικῆς ἀκμῆς, τῆς ὁποίας ἐλάχιστα μνημεῖα ὑπάρχουν.

Ὁ εὐρεθεὶς τάφος κατὰ τὸν ἑφορῶν ἀνεσκάφη τὸ 1855 ὑπὸ τοῦ Γάλλου ἀρχαιολόγου Ἐζέ, εἶναι δὲ ὁ καλυπτοῦ διατηρούμενος τάφος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐποχὴν, εἰς ἣν ἀναφέρονται τὰ ἐν λόγω εὐρήματα καὶ ὁ τάφος, αὐτῆ δὲν εἶναι ἐπακριβῶς καθωρισμένη. Αἱ γνώμαι τῶν ἀρχαιολόγων διίστανται. Τινὲς ὑποστηρίζουν, ὅτι τὰ ἀνάκτορα ἐκτίσθησαν ἐπὶ ἐποχῆς τοῦ Περγιάου ὑπὸ τῶν καλυπτοῦ τεχνικῶν, ἄλλοι δὲ λέγουσι, ὅτι κατασκευάσθησαν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Μετὰ τὴν ἀνασκόπωσιν τοῦ τάφου, θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἀνασκόπωσις τῶν ἀνακτόρων, τὰ ὁποῖα ἔχουν μήκος 172 μ. καὶ πλάτος 80 μ.

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, τὰ ἀνάκτορα ἐχρησίμευον ὡς θερινὴ διαμονὴ τῶν Μακεδόνων Βασιλέων.

7. ΑΠΡΙΛΙΟΥ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐκσκαφῶν, αἵτινες γίνονται εἰς τὸ παρὰ τὴν γωνίαν τῶν ὁδῶν Σοφοκλέους καὶ Ἀριστοτέλους οἰκόπεδον, ὅπου πρὸκειται νὰ ἀνεγερθῆ τὸ μέγαρον τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν, ἀπεκαλύφθη τμήμα τοῦ τείχους τοῦ ὁποῦ τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν. Τὸ ἀποκαλυφθὲν τμήμα ἐκτείνεται εἰς μήκος δεκαπέντε περίπου μέτρων. Ἡ ἀρχαιολογικὴ διεύθυνσις τοῦ ὑπουργείου Παιδείας, εἰδοποιηθεῖσα σχετικῶς, ἀνέθεσεν εἰς ἀρμοδίους ὅπως μεταβοῦν ἐπὶ τόπου καὶ ἐξετάσων τὸ κατὰ πόσον ἐνδείκνυται ἡ διενέργεια ἐρευνῶν περὶ τοῦ χώρου, ὅπου ἀπεκαλύφθη τὸ ἀρχαῖον τεῖχος, πρὸς ἀνεύρεσιν τυχῶν ὑπαρχουσῶν ἐκεῖ καὶ ἄλλων ἀρχαιοτήτων.

11. ΑΠΡΙΛΙΟΥ. Ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας τοῦ Γερμανικοῦ Ράιχ κ. Ρούστ ἀπέστειλε πρὸς τὸν Ἕλληνα συνάδελφόν του τὸ κάτωθι τηλεγράφημα:

« Ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐπισήμου ἐπαναλήψεως τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφῶν ὑποβάλλω τῇ Ὑμετέρᾳ Ἐξοχότητι, ἐν ἀναμνήσει τῶν ἀθλομονητῶν ἱερῶν στιγμῶν ἐν τῇ ἱερᾷ ἄλει τῆς Ὀλυμπίας τοὺς ἐγκαρδίως μου χαιρετισμοὺς».

Ὁ κ. Γεωργηκόπουλος ἀπήνησεν ὡς ἐξῆς:

«Εὐχαριστῶν ἐπιπορευοῦμαι τῆς εὐκαιρίας νὰ διαβιβάσω εἰς τὸ Γερμανικὸν ἔθνος καὶ εἰς τὸν Ἀρχηγὸν αὐτοῦ τὰ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης τοῦ ἀρχαιολογικοῦ κόσμου διὰ τὴν ἐπαναλήψιν τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ὀλυμπίας αἵτινες χαρίζουν ἡμῖν ἡδὴ καὶ θὰ μᾶς χαρίσων τὸ περιφωτισμένον Ὀλυμπιακὸν στάδιον καὶ πολυτίμους ἀρχαιοτήτας. Ἀπευθύνω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα, τὸν ἀγαπητὸν ἐπίτιμον πολίτην τῆς Ὀλυμπίας, τὰς εὐχαιρῶν εὐχαριστίας καὶ ἀφρωσιωμένα αἰσθήματά μου».

15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ. Ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν ἀνέκτησε χάρις εἰς τὴν βορρῆν ἄγγελου φιλέλληνας, μεγάλῃς ἀρχαιολογικῆς ἀξίας κεφαλὴν, ἀνήκουσαν προφανῶς εἰς τὴν νότιον πλευρὰν τῆς ζωφόρου τοῦ Παρθενῶνος.

Ἡ παράδοσις τῆς κεφαλῆς ἐγένετο πρὸς τὴν προῖαν εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ἐπὶ τοῦ ἐκτάκτου καθηγητοῦ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ ιστορίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Γλασκώβης κ. Γκόμ, εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ὁποῦ εἶχε περιέλθει ἡ κεφαλὴ ὑπὸ τὰς ἀκολουθοῦσας περιτέργους συνθήκας:

Εἰς ἐκ τῶν Βαναρῶν στρατιωτῶν ἐπὶ βασιλείας Ὀθωνος ἀπέσπασεν ἡ ἀνεῦρε τὴν κεφαλὴν, ὅταν δὲ τὰ τμήματα τοῦ βαναρικοῦ στρατοῦ ἀπεχώρησαν ἐξ Ελλάδος, Βαναρὸς ὑπολοχαγὸς ἀνεκάλυψε τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τοῦ γυλιοῦ τοῦ στρατιώτου. Τὴν παρέλαβε

και την μετέφερον εις την Βαυαρίαν, όπου την εκράτησεν εις την οικίαν του. Ἀργότερα ὁ ὑπολοχαγὸς ἐδώρησεν εις τὴν κόρην του τὸ πολυτίμον ἀρχαιολογικὸν εἶρημα.

Ἡ κόρη τοῦ ὑπολοχαγοῦ ἐνυμφεύθη τὸν Ἄγγλον συνταγματάρχην Χίλλν, ὁ ὁποῖος γνωρίζεται οἰκογενειακῶς μετὰ τοῦ κ. Γκόμ.

Εὐθὺς ὡς ὁ κ. Γκόμ ἐπληροφόρηθη τὰ τῆς κεφαλῆς, παρεκάλεσε τὸν φίλον του νὰ τοῦ τὴν δωρήσῃ, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Μόλις ὁ Ἄγγλος φιλέλληνας ἐγένετο κάτοχος τοῦ σπουδαίου εὐρήματος ἐθεώρησε καθήκον του νὰ τὸ ἀποδώσῃ εις τὴν Ἑλλάδα. Πράγματι, ὅταν τοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία, παρέλαβε τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν μετέφερον, εἰς Ἀθήνας, ἧδὲ ὡς γράφομεν, τὴν παρέδωκεν εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας κατασκευαστηρὸς ὅστις ἠύχαριστος τὸν ἀγνὸν Ἄγγλον φιλέλληνα διὰ τὴν τόσον εὐγενῆ πράξιν του.

Σημειωτέον, ὅτι διὰ πρώτην φοράν ξένος παραδίδει ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ κ. Γκόμ δὲν ἐδέχθη οὐδεμίαν ἀμοιβὴν διὰ τὴν πράξιν του, ἀκόμη δὲ ἀπέκρουσε καὶ τὴν προσφορὰν τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως περὶ καταβολῆς εἰς αὐτὸν τούλαχιστον τῶν ἐξόδων τοῦ ταξιδίου του καὶ τῆς παραμονῆς του εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Χαρακτηριστικὸν ἐπίσης εἶναι ὅτι τὴν πολυτίμον προσφορὰν του συνοδεύει μὲ ἐπιστολὴν, εἰς τὴν ὅποian γράφει ἰδιοχείρως ἑλληνιστὶ τὰ ἑξῆς :

«Λυτὸν φιλοξενώτατον ξένοι εὐχαριστοῦντες».

20 ΑΠΡΙΛΙΟΥ. Εἰς τὴν ὁδὸν Ἡρακλέους, περὶ τὰ Σεπόλια, οἱ ἐργάται, οἱ ὁποῖοι ἀνασκάπτουν μίαν ὑπόνομον ἀνεκάλυψαν μίαν λιθίνην λάρνακα εἰς βῆθος δύο μέτρων. Αἱ διαστάσεις τῆς λάρνακος εἶναι 1.60X1.50 μ., περιεῖχε δὲ τὸν σκελετὸν μιᾶς νεαρᾶς κόρης ἡλικίας 12 ἕως 15 ἐτῶν, κοῦκλες πῆλινες, ἓνα μικρὸν ἀγγεῖον, ἓνα δακτυλίδι χάλκινον μὲ παράστασιν φύλλου, μίαν λαβὴν καὶ ἓνα καθρεπτάκι. Ὁ σκελετὸς λόγῳ τοῦ ὅτι ἐντὸς τῆς λάρνακος εἰσῆρχοντο ὕδατα, εὐθὺς ὡς ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν ἀέρα, διελύθη σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου καὶ δὲν ἔμειναν παρὰ ὀλίγα μόνον ἄστια, τὰ ὁποῖα μετὰ τῶν ἄλλων ἀντικειμένων, μεταφέρθησαν εἰς τὸ Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον. Ὁ γλύπτης κ. Παναγιωτάκης, ὅστις θὰ παραλάβῃ τὴν λάρνακα εὐθὺς ὡς ἐξαχθῇ ἐκ τῆς ὑπονομῆς, διὰ νὰ τὴν μεταφέρῃ εἰς τὸ Μουσεῖον, ἔχει τὴν γνώμην, ὅτι ὁ λιθινὸς αὐτὸς τάφος τῆς νεαρᾶς κόρης, ὅστις περιεῖχε καὶ τὰ παιγνίδιά της, ἀνάγεται εἰς τὸ ἔτος 250-200 πρὸ Χριστοῦ.

21. ΑΠΡΙΛΙΟΥ. Ἀνέρχεται ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τὸ ζεύγος τῶν Ἄγγλων Γκόμ τὸ ὁποῖον προσέφερεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν τὴν κεφαλὴν τοῦ Φειδίου τὴν ἀφαιρηθεῖσαν ἐκ τῆς ζωφόρου τοῦ Παρθενῶνος, συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας κ. Οἰκονόμου καὶ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Ἀττικῆς κ. Κυπαρίσση. Εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀκροπόλεως ὁ κ. Γκόμ ἐφήρμοσεν εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 868 πλάκα τῆς ζωφόρου τὴν ἀποκατασταθεῖσαν κεφαλὴν. Ἡ κεφαλὴ ἐφηρμόσθη πλήρως καὶ τόσον ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς, ὅσον καὶ ἐκ τῆς κόμης τοῦ ἀγάλματος, ἦτις εἶναι ἀπαράλλακτος πρὸς τὴν κόμην παρακειμένου ἔργου τοῦ Φειδίου, ἐξηκριβώθη τὸ γνήσιον τῆς κομισθείσης ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου καθηγητοῦ κεφαλῆς.

Ὁ γενικὸς διευθυντὴς τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας κ. Οἰκονόμου ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπισήμου ἀποδόσεως τοῦ ἀρχαιολογικοῦ κειμηλίου ἠύχαριστος ἐκ νέου θερμοδίαιτα τὸν κ. Γκόμ.

Ἀργότερον ὁ κ. Οἰκονόμου προέβη εἰς τὰς ἑξῆς ἀνεκοινώσεις:

«Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου φιλέλληνα κ. Γκόμ δωρηθεῖσα κεφαλὴ τοῦ ἐφήβου ἀνήκει εἰς τὴν ζωφόρον τοῦ Παρθενῶνος καὶ ὅτι εἶναι ἔργον τοῦ ἴδιου τοῦ Φειδίου. Ἡ κεφαλὴ ὁμοιάζει ἄλλωστε μὲ τὰς ἄλλας σωζομένας κεφαλὰς καὶ προσαρμόζεται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 868 πλάκα τῆς ζωφόρου, εἰς τὴν ὅποian καὶ τὴν ἐπισοθέτησεν ὁ κ. Γκόμ. Ἡ ἀπόκτησις τοῦ ἀριστουργήματος αὐτοῦ τοῦ Φειδίου ὑπὸ τοῦ Μου-

σείου τῆς Ἀκροπόλεως, ἡ ὀφειλομένη εἰς τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα τοῦ Ἄγγλου φιλέλληνα, καὶ μόνον διότι εἶναι ἔργον τοῦ Φειδίου, ἔχει σπουδαιότητα σημασίαν».

Αἱ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀρχαιολόγων διεξαγόμεναι ἀνασκαφαὶ εἰς Ὀλυμπίαν συνεχίζονται μὲ ἐπιτυχίαν. Κύριος σκοπὸς τῶν ἀνασκαφῶν παραμένει πάντοτε ἡ ἀποκάλυψις τοῦ ἀρχαίου σιαδίου τῆς Ὀλυμπίας, συντελουμένη ἤδη μὲ γοργότητα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν γινομένων ἐκσκαφῶν ἀποκαλύπτονται σημαντικὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα, τὰ ὁποῖα καθαρίζονται καὶ τοποθετοῦνται εἰς τὸ Γερμανικὸν μουσεῖον.

— Τὰ εὐρεθέντα ἀρχαῖα πῆλινα ἀγγεῖα εἰς τὰς τελευταίας ἀνασκαφὰς τῆς Βάρης καθαρίζονται καὶ συγκολλῶνται εἰς τὰ ἐργαστήρια τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου, προκειμένου νὰ τοποθετηθοῦν εἰς εἰδικὰ προθήκας.

— Ἐντὸς τῶν ἡμερῶν θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἀραιοσις τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀντικειμένων τοῦ Μουσείου Ἀκροπόλεως. Πολλὰ ἀγάλματα θὰ τοποθετηθοῦν εἰς τὸ ὀπισθὸν τοῦ Μουσείου κτίριον τὸ ὁποῖον μέχρι τοῦδε ἦτο κλειστὸν καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς ἀποθήκη. Ἢδη συνηνῶθη καὶ οἰκοδομικῶς μετὰ τοῦ Μουσείου Ἀκροπόλεως.

— Προσεχῶς ἡ ἀγγλικὴ Ἀρχαιολογικὴ Σχολὴ θὰ ἀρχίσῃ ἀνασκαφὰς εἰς τὸ Λασηθί τῆς Κρήτης καὶ δὴ ἐντὸς σπηλαίων, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ ἄλλοτε εἶχον ἀνευρεθῆ ἀρχαιότητες μινωϊκῆς ἐποχῆς, ἀγάλματα καὶ θραύσματα ἀγαλμάτων μεγάλων ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν. Πρόκειται ὅπως ἀνεκοινώσεν ὁ κ. Μαρινάτος, περὶ ἰδιοτύπου ἐπαρχιακοῦ μινωϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐν Ἡρακλείῳ τῆς Κρήτης προστίθεται νέα πτέρυξ εἰς τὸ Μουσεῖον. Αἱ αὐτῆς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου καθίσταται ἐκ τῶν μεγαλυτέρων Μουσείων τῆς Ἑλλάδος ἴσως δὲ καὶ τῆς Εὐρώπης.

29 ΑΠΡΙΛΙΟΥ. Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας διετέθη εἰδικὴ πίστωσις διὰ τὴν ἀναστύλωσιν τοῦ ἀρχαίου Ὁδείου τῶν Πατρῶν, τὸ ὁποῖον εἶναι μικρογραφία τοῦ ἐν Ἀθήναις Ὁδείου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ καὶ ἀνήκει ὡς ἐκεῖνο, εἰς τὸ 2ον αἰῶνα π.Χ. Ἐπίσης διετέθησαν πιστώσεις διὰ τὴν ἀναστύλωσιν μιᾶς ὑπογείου στοᾶς τοῦ ἀρχαίου θεάτρου τῆς Ἐπιδαύρου καὶ τῆς ἀρχαίας ρωμαϊκῆς ἀγορᾶς τῶν Σερρών. Ἐπίσης διετέθη σχετικὴ πίστωσις διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν βλαβῶν τινῶν εἰς τὸν βυζαντινὸν ναὸν τῆς Καισαριανῆς.

30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ. Αἱ ἐν Ἀθήναις ξένοι ἀρχαιολογικοὶ σχολαῖ θὰ ἐνεργήσουν καὶ ἐφέτως τὰς ἀνασκαφὰς των εἰς χώρους, διὰ τοὺς ὁποῖους ἐξήτησαν ἀδείας ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας. Οὕτω οἱ Γερμανοὶ, οἱ ἀνασκάπτοντες τὸ Στάδιον καὶ τὸ Γυμνάσιον τῆς Ὀλυμπίας, κατὰ τὸ θέρος θὰ ἀξήσουν τὰ συνεργεῖα τῶν ἐργατῶν, διὰ νὰ ἐπιταχύνουν τὴν ἀποκάλυψιν τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων. Αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Ὀλυμπίας θεωροῦνται ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας.

Οἱ Ἀμερικανοὶ ἐπίσης θὰ συνεχίσουν τὰς ἐργασίας των διὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ τελευταίου τμήματος τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν.

Ἀνασκαφὰς ὡσαύτως θὰ ἐνεργήσῃ καὶ ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία εἰς τὴν καθορισθεῖσαν δι' αὐτὴν ζώνην τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία προβαίνει ἤδη εἰς ἀπαλλοτριώσεις τῶν ἀκινήτων ἄτιμι θὰ κατεδαφισθοῦν.

Ἐξ ἄλλου οἱ Γάλλοι θὰ ἐνεργήσουν ἀνασκαφὰς εἰς Κίρραν παρὰ τὴν Ἰτέαν.

Ἡ ἀγγλικὴ ἀρχαιολογικὴ Σχολὴ θὰ κάμῃ ἀνασκαφὰς εἰς Κρήτην καὶ Ἰθάκην.

Ἐπίσης οἱ Σουηδοὶ ἀρχαιολόγοι θὰ ἔλθουν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῆς ἀρχαίας Πρωσύμνης εἰς τὴν Ἀργολίδα.

Ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω ἀνασκαφῶν τῶν ξένων ἀρχαιολόγων, καὶ οἱ Ἕλληνες ἀρχαιολόγοι κατὰ τὸ θέρος θὰ κάμουν ἀνασκαφὰς. Εἰς τὴν Βάρην ὁ κ. Οἰκονόμου, εἰς τὴν Μακεδονίαν οἱ κ.κ. Κεραμόπουλος, Ρωμανὸς καὶ Κοτζιάς, εἰς τὴν Ἐλευσίνα ὁ κ. Κουρουνιώτης, εἰς τὴν Νόσον ὁ κ. Καρούζος.

(Εἰς τὸ προσεχὲς τεύχος θὰ δημοσιευθῇ ἡ συνέχεια τοῦ ἡμερησίου)

Η ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Τὴν 23ην παρελθόντος μηνὸς ἐγένετο λογοτεχνικὴ συγκέντρωσις εἰς τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων, συγκεντρωθέντος ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου.

Κατὰ τὴν ἐναρξιν ἡ Ἐφορὸς τοῦ Φιλολογικοῦ Τμήματος κ. Μαρία Τ. Μομφερράτου ἀνέφερεν ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς συγκεντρώσεως ἦτο νὰ ἀκουσθῶν ἐν πρώτοις αἱ ἐκ Βουλγαρίας ἐντυπώσεις τῆς κ. Δανάης Ἰ. Ἀναστασοπούλου, Γραμματέως τοῦ Φιλολογικοῦ Τμήματος τοῦ Λυκείου.

Ἡ κ. Μομφερράτου εἶπε μετὰ ταῦτα, ὅτι ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τετραετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Μπάμπη Ἄννινου, τὸ Λύκειον παρενόησε τὸν κ. Ν. Π. Ἀποστολοπούλου νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ ἔργον τοῦ ἀλλοσημνήτου συγγραφέως.

Οἱ «Νεοὶ Δρόμοι» δημοσιεύουν εἰς ἄλλην στήλην τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Ν. Π. Ἀποστολοπούλου.

Τὸ κείμενον τῆς διαλέξεως τῆς κ. Δανάης Ἰ. Ἀναστασοπούλου, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Τὸ ἐφετινὸν Πάσχα ἡ Ἑλληνικὴ-Περικλητικὴ Δέσχη εἶχε τὴν ἐμπνευσι νὰ ὀργανώσῃ μιὰ ἐκδρομὴ εἰς τὴ Βουλγαρίαν.

Αἱ ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν ἐκδρομὴ αὐτὴ, — ὅσες μπορεῖ κανεὶς ν' ἀποκομίσῃ ἀπὸ μιὰ σύντομη περιήγησι—πιστεύω ὅτι παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον, ἐφ' ὅσον ἀναφέρονται εἰς γειτονικὴν μᾶς χώραν ποὺ λίγο μᾶς εἶναι γνωστὴ εἰς τὴν σημερινὴν τῆς κατάστασι.

Δὲν πρόκειται βέβαια νὰ σᾶς δώσω πλήρη καὶ ἐμπειριστικὴν εἰκόνα τῆς Βουλγαρίας. Ἀπλῶς, ὅ,τι εἶδα, ὅ,τι εἴκουσε τὴν κροσσογή μου, ὅ,τι μᾶς ἐφάνη ἀξιὸν νὰ προσέξωμεν ὡς γείτονες τῶν Βουλγάρων, αὐτὰ θὰ κροσκαθίσω νὰ σᾶς ἐκθέσω μὲ λίγα λόγια.

Ἐνα γραφικὸ ποτάμι, ὁ Στρυμὼν, μᾶς χωρίζει εἰς τὸ σημεῖον τῆς εἰσόδου τῶν συνόρων ἀπὸ τὴ Βουλγαρίαν. Ἡ ἀφθονὴ βλάστησι γύρω του, κάνει τὸ τοπίο ἐξαιρετικὰ γραφικόν, καὶ προδιαθέτει εὐχάριστα τὴν ταξιδιώτη. Ἐπάνω εἰς τὴν ξύλινην γέφυρά του, ποὺ ἡ μισὴ εἶναι ἑλληνικὴ καὶ ἡ μισὴ βουλγαρικὴ, μᾶς ὑποδέχεται εὐγενικὰ ἀντιπρόσωπος τοῦ Βουλγάρου Ἐπαρχοῦ Πετριτσίου μετὰ τὸ «καλῶς ὦρισστε». Καὶ μπαίνομε εἰς τὴ Βουλγαρίαν.

Τὸ πρῶτον τμήμα τῆς διαδρομῆς μοιάζει πολὺ μὲ τὴ Μακεδονίαν μᾶς. Ἡ ἴδια βλάστησις, ἡ ἴδια εὐφορὸς πεδιάδες, συνεχίζονται ἐπὶ ἀρκετὰ χιλιόμετρα. Ἐντύπωσι βέβαια κάνει ἡ ἐντατικὴ καλλιέργεια τοῦ ἐδάφους, ποὺ προδίδει ἕνα λαὸν καθαρῶς ἀγροτικὸν καὶ ἐργατικόν. Ὁ τόπος εἶναι πολὺ ἀρκετὰ κατοικημένον, ἀγροτικὰ σπήτια σπαρμένα μοναχικὰ εἰς τὴν πεδιάδα δὲν ὑπάρχουν καὶ πρέπει νὰ τρέξῃ κανεὶς πολλὰ χιλιόμετρα, γὰρ νὰ φθάσῃ ἀπὸ τὸ ἕνα χωριὸν εἰς τὸ ἄλλο. Τὰ χωριά τους φτωχικά. Μικρὰ χωριατόπουλα καὶ κυπέλλες μὲ κόκκινες μινδῆλες δεμένες εἰς τὸ κεφάλι μᾶς χαιρετοῦν πρόσχαρα εἰς τὸ διάβα μᾶς.

Τρέχοντας παράλληλα εἰς τὸ Στρυμὼν, μπαίνομε εἰς τὸ περίφημον Στενὸν τῆς Κρέσνας. Ἐδῶ τὸ τοπίο ἀλλάζει τελείως. Ἄλλοι βράχοι ἀπότομοι, γυμνοὶ καὶ ἄγριοι, καὶ ἄλλοι κλιτύες κατὰφυτες ἀπὸ πυκνὰ δάση, παισιώνουν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸ δρόμον τοῦ ποταμοῦ, ποὺ κυλάει βουίζοντας. Ἡ διαδρομὴ τῶν Στενῶν τῆς Κρέσνας εἶναι γραφικωτάτη καὶ διαρκεῖ περὶ τὰ δέκα πέντε χιλιόμετρα.

Μετὰ τὰ Στενὰ τῆς Κρέσνας συναντοῦμε τὴ Τζουμαγιά, πόλι 40 χιλιάδων κατοίκων, ποὺ μοιάζει μὲ μὲγαλὸ χωριόν. Διακόπιμε γὰρ λίγα τὸ ταξίδι μᾶς καὶ παρακολουθοῦμε εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς πόλεως τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἐπιταφίου, διότι συμπιπτει ἡ βραδυὰ αὐτὴ νὰ εἶναι τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς. Ὁ δρόμος ἐξακολουθεῖ πάντα κούρατικὸς γὰρ τὸν ταξιδιώτη, διότι ἡ Βουλγαρία δὲν ἔχει ἀκόμη δρόμους καταλλήλους γι' αὐτοκίνητα εἰς τὴν ὑπαιθρο χώραν. Περνώντας τέλος ἀπὸ τὴν Ντούμνιτσα φθάνομε τὴν νύχθιναν ἀργὰ εἰς τὴ Σόφια.

Ἡ πρωτεύουσα τῆς Βουλγαρίας δὲν ἀριθμεῖ περισσοτέρους τῶν 280,000 κατοίκων καὶ αὐτὴ ἡ ἐκτασίς τῆς ἀκόμη εἶναι ἀπείρως μικροτέρα τῶν Ἀθηνῶν. Ἐν τούτοις ἡ

μικρὰ αὐτὴ πόλις, μὲ τὴν ἐμφάνισί τῆς, τὴν ὀργάνωσί τῆς, τὴν τάξιν τῆς καὶ τὴν καθαριότητά τῆς μᾶς ἐπεφύλαξε ζωηρὰς ἐντυπώσεις.

Τὰ κτίριά τῆς, χωρὶς οἰκοδομικὰς ἀναρχίας, εἶναι ὁμοιομορφία, καὶ ὅμως ἡ ὁμοιομορφία τους δὲν εἶναι πληκτικὴ.

Ρυμοτομία χαρακτηριζομένη ἀπὸ φαρδύεις λεωφόρους, πλατείας καὶ πάρκα, δλοκλήρωνει μιὰ πόλιν καθαρῶς νέα καὶ μὲ πολὺ γερμανικὸν χρῶμα. Οἱ πλακαστρωμένοι δρόμοι καὶ τὰ πεζοδρόμια, ἐπιμελῶς συντηρημένοι. Χωρὶς περίπτερα καὶ πλανωδῆς πωλητὰς, λάμπουν ἀπὸ καθαριότητα.

Τὸ ἀφθονο πρᾶσινα, ποὺ ὀμορφαίνει τὴν Σόφια, κάνει ἀμέσως ζωηρὰ ἐντύπωσι.

Ὁ μεγάλος κήπος τοῦ Πρίγκηπος Βόριδος, ποὺ ἐξελίσσεται εἰς δάσος, μὲ τὴν ὠραία τεχνητὴ λίμνην του, ὁ ζωολογικὸς τὸς κήπος, ὁ παιδικὸς κήπος μὲ χίλια δυὸ παιχίδια γιὰ τὰ παιδιὰ καὶ οἱ θερμοφυτευμένοι δρόμοι καὶ πλατείας, δίνουν μιὰ χαρούμενη ὄψιν εἰς τὴν πόλιν. Ἡ κίνησις καὶ ἡ κυκλοφορία εἶναι πολὺ περιορισμένη, πολὺ λίγα αὐτοκίνητα καὶ μερικὰ ἀμάξια, παρατηρεῖ ὅμως κανεὶς τὴν ὀργάνωσιν, τὴν τάξιν καὶ τὴν καθαριότητα, πράγματα ποὺ κάνουν τὴν πόλιν ἀνετη καὶ εὐχάριστη.

Γιατὶ πενθασχημένοι καὶ ὀργανωμένοι εἶναι πολὺ οἱ Βούλγαροι. Αὐτὸ φαίνεται εἰς κάθε βῆμα, καὶ οἱ ἴδιοι τὸ ξέρουν καὶ τὸ ἐπιδεικνύουν. Ἐτσι μᾶς ἐκάλεσαν νὰ ἐπισκεφθῶμε τὴν Πυροσβεστικὴν τὸς ὑπηρεσίαν, μᾶς ἀνέπτυξαν τὴν ὀργάνωσί τῆς εἰς τὴ Σόφια καὶ εἰς ὅλην τὴ Βουλγαρίαν, καὶ διοργάνωσαν ἐπιδεικτικὰ γυμνάσια συναγεροῦ, κατασβέσεως πυρκαϊῆς καὶ διασώσεως κινδυνευόντων, ποὺ ἐξετελέσθησαν μπροστὰ μᾶς πραγματικῶς τελειότατα. Καὶ ὁ ἀξιωματικὸς τῆς ὑπηρεσίας μὲ ὑπερηφάνειαν μᾶς ἐτόνισε ὅτι ἡ ὀργάνωσις τῆς πυροσβεστικῆς τῶν ὑπηρεσίας εἶναι ἀνωτέρα κάθε ἄλλου εὐρωπαϊκοῦ κέντρον.

Πρέπει νὰ ποῦμε καὶ δυὸ λόγια γιὰ τὴν Ἀγορὰν τῆς πόλεως, ποὺ μᾶς ἐδόθη εὐκαιρία νὰ ἐπισκεφθῶμε. Μέσα εἰς ἕνα μὲγαλὸ στεγασμένον κτίριον γίνεται ἡ ἱεροτελεστία κυριολεκτικῶς τῆς ἀγορῆς τῶν τροφίμων. Μανάβηδες, μπακάληδες, ψαράδες κλπ. εἶναι τακτοποιημένοι εἰς ἰδιαίτερα διαμερίσματα, κάθε ἕνα ἀπὸ τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζεται ἡ καθαρὴ καὶ καλαισθητικὴ ταξινόμησις. Οἱ πωληταί, ὅλοι ντυμένοι μὲ μακρὰς ἄσπρες μπλούζες, καὶ ἄσπρα κασιότα, κατακάθαροι σᾶς ὑποδέχονται καὶ προσφέρουν τὸ ἐμπόρεμά τους, γελστοί, χωρὶς φωνὰς καὶ χωρὶς πανδεμόνιον. Τὰ διαμερίσματα, οἱ διάδρομοι καὶ ὅλη ἡ ἀγορὰ λάμπουν ἀπὸ καθαριότητα. Ἦτο Μεγάλον Σάββατον καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἐψώνιζε τὰ Πασχαλινὰ του, καὶ ὅμως ἡ συρροὴ αὐτὴ ἦταν φανερὸν ὅτι δὲν εἶχε ἐπιρροάσει καθ' ὅλου τὴν τάξιν. Μπροστὰ εἰς τὴν εἰκόνα αὐτὴν, ποὺ εἶναι εἰκόνα πολιτισμοῦ, οἱ ἐκδρομῆς ἐμίναμε ἐνθουσιασμένοι.

Εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως εἶναι τὰ Ἀνάκτορα, τὰ ὁποῖα ἐκτίσθησαν τὸ ἔτος 1880. ὑπὸ τοῦ Ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου καὶ ἐπεξετάθησαν ἀργότερον ἐπὶ Φερδινάνδου.

Πλησίον τῶν Ἀνακτόρων καὶ εἰς περίωπον θέσιν ὁ καθεδρικὸς Ναὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου Νέφσκη. Τί ὠραία καὶ ἐπιβλητικὴ Ἐκκλησία ! Εἶναι ὁ μεγαλύτερος ὀρθόδοξος Ναὸς τῶν Βαλκανίων καὶ τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου, καὶ Ἐθνικοῦ ἥρωος τῶν Ρώσων, Ἀλεξάνδρου Νέφσκη. Οἰκοδομήθη εἰς ἔρανον τοῦ Βουλγαρικοῦ καὶ κυρίων Ρωσικοῦ λαοῦ. Τὸ ὅλον οἰκοδόμημα εἶναι Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, μὲ καταφανὴ ὅμως τῆς ἐπίδρασιν τῆς Ρωσικῆς τεχνουργίας. Οἱ ρωσικοῦ τύπου τροῦλλοι τοῦ λάμπουν ὀλόχρυσοι εἰς τὸν ἥλιον, καὶ ἡ ὅλη ἐμφάνισις του εἶναι ἐξαιρετικὰ ἐπιβλητικὴ καὶ μεγαλοπρεπής.

Τὴν πόλιν κοσμεῖ ἐπίσης τὸ συγκρότημα τῶν Πανεπιστημιακῶν κτιρίων. Μεταξὺ τούτων τὸ κτίριον τῆς Βιβλιοθήκης, ἀρκετὰ πλουσίας εἰς βιβλία καὶ μὲ ὠραιότατα ἀναγνωστήρια γιὰ τοὺς καθηγητὰς καὶ τοὺς φοιτητὰς. Τὸ κεντρικὸν κτίριον ἔχει μεγαλοπρεπὴ εἴσοδον, τῆς ὁποίας δεσπόζουν εἰς ἐγγράμους ὑελογραφίας αἱ μορφαὶ τῶν προστατῶν Ἀγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, τῶν ἀποστόλων, οἱ ὁποῖοι, ὡς γνωστὸν, ἐλθόντες

κτῆρα καὶ ἀναρριχᾶται ἐπὶ λόφων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἡ θεὰ εἶναι πανοραματικὴ. Ἀπὸ τὴν Ἐκθεσὶ δὲν προφθάσαμε νὰ ἴδουμε πολλὰ πράγματα, προσέξαμε ὁμως τὸ Ἑλληνικὸ περίπτερο, διαρρυθμισμένο μὲ ἐξαιρετικὴ καλαισθησίαι καὶ πλούσιο σὲ εἰκόνερα. Μὲ ἀληθινὴ συγκίνησι ἀντελήφθημεν ὅτι ἔκανε ἀρίστη ἐντύπωση.

Κατεβαίνοντας πρὸς τὴν Ἑλλάδα, βγαίνομε λίγο ἀπὸ τὸ δρόμο μας, διὰ ν' ἀνεβοῦμε στὴ δυτικὴ πλευρὰ τοῦ ὄρους τῆς Ρίλλας, καὶ νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὸ περίφημο ὁμόνυμο Μοναστήρι της. Μιὰ μαγευτικὴ διαδρομὴ μέσα σὲ μιὰ χαράδρα, ἀντίθετα πρὸς τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ τῆς Ρίλλας μᾶς φέρει ἐκεῖ. Μεγάλια τεχνικὰ ἔργα, φράγματα καὶ ὑδατοπτώσεις διακόπτουν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὴ φυσικὴ ροὴ τοῦ ποταμοῦ. Σὲ ὕψος 1100 περίπου μέτρων ἔχει οἰκοδομηθῆ στὸν τύπο τῶν Μονῶν τοῦ Ἄθω, ἡ μεγαλοπρεπεστέραι καὶ περιφημότεραι Μονὴ τῆς Βουλγαρίας. Γύρω της πανύψηλα ἔλατα καὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἡ χιονισμένες κορυφές τοῦ βουνοῦ πλαισιώνουν τὴν τοποθεσίαι της. Φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Ρίλλσκη, ποὺ ἠσκήτευσε μέσα σὲ μιὰ σπηλιὰ τοῦ βουνοῦ τῆς Ρίλλας κατὰ τὸν ἴσον αἰῶνα. Εἶναι ὁ ἱδρυτῆς τῆς Μονῆς καὶ λατρεύεται ὡς Ἐθνικὸς Ἅγιος τῶν Βουλγάρων. Μέσα στὴν ἐσωτερικὴ αὐλὴ εὐρίσκεται ὁ Ναὸς τῆς Παναγίας, μὲ τὸ θαυμάσιον ξυλόγλυπτο ἐπίχρυσον τέμπλον του. Στὸ Ναὸ φυλάσσεται τὸ ἱερὸ σκήνος τοῦ θαυματουργοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Ρίλλσκη.

Τὸ σκευοφυλάκειο τῆς Μονῆς, πλουσιώτατο σὲ ἀφιερῶματα, μαρτυρεῖ τὴν εὐνοίαι καὶ τὴ φήμην ποὺ εἶχεν ἡ μονὴ διὰ μέσου τῶν αἰώνων, Δῶρα καὶ ἀναθήματα Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, Ρώσων καὶ Βουλγάρων Τσάρων καὶ Φιερμάνια Τούρκων Σουλτάνων, τὸ πιστοποιοῦν. Τὰ ἀφιερῶματα αὐτὰ εἶναι ἕνας ἀληθινὸς θησαυρὸς.

Ὁ εὐγενικότατος Ἡγουμένης τῆς Μονῆς, μετὰ ἀπὸ μιὰ θερμὴ προσφωνήσι, μᾶς προσέφερε τὸ ἐθνικὸ βουλγαρικὸ ποτὸ, τὴ Σλιβοβίτσα, τὸ δαμασκηνίτη. Εἶναι ἕνα ποτὸ δυνατὸ, γι' αὐτὰ καὶ λίγοι ἀπὸ τοὺς ἐκδρομείς εἶχαν τὴν ἀντοχὴ νὰ τὸ γευθοῦν. Μὲ τῆς εὐχαίς τοῦ Ἁγίου Ἡγουμένου, ποὺ μᾶς προσέπεμψε καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν Πύλη τοῦ Μοναστηριοῦ, ἐπήραμε τὸ δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς.

Θὰ ἔπρεπε ἴσως νὰ σᾶς εἰπῶ πολλὰ γιὰ τοὺς Βουλγάρους, τὰ ἴθι καὶ τὰ ἔθιμά των, ἀφοῦ σκοπὸς μᾶς τέτοιαις ἐκδρομῆς δὲν πρέπει νὰ εἶναι μόνον τὸ νὰ ἴδῃ κανεὶς τὸν τόπο, ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ γνωρισθῇ καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὸν κατοικοῦν.

Δυστυχῶς ἡ σύντομη διαδρομὴ μας στὴ Βουλγαρία μᾶς ἔδωκε πολὺ περιορισμένες τῆς εὐκαιρίας αὐταίς.

Ἡ λιγοστὴς ὁμως αὐταίς εὐκαιρίες, μᾶς ἄφησαν ν' ἀντιληφθοῦμε τὴν εὐγένειαι τῶν κατοίκων καὶ τὴν προθυμίαι στὸ νὰ μᾶς περιποιηθοῦν καὶ νὰ μᾶς ὀδηγήσουν.

Τὸ Πάσχα στὴ Βουλγαρία δὲν τὸ νοιώθει κανεὶς ὅπως στὸν τόπο μας. Δὲν εἶναι μόνον ὅτι λείπουν οἱ πυροβολισμοί, ἀλλὰ δὲν εἶδαμε καὶ τὸ χαρακτηριστικὸ τοῦ Πάσχα μας ἔθιμο, τὸ ψήσιμο τῶν ἀρνιῶν. Μόνον στὰ περίχωρα τῆς Σόφιας καὶ σ' ὅλα τὰ χωριά ποὺ συναντήσαμε, ὁμάδες χωρικῶν ἐχόρευαν στῆς πλατείας τοπικοὺς χορούς, ντυμένοι τὰ γιορτινά τους πολύχρωμα κοστούμια.

Στὴ Βουλγαρία ἡ ζωὴ στὰς πόλεις εἶναι ἴδια περίπου μὲ τὴν δική μας στὰς γενικὰς γραμμάς. Τὰ κοσμικὰ κέντρα, οἱ περίπατοι καὶ τὰ καφενεῖα δὲν διαφέρουν πολὺ ἀπὸ τὰ ἰδικὰ μας. Στῆς ἐπαρχίαις μάλιστα μοναδικὸ κέντρο εἶναι τὸ καφενεῖο, μὲ τὸ τάβλι του, τὸ μπλιάρδο του, τὰ χαρτιά καὶ τὸν βαρὺν-γλυκὸν καφέ του.

Τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα συνηθισμένα καὶ ἀπλά. Ἄν ὁ ξένος ζητήσῃ κάτι μὲ τοπικὸ χρώμα, θὰ τὸ εὖρη στὰ διάφορα εἶδη τῆς λαϊκῆς τέχνης, ὡραία κεντήματα, ἔργα ξυλογλυπτικῆς καὶ τὰ γνωστὰ ἀρώματα τοῦ τόπου, τὸ ροδέλαιον καὶ τὰ λιλά, ποὺ τὰ πωλοῦν παντοῦ.

Μιὰ εὐχάριστη ἐκπληξὴ τέλος γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνας ἦτο τὸ ὅτι ἤμπορούσαμε παντοῦ σχεδὸν νὰ συνενουόμεθα στὴν γλώσσα μας, ποὺ εἶχαν τὴν εὐγένειαι νὰ τὴν χρησιμοποιοῦν τόσο πρόθυμα ἀπέναντί μας.

ἀπὸ τὸ Βυζάντιον ὑπῆρξαν οἱ δημιουργοὶ τοῦ σλαυικοῦ ἀλφαβήτου καὶ οἱ πρῶτοι ποὺ εἰσήγαγον τὸν Χριστιανισμόν στὴ Βουλγαρία.

Στὴ Σόφια σώζονται καὶ μερικὰ τζαμιά ἀπὸ τὴν Τουρκοκρατία, ἕνα δὲ ἀπ' αὐτά, τὸ Βουγκοῦν Τζαμί, σπουδαίον γιὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴ του, ἔχει μεταβληθῆ σὲ Ἐθνικὸ Μουσεῖον. Ἀπὸ τὰ Μουσεῖα πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὡς ἐνδιαφέροντα τὸ Ἐθνολογικὸν καὶ τὸ Ζωολογικόν.

Τὸ Ἐθνολογικὸ Μουσεῖον δίνει ὁλαζώντανη τὴν εἰκόνα τῆς Βουλγαρικῆς λαϊκῆς τέχνης, μιὰς τέχνης δημιουργημένης ἐπάνω σὲ βυζαντινὰ πρότυπα, ἀλλὰ μὲ ἰδικὴ τῆς ἐξέλιξιν καὶ ἰδιαιτέρως μάλιστα στοὺς χρωματικούς συνδιασμούς. Πλήθος κεντήματα καὶ ὑφαντά. Ὁραίες ἀναπαραστάσεις σὲ φυσικὸ μέγεθος, ποὺ ἀπεικονίζουσι τὴν ζωὴν τοῦ Βουλγάρου χωρικοῦ. Ἐδῶ ἕνας γάμος φτωχικὸς καὶ ἀπέναντι ἡ σηκνοθεσίαι ἐνὸς γάμου πλουσιοῦ. Ὁ γαμπρός, ἡ νύφη, οἱ καλεσμένοι, ὅλοι μὲ πολύχρωμα καὶ ἰδιότυπα τοπικὰ κοστούμια. Πάρα κάτω ἡ εἰκόνα ἐνὸς χαρούμενου χωριάτικου γλεντιοῦ σ' ἀρραβωνιάσματα, ἐκεῖ ἕνας ὑφαντῆς σκυφτὸς ὑφαίνει στὸν ἀργαλειό. Ὅλες αὐταίς ἡ ἀναπαραστάσεις ἐπιδεικνύουσιν ἐνδυμασίαις χωρικῶν, μὲ ὅλους τοὺς χρωματικούς συνδιασμούς ποὺ χαρακτηρίζουσιν τὴν βουλγαρικὴ λαϊκὴ τέχνη. Ἐπίσης τὸ Μουσεῖον περιέχει εἰκόνες ἀπὸ τὴν ἀγροτικὴ ζωὴ, ἀναπαραστάσεις συγκομιδῆς, γεωργικὰ ἔργαλειά, καὶ δίνει ὡραία τὴν εἰκόνα τοῦ ἀγροῦ καὶ τῆς ὑπαίθρου, συμπληρωμένη ἀπὸ τὴν ἀναπαράστασι τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐνὸς ἀγροικοῦ σπητιοῦ. Ἀπ' αὐτὸ τὸ Μουσεῖον ἀντιλαμβάνεται κανεὶς πῶς ὁ Βουλγαρικὸς λαὸς εἶναι ἕνας λαὸς κυρίως ἀγροτικὸς.

Μᾶς ἐδόθη ἀκόμη ἡ εὐκαιρία νὰ ἴδουμε στὴ Σόφια τὴν Ὀπερὰ της. Ἐθαυμάσαμε τὴν ἀριότητα τῶν τεχνικῶν ἐγκαταστάσεων τῆς σηκνῆς καὶ παρακολουθήσαμε μιὰ παράστασι, στὴν ὁποία μᾶς ἔκανε ἐντύπωση ἡ ἀρίστη ὀργάνωσις καὶ ἐμφάνισις τοῦ μελοδραματικοῦ της θιάσου.

Ἡ Σόφια ἔχει καὶ ἄλλα ὡραία κτίρια, τὴν Ἀκαδημίαι τῶν Καλῶν Τεχνῶν, τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον, τὴν Σιρακιωτικὴ Σχολὴ καὶ ἐν γένει ἐπιβλητικὰ Δημόσια κτίρια. Ὁραίο-μέγαρον ἐπίσης εἶναι καὶ τῆς Πρεσβείας μας. Εὐρίσκεται σὲ κεντρικὴ θέσι ἀπέναντι τὸν Κήπον τοῦ Πρίγκηπος Βόριδος καὶ εἶναι ἰδιοκτησίαι τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Μᾶς ἐδόθη εὐκαιρία νὰ τὸ ἐπισκεφθοῦμε χάρις σὲ μιὰ δεξιῶσι στὴν ὁποία μᾶς ἐκάλεσε τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ὁ Πρέσβυς μας κύριος Διαμαντόπουλος.

Προτοῦ ἀφήσωμεν τὴν Σόφια, κάνομε μιὰ μικρὴ ἐκδρομὴ στὴ Βογιάνα, προάστειον ποὺ ἀπέχει περίπου 5 χιλιομέτρα. Σὲ θέσι πανοραματικὴ, μέσα σ' ἕνα φυσικὸ κήπον, βρισκεται ἕνα μικρὸ παλιὸ βυζαντινὸ ἐκκλησάκι, καὶ κοντὰ του ὁ ἀπέριττος τάφος τῆς Βασιλίσσης Ἐλεονώρας, δευτέρας συζυγοῦ τοῦ Φερδινάνδου. Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἐκκλησίας εἶναι πολὺ σκοτεινὸ καὶ τὸ λίγο φῶς ποὺ μπαίνει ἀπὸ ἕνα μικρὸ παράθυρον, μόλις ἀφήνει νὰ διακρίνῃ κανεὶς τῆς ἰσχνῆς μορφῆς βυζαντινῶν Ἁγίων ποὺ καλύπτουσιν τοὺς τοίχους καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ Παντοκράτορος, ἔργον ἀρίστης Βυζαντινῆς τέχνης τοῦ 12 καὶ 13 αἰῶνος.

Σὲ ἀπόστασι τριῶν ὡρῶν ἀπὸ τὴ Σόφια, στῆς Ρίλλας τὴ βορεινὴ πλευρὰ, εἶναι τὸ Τσάμ-Κόρμα. Ἡ τοποθεσίαι τοῦ θερέτρου αὐτοῦ τῆς Σόφιας, ποὺ βρίσκεται σὲ ὑψόμετρο 1200 μέτρων εἶναι κυριολεκτικῶς μαγευτικὴ. Μέσα σ' ἕνα χιονισμένο δάσος ἀπὸ πανύψηλα ἔλατα, ὑπάρχουσιν τὰ θερινὰ Ἀνάκτορα τῶν Βασιλέων τῆς Βουλγαρίας, πολλὰς ἰδιωτικῆς ἐπαύλεις καὶ ὡραιότατα ξενοδοχεῖα. Ξενοδοχεῖα κατακάθαρα, εὐχάριστα, ποὺ παρέχουσιν ὅλες τῆς μοντέρνας ἀνάσεις τόσοις στοὺς παραθεριστάς, ὅσον καὶ στοὺς χιονοδρομοῦς, ποὺ συγκεντρώνονται τὸν χειμῶνα ἐδῶ. Τὸ Τσάμ-Κόρμα εἶναι ἕνα πολιτισμένον τουριστικὸ κέντρο.

Ἐκάναμε καὶ μιὰ σύντομη ἐπίσκεψιν στὴ δευτέρα πόλι τῆς Βουλγαρίας, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίαι τῶν ἐγκαίνιων τῆς διεθνούς Ἐκθέσεως μηχανημάτων καὶ εἰδῶν γνωστικῶν. Ἡ Φιλιππούπολις, Πλόβντιβ, ὅπως τὴν λέγουσι τώρα οἱ Βούλγαροι, εἶναι ὡραιότατη πόλις, μὲ εὐρωπαϊκὴ ὄψιν, φαρμακῆς λεωφόρους, καὶ πάρα μὲ λίμνες τεχνητῆς, ἀπὸ τὰ νερὰ τοῦ Ἐβρου, ποὺ τὴν διασχίζει. Τὸ παλιὸ ὁμως τμήμα τῆς πόλεως διατηρεῖ ἀνατολικὸν χαρα-

ΕΚΤΩΡ ΡΟΜΑΝΙΟΛΙ

Ο ραδιοφωνικός σταθμός του Μπάρι εξέπεμψε την κάτωθι ομιλία του κ. 'Αλεξ. Θ. Φιλαδελφέως :

«Μετά τον θάνατον Ντ' Αννούσιο ιδού ότι ή φίλη και ένδοξος 'Ιταλία, και μετ' αυτής όλόκληρος ή διανοουμένη άνθρωπότης, θρηναί έν άλλο μεγάλο τέκνον της, τόν έμπνευσμένον ποιητήν, έλληνιστήν και συγγραφέα ΕΚΤΩΡΑ ΡΟΜΑΝΙΟΛΙ.

'Αλλ' εάν ή 'Ιταλία και όλόκληρος ο πεπολιτισμένος κόσμος θρηνοῦσι τήν άπώλειαν του σοφου τούτου άνδρός, ιδιαίτερος πενθεί τόν θάνατόν του ή 'Ελλάς, διότι ο Ρομανόλι ήτο άληθινόν πνευματικόν της τέκνον, άφιερώσαν όλην τήν σκέψιν και τήν έμπνευσίν του εις τήν διερμηνίαν των μεγάλων ποιητών και συγγραφέων της, των όποιων μετέδωκε τά θεία διδάγματα και τας ύψηλās σκέψεις δι' άπαραιμίλλων μεταφράσεων εις τήν ώραίαν και μουσικωτάτην μητρικήν του γλώσσαν !

Ο 'Εκτωρ Ρομανιόλι έγεννήθη έν Ρώμη παιδιόθεν δέ έπεδόθη εις τήν μελέτην και εκμάθησιν της 'Ελληνικής γλώσσης, και ταχέως κατέστη τελείως κάτοχος αυτής. Έχων δέ πνεῦμα ποιητικόν και καρδίαν ευαίσθητον, κατέγεινεν ιδιαίτερος εις αρχαίαν ελληνικήν Ποίησιν, πρώτον δ' έργον της βαθείας έλληνομαθήσεώς του ύπήρξεν ή μετάφρασις των «Ήινδαρικων Ήδων», αιτινες εύθως έξ αρχής επαγίωσαν τήν έπιστημονικήν του φήμην και άνέδειξαν τόν Ρομανιόλην υποδειγματικόν μεταφραστήν των ελληνικών κειμένων. Τοῦτο ένειάρρυνε τόν νεαρόν έλληνιστήν, όστις έν συνεχεία έπεδόθη εις τήν μετάφρασιν του 'Αριστοφάνους και των μεγάλων τραγικών της 'Ελληνικής 'Αρχαϊότητος, του Αισχύλου, Σοφοκλέους και Εϋριπίδου. Αι δέ μεταφράσεις αύται θεωρούνται έν 'Ιταλία κλασικάι ίδιως δέ διακρίνονται δια τήν ακριβή απόδοσιν των έννοιών και του ύφους των κορυφαίων τούτων τραγικών, αλλά και δια τήν έμπνευσμένην ποιητικήν γλώσσαν, ήν μόνον ο ούτως δαιμόνιος ρωμαίος έλληνιστής έχειρίζετο μετά τιαύτης σπανίας φυσικής και έπικιήτου δεξιοτεχνίας.

'Αλλ' ο Ρομανιόλι δέν ήρκέσθη μόνον εις τας κλασικάς ταύτας μεταφράσεις. Ένθεος θαυμαστής του αρχαίου θεάτρου, ήθέλησε νά δώση σάρκα και όστά εις τας τραγωδίας και κωμωδίας των άθανάτων προγόνων μας και προς τούτο άπεφάσισε νά αναβιβάσῃ ταύτας επί της άρχίστρας ενός των αρχαίων θεάτρων της 'Ιταλίας, εις τήν πρωτοβουλίαν δέ και άπόφασίν του ταύτην εύρεν ένθουσιώδη έν Συρακούσης Μεικίαναν τόν θαυμαστήν της αρχαίας 'Ελλάδος Κόμητα Μάριον Γκαργιέλο, όστις διέθεσε γεναιοφρόνως και άφειδώ τόν ιδιωτικόν του πλούτον προς πραγματοποίησιν ενός τόσον ύψηλου και εύγενούς έργου. Έκ της θαυμαστής δέ ταύτης συνεργασίας των δύο τούτων διαπρεπών άνδρων ιδρύθη τό 'Ιστίτοῦτον των έλληνικών δραμάτων, τό όποϊον άνεβίβαξε άνά διετίαν και επί μακράν σειράν έτών έντός του μεγαλοπρεπούς αρχαίου ελληνικού θεάτρου των Συρακουσών τας άλησομήτους εκείνας παραστάσεις αρχαίων τραγωδιών, αιτινες προσείλκυσαν εις τήν ιστορικωτάτην πρωτεύουσαν πόλιν της Σικελίας άπειραρίθμους προσκυνητάς.

Δίς ειχον και έγώ τήν μοναδικήν τύχην νά θαυμάσω τας παραστάσεις ταύτας και νά συναντήσω προσωπικώς τόν έξοχόν έλληνιστήν, τό πρώτον μόν έν έτει 1927, ότε επί κεφαλής διακοσίων και πλέον έλλήνων εκδρομέων τῇ πρωτοβουλία του «'Οδοιπορικού 'Ομίλου» μετέβημεν εις Συρακούσας. Κατά τήν περίστασιν εκείνην επιθυμών νά τιμήσω ιδιαίτερος τήν άλλοτε ένδοξοτάτην πόλιν του 'Ιέρωνος και Διονυσίου εκόμισα εκ των ρείθρων του 'Αλφειού έξ 'Ολυμπίας κλάδον δάφνης, ίνα τόν καταθέσω εις τήν πολυύμνητον Νύμφην 'Αρέθουσαν, τήν όποιαν έμφανώς έρωτευθεις ο 'Αλφειός, κατεδίωξε ριφθίειαν εις τήν θάλασσαν μέχρι Σικελίας, όπου αναδυθείσα ή ώραία Νύμφη μετεμορφώθη εις Κρήνην όπως σωθῆ από τας περιπτώσεις του έρωτοπαθοῦς ποταμού. ...

Αυτή δέ ή Κρήνη ή όπουα σώζεται μέχρι σήμερον, έγινε αιτία νά κτισθῆ ή τότε πόλις των Συρακουσών. Τότε ο άειμνηστος Ρομανιόλι δεχόμενος τήν ελληνικήν δάφνην και άπαντιών προς με έν τῷ Δημαρχείῳ των Συρακουσών, με εύχαρίστησε και με συνεχάρη δια τήν ώραίαν μου έμπνευσιν.

Τό δεύτερον δέ ότε εκλήθην επισήμως υπό του 'Ινστιτούτου των αρχαίων δραμάτων όπως κάμω μίαν Διάλεξιν έν αύτῷ τό αρχαίῳ θεάτρῳ των Συρακουσών.

Τέλος εσχάτως ότε τῷ 1933 ο Ρομανιόλι πραγματοποιήν έν όνειρον της ζωής του επεσκέψθη τήν 'Ελλάδα, ειχον τήν μεγάλην εύτυχίαν νά τόν υποδεχθῶ εις αύτήν τήν κοιτίδα της αρχαίας σκηνηκής τέχνης, εις τό υπό τήν 'Ακρόπολιν αρχαίον του Διονύσιου θέατρον, όπου πλήρης συγκινήσεως προσεκύνησε τήν αρχαίαν σκηνήν επί της όποιας έδίδαξαν τά ύπέροχα δράματά των ο Αισχύλος και οι λοιποι μεγάλοι σκηνηκοι της 'Αρχα

τητος. Ένθυμοῦμαι μάλιστα ότι ότε τῷ άνέπτυξα τά της λατρείας του Διονύσου και ποίαν κοτάπληξιν παρήγαγεν εις τόν ελληνικόν τότε κόσμον ή εμφάνισις του θηλυπρεπούς όσάτου θεου μετά της άγρίας, θαρυσιάδους και όργιαστικής του συνοδείας, παρομοιάζον δέ ταύτην προς τήν μετά τόν μεγάλο πόλεμον διεΐδυσιν εις τήν μουσικογραφῇ Εϋρώπην της βαρβάρου μουσικής των άγρίων φυλών της 'Αφρικῆς και των 'Ινδιάνων, τότε ο βαδης μελετητής του ελληνικού πνεύματος σοφός μοι άπήνησε με τά επιγραμματικά ταῦτα λόγια:

— Μόνον τό θεϊόν, τό ύπέροχον άττικόν πνεῦμα ήδύνατο νά έπιτελέσῃ τό άληθινόν αύτό θαῦμα, νά δεσμεύσῃ και ύποτάξῃ τήν άγρίαν και ήαιβάσβαρον εκείνην Διονυσιακήν λατρείαν εις τό μέτρον και τήν άρμονίαν του 'Απολλωνείου πνεύματος και νά παραγάγῃ εκ της εύεχούς ταύτης συζυγίας τήν άφθαστον εις τελειότητα αρχαίαν τραγωδίαν.
'Ας δεχθῆ λοιπὸν τήν στιγμήν ταύτην ή ιδεώδης διάνοια του άθανάτου Ρομανιόλι τόν Ιετατον άσπασμόν εκ της Ιερῆς ταύτης γῆς, ήν τσοῦτον περιπαθῶς ήγάπησεν.»

Ο ΕΛΛΗΝΟΑΙΓΥΠΤΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Κυκλοφορεί και' αύτάς εις τεῦχος ή 'Εκθεσις Πεπραγμένων του έν 'Αθήναις 'Ελληνο-Αιγυπτιακού Συνδέσμου γραφείσα παρὰ του Γενικού Γραμματέως του Συνδέσμου αντιστρατήγου κ. 'Ιωάννου Πετρίδη. Έν τῷ φυλλαδίῳ τούτῳ γίνεται μνεία των εργασιών του λήξαντος έτους αιτινες διεξήχθησαν έν μέσω εύτυχών γεγονότων δια τήν φίλην χώραν, ήτοι της αναλήψεως των Βασιλικών καθηκόντων και των γάμων του Βασιλέως Φαρούκ και του γεγονότος της συνθήκης του Μοντρέ.

Έπίσης εις τό τεῦχος εκτίθενται αι προσκάθειαι δια τήν πνευματικήν έπαρξιν των δύο χωρών επ' εύκαιρία της εκατονταετηρίδος του Πανεπιστημίου μας ή έπισκεψις επιφανών καθηγητών, μεταξύ των όποιων του νῦν ύπουργου και πρυτάνεως του Πανεπιστημίου Καίρου Λουτφῆ πασά, των φοιτητών του ίδιου Πανεπιστημίου και των προσκλήτων της Αιγύπτου. Είς τούτο συνέτεινε και τό Αιγυπτιοελληνικό κομιτάτον Καίρου τό όποϊον περιλαμβάνει γνωστάς προσωπικότητας υπό τήν προεδρίαν του επιφανούς Αιγυπτιου ποιγκηπος 'Αμπ. 'Ιμβραήμ. 'Η εκθεσις έξαιρει εις τας προσπαθείας του έν λόγω Κομιτάτου δια τήν δημιουργίαν εκθέσεως και 'Ελληνικής εβδομάδος έν Καίρω, αναφέρει δε ότι τό έμπορικόν ισοζύγιον μεταξύ των δύο χωρών τείνει νά ισοσκελισθῆ δια της αύξήσεως των εξαγωγών έξ Αιγύπτου. Δια της ενισχύσεως δέ υπό της Κυβερνήσεως της 'Ελληνικής 'Εταιρίας των 'Εισακρίων Συγκοινωνιών θά βελτιωθῆ προσεχώς και ή αεροπορική συγκοινωνία μεταξύ των δύο χωρών. Έν τέλει τονίζεται τό προκύπτον όφελος εκ της επισκέψεως της Αιγύπτου υπό επιφανών έλλήνων, ως κατά τό λήξαν έτος του Διοικητού της Τραπεζής της 'Ελλάδος, όστις δια της άμέσου ανιλήψεως των πραγμάτων έλυσε πλείστα ζητήματα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

Πλήγμα βαρύ έπληξεν τόν οίκον του πολυτίμου συνεργάτου μας κ. Εϋγενίου 'Αποστολοπούλου διευθυντοῦ των Μηχανουργείων της Σιβιτανιδείου.

'Απροσδοκῆτως άπεβίωσεν ο πατήρ του Γεώργιος 'Αποστολόπουλος από-οιρατος γενικός αρχικτηνίατρος του στρατου. Ο μεταστάς επί ετη μακρά προσέφερεν τας έπιστημονικάς ύπηρεσίας του εις τήν πατρίδα, άποστρατευθεις τό 1922. Η μακρά του δρασσις άφηκε άριστας άναμνήσεις, ών προεξέχει ή άνάμνησις της επί 'Ηγεμονίας Πρίγκηπος Γεωργίου, εργασίας του έν Κρήτη. Ένθα ο Γεώργιος 'Αποστολόπουλος μετεκλήθη προς καταρτισμόν της κτηνοτροφικής νομοθεσίας.

Οι «Νέοι Δρόμοι» συμμετέχοντες της όδύνης των οικείων του μεταστάντος' συλλυποῦνται ιδιαίτερος τόν κ. Εϋγένιον 'Αποστολόπουλον.

Κυβερνητική Ζωή

ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥ ΣΚΟΠΕΥΤΗ

Ζακυνθινή Σερενάτα

‘Ο Κόντε Ρώμας εις βαθμόν μεγάλου ύψους ήχθη
καί συγγραφεύς επίσημος δικαίως εκυρήχθη.
Σε τέτοιον πιά ή Κριτική τόν κατατάσει χώρο,
Κι’ αν λένε πώς εξέφτισε τὸ πάλαι Libro d’oro,
‘Ο Κόντε Ρώμας κατακτών τῆς δόξης τὴν ἀγάπη
ἀνανεώνει τὸ κλεινὸ ἐνετικὸ κιτάπι.

‘Ο Κόντε—Ρώμας τὴν ζωὴν μὲ δυὸ φακούς κυτᾶ
κι’ ὑπὸ τὰς δύο ἄψεις τῆς μ’ ἐναλλαγᾶς προβάλλει...
‘Ο Κόντε—Ρώμας παύ συχνά, μαζύ μας ξενυχτᾶ
καί μᾶς δριζέει δαντεβοῦ σὺς τρεῖς εἰς τὴν «**Εὐάλη**»
δὲν ἀγνοεῖ κι’ ἀμιστολᾶς στὸν νοιχελῆ του βῖον
δὲν ἀπορίπτει τὴ δουλειᾶ ὡς ἔργον τῶν πληβείων...
Κι’ ἀποδεικνύει πὼς ἀκμὴν διατηροῦν ἀκόμα
τοῦ Libro d’oro ἡ πνοή καί τὰ blasons τῶν Ρώμα.

Πυρκαϊά

Τῆς Ναζαρέτ ἡ πυρκαϊά μ’ ἀφίνει κεχηνότα
‘Εκεῖ ποὺ ἀνέκυψεν τὸ φῶς, φθορᾶς ἐνσκύπτουν φῶτα,
Κι’ ἕνας ἀλέκτωρ στάθηκε ἐπ’ ἐρειπίων ἄδων
κι’ εἰρωνευόμενος ὀρθᾶς ἀγγέλων Ἀραπάδων.
Τῆς Ναζαρέτ ἡ πυρκαϊά ἀπέραντη κατέστη...
Εἶναι τὸ σκότος ποὺ ζητεῖ νὰ γίνῃ νικητής...
‘Αλλὰ ἡττάται εὐκόλα μὲ ἕναν πυροσβέστη
κι’ ἐξευτελλέεται καθεὶς Ἀράπης ἐμπορηστής.

Κοινωνία τῶν Ἑθνῶν

Τίγγι-τάγκ... ‘Η συνεδρίασις ἀρχίζει
Τίγγι-τάγκ... Καί προχωρεῖ, κι’ ἐξωνυχίζει
προβλήματα—συνθήκας—συμφωνίας.
Κάθε **τίγγι - τάγκ** τοῦ κώδωνος σημαίνει
ὅτι πειθαρχική ἡ Οἰκουμένη
δέον νὰ στέκη πρὸ τῆς Κοινωνίας...

Τίγγι-τάγκ... ‘Ο κώδων ὄλο καί βαράει...
Πρῶμα ἡ Γῆ σὺν καρβᾶκι πᾶει...
Πλὴν ἀφῆρις κἄτι **μπᾶμ** καί **μποῦμ** μὲ ντόρον,

καί κώδωνα καί λόγους τῶν ρητόρων
ἀνακατεύουν μεσ’ στὴν ταραχή...
Κι’ ὄλοι ρωτοῦν ἐντὸς τῆς Κοινωνίας:
Πῶς ἔτυχε σφαιρῶν παραφωνίας
ν’ ἀκοῦν σὲ τέτοια **κάλμας** ἐποχή;

Τίγγι-τάγκ... Ἀπὸ τὴν σύγχισιν συνήλθον
Ἐκ Κίνας, ἐκ Μαδρίτης δὲν προήλθον
οἱ θάρυβοι ἐταῦται τῶν σφαιρῶν,
ἕνας τρελλὸς πλανόδιος τῶν δρόμων
πυροβολῶν ἐτάραξε μὲ τρόμον
τὸν Σύλλογον αὐτὸν τὸν σοβαρόν.

Τηλεκινησία

‘Η οἰκία Δρακοπούλου μᾶς κινεῖ τὴν φαντασίαν.
Ἔχει δοῦλα ποὺ προοδεύει εἰς τὴν τηλεκινησίαν...
Σὰν τῆς ἔλθουν αἱ ἐμπνεύσεις, σπάζει κάθε πιατικό,
Καί δὲν βρίσκεις σ’ ἄλλο σπῆτι ἕνα τέτοιο δουλικό...
‘Η οἰκία Δρακοπούλου σὲ παράλιον σιμᾶ
ἔχει δοῦλα ποὺ δὲν κλέβει γιὰ τὸν ξάδελφο, κυμᾶ
Μὰ ἐλκύει τὸν Τανάγρα σὰν τὴν πιάνει ξαφνικό...
Καί δὲν βρίσκεις σ’ ἄλλο σπῆτι ἕνα τέτοιο δουλικό..

Ἐταιρεία μεταφυσικῶν σπουδῶν...

Νέα Ἐταιρεία μεταφυσική
Μέντιουμ μαζέψαν ἀφθονὰ ἐκεῖ...
Κι’ ὅταν μιᾶς δεκάρας δῶστε συνδρομὴ
μὲ τὸν **ἄλλο κόσμον** θάχετε γραμμὴ...
Κι’ ὅποιο μακαρίτη τύχη νὰ ζητήσετε
μετ’ αὐτοῦ ἀμέσως θὰ συνομιλήσετε....

Λίκτην τηλεφῶνων, **μέντιουμ** τρανὰ
ὄσους κι’ ἂν ζητεῖτε, σᾶς καλοῦν φθηνά...
Εἰς τὴν πρόσκλησίν σας ἔρχεται ταχύς
κάθε μακαρίτης (πάσης ἐποχῆς).
Κι’ εἶν’ ἡ Ἐταιρεία κέντρον προσιτὸν
κι’ ἕνα εἶδος λέσχης τῶν μακαριτῶν....

Νέα Ἐταιρεία, μεταφυσική,
θὰ συνηγοροῦν μᾶλλον Κυριακή,
κι’ ἀπ’ αὐτὴ τὴ στήλη—τόπον σκοπιτικὸν—
πάντα θὰ σᾶς λέω κἄτι σχετικόν...
Καί θὰ μεταδίδω σ’ ὄλους τακτικά
τῶν νεκρῶν τὰς γνώμας καί τὰ μυστικά...

ΜΕΤΑΕΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟΝ
 Η "ΧΡΥΣΑΛΙΣ",
 ΣΤΥΛ. Η. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Α. Ε.

Κεφάλαιον όλωςχερῶς κατ'ἄνδρ. Δρ. 50.000.000
 Κεφάλαια Ἀποθεματικά » 19.000.000
 ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΓΓΡΟΣΤΑΣΙΑ : Ἐν Ἀθήναις (Ποδονίφτη) καὶ ἐν Γουμένιστῃ (Μακεδονίας)
 ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΗ : Χονδρικῆς πωλήσεως Μητροπόλεως 48.
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ : Ταχυδρομ. Γράμματ. 68 Τηλεγ. Μεταξοχουσαλῆς Ἀθήνας
 ΤΗΛΕΦΩΝΑ Ἐργαστ. Ποδονίφτη ἀρ. 81-951-81-952 Ἀποθήκης 20-248

ΕΙΔΗ ΤΙΝΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ
 Κρέπ. Σίν—Φουλάρ—Ζωρζέτ—Κρεπόν—Μαροκαίν—Σατέν—
 Σεμιζιέ, Λατέν, Κλοκέ, Ἐμπριμέ.

ΚΡΕΠ ΕΙΣ ΜΕΓΑΛΗΝ ΠΟΙΚΙΛΙΑΝ ΤΥΠΩΝ
 Μαλλομέταξα ἐπανωφορίων, Μετακροῦτες, Ἰκούκουλάρικα,
 φόδρες, ραπτῶν, φόδρες καπέλλων, Μιουαρέ, τσαντῶν.
 Ῥάψιματα ἐπίπλων, Στόφες κλαδωτές.

ΑΠΑΝΤΑ ΦΕΡΟΥΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΥΓΙΑ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
 ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Κεφάλαιον καταβεβλημένον Δρχ. 15.000.000
 Ἀποθεματικά τῆς 30)12)36 » 10.810.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Οἰνοποιίας καὶ Οἰνοπνευματοποιίας ἐν Καλάμαις.
 Οἰνοποιεῖα Ἐν Καλάμαις—Δόγγα—Θούρια.
 ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Ζυμῶν Ἀρτοποιίας ἐκ Σταφίδος ἐν Καλάμαις
 ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Παραγωγῆς τρογικῶν ὀξέων ἐν Πειραιεῖ (ὀξὸς Θηβῶν)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 158

ΕΡΙΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ
 ΛΑΝΑΡΑ-ΚΥΡΤΣΗ & ΣΙΑ Α.Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.— Τέρμα Κολοκυνθοῦς

ΚΕΦΑΛΑΙΑ : Ἀποθεματικά καὶ Κρατήσεις Δρχ. 200.000.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ :

1) Ἐν Ἀθήναις	} Κλωστήριον, Ὑφαντήριον, Φινι- ριστήριον καὶ Βαμβακοκλωστήριον
2) Ἐν Ναούσῃ	

Προϊόντα :

Ὅλα τὰ εἶδη τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων ἀνδρικῶν καὶ γυναικειῶν

Παραγωγή :

3.000.000 μέτρα ὑφασμάτων ἑτησίως, ἀξίας 300.000.000 δραχμῶν

Ἀπασχολούμενον προσωπικόν :

1) Ὑπαλληλικόν :	150
2) Ἐργατικόν :	4.200

ΓΕΝΙΚΗ ΧΗΜΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
 Γ. Κ. ΜΠΟΥΡΛΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ
 ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ἐργοστάσιον : ΜΥΛΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ : 81-926 καὶ 80-448

Παραγωγή Αἰθυλικοῦ Αἰθέρος. Βιομηχανικοῦ, Φαρμακευτικοῦ καὶ
 ναρκωτικοῦ αἰθέρος. Παραγωγή ὑδροχλωρικοῦ καὶ νιτρικοῦ ὀξέως
 (χημικῶς καθαρὰ), Θεικόν ἀργύριον — Διηλυτικὰ νιτροκυταρίνης
 καὶ ὀξικῆς κυταρίνης κ. τ. λ. κ. τ. λ.)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΦΑΝΤΗΡΙΑ Α. Ε.

ΕΛΦΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Νέα Σφαγεία — Οδός Πειραιώς

Τηλεγρ. Διεύθ. «Ελληνοφ» — Τηλέφ. 92 - 61

1) ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΒΑΜΒΑΚΕΡΩΝ

- α) Άπαντα τὰ Βαμβακερά είδη είς έκλεκτάς ποιότητας.
- β) Νήματα Βαμβακερά.

2) ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΜΑΛΛΙΝΩΝ

- α) Μάλλινα Νήματα.
- β) Υφάσματα Μαλλοβάμβακα, Άνδρικά και Γυναικεία είς πλούσιαν συλλογήν.

Α. Ε. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

“ Ε Λ Α Ϊ Σ ”

ΝΕΟΝ ΦΑΛΗΡΟΝ — Τηλ. 44 - 361

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ:

Α) ΕΛΩΔΙΜΑ:

α) Έξευγενισμένα: Έλαιόλαδον, Βαμβάκλαιον, Καρυδέλαιον, Ζωϊκόν λιπος

β) Υδρογονωμένα: Έλαιόλαδα, Βαμβάκλαια, Καρυδίνη, Ίχθυέλαια.

γ) Τυποποιημένα:

«Έλαιόλαδον άγνόν» Τύπος ελαιολάδου προς εξαγωγήν.

«Φυτίνη» Άγνόν φυτικόν βούτυρον.

«Φυτολίνη» Άντικαθ. στα τὸ φρεσκο βούτυρον.

«Στερεόλ» Μχειρικόν βούτυρον άποκλειστικῶς ἐξ ελαιολάδου.

«Έλλαῖς ΟΤΣ» Λευκή, ελληνική βρώμη συμπιεσμένη.

Β) ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ:

α) Δινέλαια: Ωμά, θρασμένα, διπλοθρασμένα, ραφινάτα, διπλοραφινάτα, λευκά, Stand oil β) Ώξυγόνον. γ) Διπαρά και στεατικά όξέα.

Γ) ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ: Δινάλευρον, Βαμβακόπητα, Καρυδόπητα, Πίτυρα, βρώμη κ. λ. π.

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΤΑΠΗΤΑΣ

Ο Έλληνικός τάπητς είναι τὸ άπαραίτητον συμπλήρωμα κάθε σοβαρῆς επίπλώσεως.

Οί Έλληνικοί τάπητες είναι πλέον άνώτεροι τῶν Κερσικῶν και ὄλων τῶν Άνατολικῶν είς σχέδια, χρωματισμούς και στερεότητα.

Η άγορά Έλληνικῶν χειροποιήτων ταπήτων είναι μία πολύ καλή τοποθέτησις χρημάτων και παρέχει εργασία είς χιλιάδας εργατριῶν τῶν έπαρχιῶν και τῆς πρωτεύουσῆς.

Έλληνικός Ταπητουργικός Όργανισμός

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ

Όδός Σανταρόζα 3

ΚΟΙΝΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Α. Γ. Ε. Τ. (Ηρακλῆς — Όλυμπος — Τινάν Χαλκίδος).

Διεύθυνσις Σανταρόζα 3

Άρ. Τηλ. 30-404

Γραμματεία Σανταρόζα 3

» » 30-403

Λογιστήριο Σανταρόζα 3

» » 30-405

Τμήμα Παραγγελιῶν Σανταρόζα 3

» » 30-406

ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ Α. Ε.

Διατήρησις εἰς ψυκτικούς θαλάμους
Ταπήτων, Γουναρικῶν, Μαλλίνων Ὑ-
φασμάτων κλπ.

Ἡ Α.Ε. «ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ» καθώρισε διὰ τὴν
ἐφετεινὴν περίοδον (ἀπὸ 15 Ἀπριλίου ἕως 30 Ὀ-
κτωβρίου 1938) τὰ κάτωθι τιμολόγια διὰ τὸ μῆμα
τῆς διατηρήσεως ταπήτων, γουναρικῶν κλπ.

ΔΙΑ ΤΑΠΗΤΑΣ

Ἀπὸ 1 ἕως 5 τετρ. μ. Δρχ. 40 τὸ τεμάχιον
» 5 » 10 » » 75 » »
» 10 » 20 » » 7 κατὰ τετρ. μ.
Ἀνω τῶν 20 » » 10 » »

Ἐπὶ πλέον πέντε τοῖς χιλίοις ὡς ἀσφάλιστα ἐπὶ
τῆς δηλουμένης ἀξίας ἐκάστου τάπητος, ὡς καὶ Δρχ.
30 δι' ἔξοδα παραλαβῆς καὶ παραδόσεως τούτων διὰ
τῶν αὐτοκινήτων τῆς ἑταιρείας.

ΔΙΑ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ

Δι' ἕκαστον τεμάχιον Δρχ. 100.

Ἐπὶ πλέον δέκα τοῖς χιλίοις ὡς ἀσφάλιστα ἐπὶ
τῆς δηλουμένης ἀξίας ἐκάστου γουναρικοῦ, ὡς καὶ Δρχ.
30 δι' ἔξοδα παραλαβῆς καὶ παραδόσεως τούτων διὰ
τῶν αὐτοκινήτων τῆς ἑταιρείας.

ἜΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ: ΠΑΤΗΣΙΩΝ 307

ΤΗΛΕΦΩΝΗΣΑΤΕ: 80-191

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

Κεφάλαιον Μετοχικόν καὶ Ἀποθεματικόν Δραχ. 1.205.000.000
«Καταθέσεις (τῆ 30 Ἰουνίου 1937)» » 10.290.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΩΑΝ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. ΚΟΡΥΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δέχεται καταθέσεις πάσης φύσεως
Ἀγοράζει καὶ πωλεῖ μετοχὰς καὶ χρεώγραφα εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις
χρηματιστήριον διὰ λογαριασμὸν τρίτων.
Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρω δημοσίων χρεωγράφων, μετοχῶν
καὶ ὁμολογιῶν ἑταιρειῶν.
Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματογράφα παντὸς εἴδους.
Ἐκμισθοῖ χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων καὶ τιμαλφῶν
ἀντικειμένων.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Μέγαρον Ἀφθονίδου — Δεύτερος ὄροφος ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου 9

ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΧ. 14.600.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ

Εἰς Δραπετσῶνα παρὰ Παιραιᾶ
τσιμέντα «Ἡρακλῆς» καὶ ὑπερτσι-
μέντα Ἐρυθροῦ κύκλου 90.000
τόννους ἑτησίως.
Ἐν Βόλῳ τσιμέντα «Ὀλυμπός»
καὶ ὑπερτσιμέντα Πρασίνου τριγώ-
νου 50.000 τόννους.

ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Κεντρικὴν Γραφ. Διευθύνσεως 25.101
Λογιστηρίου 21.921
Ἐργοστασίων Δραπετσῶνος Δι-
ευθύνσεως 42.863
Ἐντιολῶν 44.441
Γραφείων Βόλου 3.72
Ἐργοστασίων Βόλου 5.94
Πρατήριον Ἀθηνῶν 52.211
Πρατήριον Θεσσαλονίκης 2648

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις ΣΙΜΗΡΑΚΛΗΣ ΑΘΗΝΑΣ — ΒΟΛΟΤΣΙΜΕΝΤ'
ΒΟΛΟΥ. Αἱ μεγαλύτεραι καὶ μὲ τὰ πλέον συγχρονισμένα μηχανήματα ἐγκα-
ταστάσεις. Τρεῖς περιστροφικοὶ κλιθανοὶ. Ἀριωτάτα ἐργαστήρια χημικῶν καὶ
μηχανικῶν δοκιμῶν παρακολουθήσεως ποιότητος προϊόντων.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ & ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ
..... «Η Τ Ε Χ Ν Η» .....
Ε. ΤΣΙΝΙΚΑ & Κ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 1 ΠΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ